

SÉANCES DU JEUDI 18 JUILLET 1996
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 18 JULI 1996

MATIN

SOMMAIRE:

EXCUSÉ:

Page 1405.

PROJETS DE LOI ET PROPOSITIONS (Discussion):

Projet de loi portant assentiment à la Constitution et à la Convention de l'Union internationale des télécommunications, et au protocole facultatif concernant le règlement obligatoire des différends, faits à Genève le 22 décembre 1992.

Discussion générale. — *Oratrice*: **Mme Thijs**, rapporteuse, p. 1405.

Discussion et vote des articles, p. 1406.

Projet de loi portant assentiment à la Convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, au Protocole n° 1 relatif à certains problèmes de compétence, de procédure et d'exécution, au Protocole n° 2 sur l'interprétation uniforme de la convention, au Protocole n° 3 concernant l'application de l'article 57, aux trois déclarations, et à l'acte final, faits à Lugano le 16 septembre 1988.

Discussion et vote des articles, p. 1406.

Projet de loi portant assentiment à la Convention relative à l'adhésion du royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au protocole concernant son interprétation par la Cour de justice, avec les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion du royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion de la République hellénique, aux annexes I, II, III, IV et V, et à la déclaration commune, faites à Donostia-San Sebastian le 26 mai 1989.

Discussion et vote des articles, p. 1407.

OCHTEND

INHOUDSOPGAVE:

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 1405.

WETSONTWERPEN EN VOORSTELLEN (Bespreking):

Wetsontwerpen houdende instemming met de Stichtingsakte en Overeenkomst van de Internationale Unie betreffende televerbindingen en het facultatief protocol inzake de verplichte beslechting van geschillen, opgemaakt te Genève op 22 december 1992.

Algemene beraadslaging. — *Spreekster*: **mevrouw Thijs**, rapporteur, blz. 1405.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 1406.

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, met Protocol nr. 1 betreffende enkele onderwerpen van bevoegdheid, wijze van procederen en tenuitvoerlegging, met Protocol nr. 2 betreffende de eenheid in de uitlegging van het verdrag, met Protocol nr. 3 betreffende de toepassing van artikel 57, met de drie verklaringen, en met de slotakte, opgemaakt te Lugano op 16 september 1988.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 1406.

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake de toetreding van het koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het Verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek, met de bijlagen I, II, III, IV en V, en met de gemeenschappelijke verklaring, opgemaakt te Donostia-San Sebastian op 26 mei 1989.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 1407.

Projet de loi portant assentiment au Protocole n° 11 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales portant restructuration du mécanisme de contrôle établi par la convention, et à l'annexe, faits à Strasbourg le 11 mai 1994.

Discussion générale. — *Orateurs*: **MM. Hostekint**, rapporteur, **Vandenberghe**, **Boutmans**, **Coveliers**, **M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 1408.

Discussion et vote des articles, p. 1412.

Projet de loi portant assentiment à l'accord additionnel, signé à Bruxelles le 13 mars 1991, modifiant la Convention entre le royaume de Belgique et la république de Finlande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 18 mai 1976.

Discussion générale. — *Orateur*: **M. Boutmans**, p. 1413.

Discussion et vote des articles, p. 1413.

Projet de loi portant assentiment à l'accord entre le royaume de Belgique et le royaume du Népal relatif à la reconnaissance réciproque des permis de conduire, conclu par échange de lettres signées à Bruxelles le 15 février 1995 et le 21 juin 1995.

Discussion et vote des articles, p. 1413.

Projet de loi portant assentiment à l'accord entre le royaume de Belgique et la république de Maurice relatif à la reconnaissance réciproque des permis de conduire, conclu par échange de lettres signées à Bruxelles le 3 juin 1994 et le 10 mars 1995.

Discussion et vote des articles, p. 1414.

Proposition de résolution sur l'état de l'environnement et le respect des droits de l'homme au Nigeria.

Discussion. — *Orateurs*: **Mme Sémer**, rapporteuse, **M. Staes**, **Mme Dardenne**, **MM. Vautmans**, **Hatry**, p. 1414.

Discussion des amendements. — *Oratrice*: **Mme Dardenne**, p. 1418.

Proposition de loi modifiant les limites entre les communes de Braives et de Villers-le-Bouillet.

Discussion générale. — *Oratrice*: **Mme Milquet**, rapporteuse, p. 1419.

Discussion et vote des articles, p. 1419.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 1420.

APRÈS-MIDI

SOMMAIRE:

EXCUSÉS:

Page 1421.

Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol nr. 11 bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden betreffende herstructurering van het controlemechanisme ingesteld door dat verdrag, en met de bijlage, gedaan te Straatsburg op 11 mei 1994.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: **de heren Hostekint**, rapporteur, **Vandenberghe**, **Boutmans**, **Coveliers**, **de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 1408.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 1412.

Wetsontwerp houdende instemming met het aanvullend akkoord, ondertekend te Brussel op 13 maart 1991, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het koninkrijk België en de republiek Finland tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 18 mei 1976.

Algemene beraadslaging — *Spreker*: **de heer Boutmans**, blz. 1413.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 1413.

Wetsontwerp houdende instemming met het akkoord tussen het koninkrijk België en het koninkrijk Nepal inzake de wederzijdse erkenning van de rijbewijzen, gesloten bij wisseling van brieven, gedagtekend te Brussel op 15 februari 1995 en 21 juni 1995.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 1413.

Wetsontwerp houdende instemming met het akkoord tussen het koninkrijk België en de republiek Mauritius inzake de wederzijdse erkenning van de rijbewijzen, gesloten bij wisseling van brieven, gedagtekend te Brussel op 3 juni 1994 en 10 maart 1995.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 1414.

Voorstel van resolutie over de situatie van het milieu en de mensenrechten in Nigeria.

Beraadslaging. — *Sprekers*: **mevrouw Sémer**, rapporteur, **de heer Staes**, **mevrouw Dardenne**, **de heren Vautmans**, **Hatry**, blz. 1414.

Bespreking van de amendementen. — *Spreekster*: **mevrouw Dardenne**, blz. 1418.

Wetsvoorstel tot wijziging van de gemeentegrenzen tussen Braives en Villers-le-Bouillet.

Algemene beraadslaging. — *Spreekster*: **mevrouw Milquet**, rapporteur, blz. 1419.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 1419.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 1420.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE:

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 1421.

MESSAGES :

Page 1421.

1. Chambre des représentants — Évocations.
2. Non-évocations.

COMMUNICATIONS :

Page 1422.

1. Cour d'arbitrage.
2. Parlement européen.
3. Conseil national du travail.
4. Office national du Ducreire.

PROPOSITIONS (Prise en considération) :

Pages 1423 et 1447.

M. Verreycken. — Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 29 juillet 1985 relatif aux cartes d'identité.

M. Vandenberghe. — Proposition de loi modifiant les articles 488*bis*, *b*), *c*) et *d*) du Code civil et l'article 623 du Code judiciaire.

M. Hostekint et Mme Sémer. — Proposition de résolution relative à l'embargo contre Cuba et à la loi Helms-Burton.

QUESTIONS ORALES (Discussion) :

Question orale de M. Loones au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «le Conseil central de l'économie et la Commission consultative spéciale de la pêche».

Orateurs : **M. Loones, M. Di Rupo**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, p. 1423.

Question orale de M. Bourgeois au ministre des Affaires étrangères sur «les traités avec les pays d'Europe centrale et orientale dont la ratification est en souffrance».

Orateurs : **M. Bourgeois, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 1424.

Question orale de M. Devolder au ministre des Affaires étrangères sur «la suppression de la délivrance de cartes d'identité aux Belges résidant à l'étranger».

Orateurs : **M. Devolder, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 1425.

Question orale de M. Verreycken au ministre des Affaires étrangères sur «les négociations de paix concernant la partie de l'Irlande occupée par la Grande-Bretagne».

Orateurs : **M. Verreycken, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 1425.

Question orale de M. Hazette au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «les réactions du Gouvernement devant l'aggravation de la crise dans le secteur de la viande bovine».

Question orale de Mme Milquet au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «la crise de la viande bovine».

Orateurs : **M. Hazette, Mme Milquet, M. Pinxten**, ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises, p. 1426.

BOODSCHAPPEN :

Bladzijde 1421.

1. Kamer van volksvertegenwoordigers — Evocaties.
2. Non-evocaties.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 1422.

1. Arbitragehof.
2. Europees Parlement.
3. Nationale Arbeidsraad.
4. Nationale Delcrederiedienst.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming) :

Bladzijden 1423 en 1447.

De heer Verreycken. — Wetsvoorstel tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 juli 1985 betreffende de identiteitskaarten.

De heer Vandenberghe. — Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 488*bis*, *b*), *c*) en *d*), van het Burgerlijk Wetboek en van artikel 623 van het Gerechtelijk Wetboek.

De heer Hostekint en mevrouw Sémer. — Voorstel van resolutie betreffende het embargo tegen Cuba en de wet-Helms-Burton.

MONDELINGE VRAGEN (Bespreking) :

Mondelinge vraag van de heer Loones aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de Centrale Raad voor het bedrijfsleven en de Bijzondere Raadgevende Commissie voor de visserij».

Sprekers : **de heer Loones, de heer Di Rupo**, Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, blz. 1423.

Mondelinge vraag van de heer Bourgeois aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de nog hangende verdragen met Oost- en Centraal-Europese landen».

Sprekers : **de heer Bourgeois, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 1424.

Mondelinge vraag van de heer Devolder aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de opschorting van de uitreiking van identiteitskaarten aan de in het buitenland verblijvende Belgen».

Sprekers : **de heer Devolder, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 1425.

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de vredesbesprekingen aangaande het door Groot-Brittannië bezette deel van Ierland».

Sprekers : **de heer Verreycken, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 1425.

Mondelinge vraag van de heer Hazette aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de plannen van de Regering in verband met de verergering van de crisis in de rundveesector».

Mondelinge vraag van mevrouw Milquet aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de crisis in de rundveesector».

Sprekers : **de heer Hazette, mevrouw Milquet, de heer Pinxten**, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen, blz. 1426.

Question orale de M. Hatry au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «le groupe de haut niveau sur la fiscalité».

Orateurs : **M. Hatry, M. Maystadt**, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 1428.

Question orale de Mme Dardenne au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «l'écotaxe piles (suivi)».

Orateurs : **Mme Dardenne, M. Maystadt**, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 1429.

Question orale de Mme Lizin au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la préparation en Belgique des élections bosniaques».

Orateurs : **Mme Lizin, M. Vande Lanotte**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 1430.

Question orale de M. Goris au ministre de la Défense nationale sur «l'état de santé des troupes en ex-Yougoslavie».

Orateurs : **M. Goris, M. Poncelet**, ministre de la Défense nationale, p. 1431.

Question orale de M. Boutmans au ministre de la Justice sur «la note de consensus entre le ministre et les services de police et l'opposition de la police judiciaire».

Orateurs : **M. Boutmans, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 1432.

PROPOSITION (Discussion):

Proposition instituant une commission parlementaire chargée d'enquêter sur la criminalité organisée en Belgique.

Discussion générale. — *Orateurs* : **MM. Erdman**, rapporteur, **Lallemand, Vandenberghe, Coveliers, Desmedt, Mme Milquet, MM. Boutmans, Loones, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 1433.

Discussion et vote des articles, p. 1440.

COLLÈGE DE RECRUTEMENT DES MAGISTRATS :

Page 1441.

HOMMAGE AUX VICTIMES DE LA CATASTROPHE AÉRIENNE PRÈS D'EINDHOVEN :

Page 1441.

HOMMAGE AU COLONEL DES TOUCHES, COMMANDANT MILITAIRE DU PALAIS DE LA NATION :

Page 1441.

ORDRE DES TRAVAUX :

Orateurs : **MM. Jonckheer, Loones, M. le Président**, p. 1442.

PROJETS DE LOI ET PROPOSITIONS (Votes):

Projet de loi portant assentiment à la Constitution et à la Convention de l'Union internationale des télécommunications, et au protocole facultatif concernant le règlement obligatoire des différends, faits à Genève le 22 décembre 1992, p. 1443.

Mondelinge vraag van de heer Hatry aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de groep-Monti over de fiscaliteit».

Sprekers : **de heer Hatry, de heer Maystadt**, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 1428.

Mondelinge vraag van mevrouw Dardenne aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de ecotaks op batterijen (vervolg)».

Sprekers : **mevrouw Dardenne, de heer Maystadt**, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 1430.

Mondelinge vraag van mevrouw Lizin aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de voorbereiding in België van de Bosnische verkiezingen.»

Sprekers : **mevrouw Lizin, de heer Vande Lanotte**, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 1430.

Mondelinge vraag van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging over «de gezondheidstoestand van de troepen in ex-Joegoslavië».

Sprekers : **de heer Goris, de heer Poncelet**, minister van Landsverdediging, blz. 1431.

Mondelinge vraag van de heer Boutmans aan de minister van Justitie over «de consensusnota tussen de minister en de politiediensten en het verzet van de gerechtelijke politie».

Sprekers : **de heer Boutmans, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 1432.

VOORSTEL (Bespreking):

Voorstel tot instelling van een parlementaire commissie van onderzoek naar de georganiseerde criminaliteit in België.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers* : **de heren Erdman**, rapporteur, **Lallemand, Vandenberghe, Coveliers, Desmedt, mevrouw Milquet, de heren Boutmans, Loones, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 1433.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 1440.

WERVINGSCOLLEGE DER MAGISTRATEN :

Bladzijde 1441.

HULDE AAN DE SLACHTOFFERS VAN DE LUCHTRAMP NABIJ EINDHOVEN :

Bladzijde 1441.

HULDE AAN COLONEL DES TOUCHES, MILITAIR BEVELEHEDBER VAN HET PALEIS DER NATIE :

Bladzijde 1441.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN :

Sprekers : **de heren Jonckheer, Loones, de Voorzitter**, blz. 1442.

WETSONTWERPEN EN VOORSTELLEN (Stemmingen):

Wetsontwerp houdende instemming met de Stichtingsakte en Overeenkomst van de Internationale Unie betreffende televerbindingen en het facultatief protocol inzake de verplichte beslechting van geschillen, opgemaakt te Genève op 22 december 1992, blz. 1443.

Projet de loi portant assentiment à la Convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, au Protocole n° 1 relatif à certains problèmes de compétence, de procédure et d'exécution, au Protocole n° 2 sur l'interprétation uniforme de la convention, au Protocole n° 3 concernant l'application de l'article 57, aux trois déclarations, et à l'acte final, faits à Lugano le 16 septembre 1988, p. 1443.

Projet de loi portant assentiment à la Convention relative à l'adhésion du royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au protocole concernant son interprétation par la Cour de justice, avec les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion du royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion de la République hellénique, aux annexes I, II, III, IV et V, de la déclaration commune, faites à Donostia-San Sebastian le 26 mai 1989, p. 1443.

Projet de loi portant assentiment au Protocole n° 11 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales portant restructuration du mécanisme de contrôle établi par la convention, et à l'annexe, faits à Strasbourg le 11 mai 1994, p. 1443.

Projet de loi portant assentiment à l'accord additionnel, signé à Bruxelles le 13 mars 1991, modifiant la Convention entre le royaume de Belgique et la république de Finlande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 18 mai 1976, p. 1444.

Projet de loi portant assentiment à l'accord entre le royaume de Belgique et le royaume du Népal relatif à la reconnaissance réciproque des permis de conduire, conclu par échange de lettres signées à Bruxelles le 15 février 1995 et le 21 juin 1995, p. 1444.

Projet de loi portant assentiment à l'accord entre le royaume de Belgique et la république de Maurice relatif à la reconnaissance réciproque des permis de conduire, conclu par échange de lettres signées à Bruxelles le 3 juin 1994 et le 10 mars 1995, p. 1444.

Proposition de résolution sur l'état de l'environnement et le respect des droits de l'homme au Nigeria, p. 1444.

Vote réservé, p. 1442.

Explications de vote: *Orateurs*: **Mme Dardenne, MM. Ceder, Hatry**, p. 1445.

Proposition de loi modifiant les limites entre les communes de Braives et de Villers-le-Bouillet, p. 1446.

Explications de vote: *Orateurs*: **MM. Loones, Verreycken, Coveliers**, p. 1446.

Proposition instituant une commission parlementaire chargée d'enquêter sur la criminalité organisée en Belgique, p. 1446.

PROPOSITION (Dépôt):

Page 1447.

M. Caluwé. — Proposition tendant à modifier le Règlement du Sénat par l'insertion d'un titre *IVbis* concernant des formes de coopération.

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, met Protocol nr. 1 betreffende enkele onderwerpen van bevoegdheid, wijze van procederen en tenuitvoerlegging, met Protocol nr. 2 betreffende de eenheid in de uitlegging van het verdrag, met Protocol nr. 3 betreffende de toepassing van artikel 57, met de drie verklaringen, en met de slotakte, opgemaakt te Lugano op 16 september 1988 blz. 1443.

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake de toetreding van het koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het Verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek, met de bijlagen I, II, III, IV en V, en met de gemeenschappelijke verklaring, opgemaakt te Donostia-San Sebastian op 26 mei 1989, blz. 1443.

Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol nr. 11 bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden betreffende herstructurering van het controlemechanisme ingesteld door dat Verdrag, en met de bijlage, gedaan te Straatsburg op 11 mei 1994, blz. 1443.

Wetsontwerp houdende instemming met het aanvullend akkoord, ondertekend te Brussel op 13 maart 1991, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het koninkrijk België en de republiek Finland tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van ontduiking van de belasting op het inkomen of vermogen, ondertekend te Brussel op 18 mei 1976, blz. 1444.

Wetsontwerp houdende instemming met het akkoord tussen het koninkrijk België en het koninkrijk Nepal inzake de wederzijdse erkenning van de rijbewijzen, gesloten bij wisseling van brieven, gedagtekend te Brussel op 15 februari 1995 en 21 juni 1995, blz. 1444.

Wetsontwerp houdende instemming met het akkoord tussen het koninkrijk België en de republiek Mauritius inzake de wederzijdse erkenning van de rijbewijzen, gesloten bij wisseling van brieven, gedagtekend te Brussel op 3 juni 1994 en 10 maart 1995, blz. 1444.

Voorstel van resolutie over de situatie van het milieu en de mensenrechten in Nigeria, blz. 1444.

Aangehouden stemming, blz. 1442.

Stemverklaring: *Sprekers*: **mevrouw Dardenne, de heren Ceder, Hatry**, blz. 1445.

Wetsvoorstel tot wijziging van de gemeentegrenzen tussen Braives en Villers-le-Bouillet, blz. 1446.

Stemverklaringen: *Sprekers*: **de heren Loones, Verreycken, Coveliers**, blz. 1446.

Voorstel tot instelling van een parlementaire commissie van onderzoek naar de georganiseerde criminaliteit in België, blz. 1446.

VOORSTEL (Indiening):

Bladzijde 1447.

De heer Caluwé. — Voorstel tot wijziging van het Reglement van de Senaat door invoeging van een titel *IVbis* betreffende de samenwerkingsvormen.

SÉANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRÉSIDENCE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 5 m.
De vergadering wordt geopend om 10 h 5 m.

EXCUSÉ — VERONTSCHULDIGD

M. Anciaux, à l'étranger, demande d'excuser son absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Anciaux, in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET DE STICHTINGSAKTE EN OVEREENKOMST VAN DE INTERNATIONALE UNIE BETREFFENDE TELEVERBINDINGEN EN HET FACULTATIEF PROTOCOL INZAKE DE VERPLICHTE BESLECHTING VAN GESCHILLEN, OPGEMAAKT TE GENÈVE OP 22 DECEMBER 1992

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA CONSTITUTION ET À LA CONVENTION DE L'UNION INTERNATIONALE DES TÉLÉCOMMUNICATIONS, ET AU PROTOCOLE FACULTATIF CONCERNANT LE RÈGLEMENT OBLIGATOIRE DES DIFFÉRENDS, FAITS À GENÈVE LE 22 DÉCEMBRE 1992

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende instemming met de Stichtingsakte en Overeenkomst van de Internationale Unie betreffende televerbindingen en het facultatief protocol inzake de verplichte beslechting van geschillen, opgemaakt te Genève op 22 december 1992.

Nous abordons le projet de loi portant assentiment à la Constitution et à la Convention de l'Union internationale des télécommunications, et au protocole facultatif concernant le règlement obligatoire des différends, faits à Genève le 22 décembre 1992.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Thijs (CVP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de minister van Buitenlandse Zaken gaf in de commissie een overzicht van het ontstaan, de doelstellingen, de functies, de structuur en de financiering van de Internationale Unie betreffende televerbindingen.

De Internationale Unie betreffende televerbindingen is een organisatie van de Verenigde Naties gespecialiseerd in telecommunicatie. De stichtingsakte, die voorziet in een herstructurering, werd einde 1992 herzien en mede door België ondertekend. Zij is van kracht sinds 1 juli 1994. De herstructurering moet op wereldschaal een beter antwoord geven op de snelle evoluties in de telecommunicatiesector.

De Unie streeft een aantal doelstelling na, zoals vermeld in de stichtingsakte. Ten eerste, het bevorderen van de internationale samenwerking tussen lidstaten. Vervolgens het verlenen van technische hulp aan ontwikkelingslanden en het vrijmaken van financiële en materiële middelen voor die landen. Een derde doelstelling is het bevorderen van de technische ontwikkeling en het streven naar een efficiënte exploitatie ten bate van de hele samenleving. Dit impliceert uiteraard het voor iedereen toegankelijk maken van de nieuwe technologieën. Ten slotte wil de Unie de inspanningen die door de lidstaten werden geleverd, harmoniseren en wil zij met andere regionale en intergouvernementele organisaties samenwerken.

Om deze doelstellingen te kunnen realiseren, kreeg de Internationale Unie betreffende televerbindingen een aantal functies. In grote lijnen gaat het over de toewijzing van frequentiebanden en het registreren van frequentietoewijzingen, het bevorderen en verbeteren van het gebruik van het frequentiespectrum, het bevorderen van de standaardisatie op wereldvlak, het opstarten van projecten om ontwikkelingslanden te voorzien van nieuwe technologieën, het bevorderen van de samenwerking inzake tarieven, het bevorderen van het gebruik van telecommunicatie voor veiligheidsdoeleinden en het formuleren van studies, resoluties, aanbevelingen en publikaties voor de lidstaten en de andere leden.

Zoals de minister er eerder al op wees, wordt de Unie geherstructureerd. Voortaan bestaat de Unie uit een Conferentie van gevolmachtigden die om de vijf jaar samenkomt en het algemeen beleid bepaalt en een raad die 46 leden telt, gekozen door de conferentie. De raad komt jaarlijks bijeen en bepaalt het beleid tussen de vijfjaarlijkse conferenties en het tweejaarlijks budget. De telecommunicatie-activiteiten werden ingedeeld in drie secto-

ren: de radio-, de standaardisatie- en de ontwikkelingssector. Opmerkelijk is dat naast Staten ook operatoren en fabrikanten lid kunnen zijn van de Unie. Het personeel bestaat uit internationale ambtenaren, aangevuld met experts voor bepaalde taken in de drie sectoren. De Unie verwerft zijn financiële middelen via vrijwillige bijdragen van de lidstaten.

De minister wees op het belang van de snelle instemming door het Parlement van dit wetsontwerp voor het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie en voor België. Zolang de stichtingsakte door België niet is geratificeerd, kan ons land geen stemrecht hebben in de diverse organen van de Unie.

In de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden vroeg een lid welke juridische gevolgen er zijn voor België, ook na de ratificatie. De stichtingsakte en de overeenkomst traden immers in werking op 1 juli 1994 voor de leden die vóór die datum hun oorkonde van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding hebben neergelegd. De akte bepaalt echter dat een lid dat geen bekrachtigings-, aanvaardings-, of goedkeuringsoorkonde heeft neergelegd binnen twee jaar na de ondertekening, geen stemrecht meer heeft in de organen van de Unie. Welke gevolgen heeft het overschrijden van de einddatum van 1 juli 1996?

De minister verklaarde dat er voorlopig geen gevolgen zijn, omdat er gedurende het zomerreces geen vergaderingen van de studiegroepen, noch van de conferenties plaatshebben.

Pas eind oktober, tijdens de wereldstandaardisatieconferentie, moet opnieuw worden gestemd. Op dat ogenblik zou het BIPT zijn stem moeten kunnen uitbrengen. Wanneer de ratificatie bij de Internationale Unie wordt genotificeerd, krijgt België opnieuw stemrecht op alle niveaus.

In de commissie werden ook vragen gesteld in verband met de voordelen van deze Internationale Unie voor België. Er werd opgemerkt dat de Belgische bedrijven die actief zijn in de telecommunicatiesector, bepaalde belangen hebben in de twee bureaus van de Unie: enerzijds in het bureau dat zich buigt over de standaardisatieproblematiek en anderzijds in het bureau dat zich bezig houdt met de radiocommunicatie en meer bepaald met het beheer van het frequentiespectrum. Op de begroting van het BIPT wordt 40 miljoen ingeschreven. Er wordt wel gerekend op een return voor België omdat Belgacom, Alcatel, Telindus en andere Belgische ondernemingen rechtstreeks deelnemen aan de activiteiten van de twee bureaus.

De artikelen 1 en 2 werden in de commissie zonder opmerkingen aangenomen bij eenparigheid van de acht aanwezige leden. Het wetsontwerp is in de commissie eenparig aangenomen.

Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe aansluitend bij dit rapport, namens de CVP-fractie, een bedenking te maken. De CVP-fractie zal dit wetsontwerp goedkeuren, maar dringt erop aan dat er in de toekomst voldoende ruimte wordt geboden om de verdragen in de commissie grondig te bespreken, opdat niemand nog de indruk heeft dat internationale verdragen en akkoorden op een draaije en zonder commentaar moeten worden afgehandeld. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. De Stichtingsakte en Overeenkomst van de Internationale Unie betreffende televerbindingen en het facultatief protocol inzake de verplichte beslechting van geschillen, opgemaakt te Genève op 22 december 1992 zullen volkomen uitwerking hebben.

Art. 2. La Constitution et la Convention de l'Union internationale des télécommunications, et le protocole facultatif concernant le règlement obligatoire des différends, faits à Genève le 22 décembre 1992, sortiront leur plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen later over het wetsontwerp in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET VERDRAG BETREFFENDE DE RECHTERLIJKE BEVOEGDHEID EN DE TENUITVOERLEGGING VAN BESLISSINGEN IN BURGERLIJKE EN HANDELSZAKEN, MET PROTOCOL NR. 1 BETREFFENDE ENKELE ONDERWERPEN VAN BEVOEGDHEID, WIJZE VAN PROCEDEREN EN TENUITVOERLEGGING, MET PROTOCOL NR. 2 BETREFFENDE DE EENHEID IN DE UITLEGGING VAN HET VERDRAG, MET PROTOCOL NR. 3 BETREFFENDE DE TOEPASSING VAN ARTIKEL 57, MET DE DRIE VERKLARINGEN, EN MET DE SLOTAKTE, OPGEMAAKT TE LUGANO OP 16 SEPTEMBER 1988

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA CONVENTION CONCERNANT LA COMPÉTENCE JUDICIAIRE ET L'EXÉCUTION DES DÉCISIONS EN MATIÈRE CIVILE ET COMMERCIALE, AU PROTOCOLE N° 1 RELATIF À CERTAINS PROBLÈMES DE COMPÉTENCE, DE PROCÉDURE ET D'EXÉCUTION, AU PROTOCOLE N° 2 SUR L'INTERPRÉTATION UNIFORME DE LA CONVENTION, AU PROTOCOLE N° 3 CONCERNANT L'APPLICATION DE L'ARTICLE 57, AUX TROIS DÉCLARATIONS, ET À L'ACTE FINAL, FAITS À LUGANO LE 16 SEPTEMBRE 1988

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, met Protocol nr. 1 betreffende enkele onderwerpen van bevoegdheid, wijze van procederen en tenuitvoerlegging, met Protocol nr. 2 betreffende de eenheid in de uitlegging van het verdrag, met Protocol nr. 3 betreffende de toepassing van artikel 57, met de drie verklaringen, en met de slotakte, opgemaakt te Lugano op 16 september 1988.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant assentiment à la convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, au Protocole n° 1 relatif à certains problèmes de compétence, de procédure et d'exécution, au Protocole n° 2 sur l'interprétation uniforme de la convention, au Protocole n° 3 concernant l'application de l'article 57, aux trois déclarations, et à l'acte final, faits à Lugano le 16 septembre 1988.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Hostekint, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Daar niemand het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77, eerste lid, 6°, van de Grondwet.

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 77, alinéa 1er, 6°, de la Constitution.

— Angenomen.
Adopté.

Art. 2. Het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, het Protocol nr. 1 betreffende enkele onderwerpen van bevoegdheid, wijze van procederen en tenuitvoerlegging, het Protocol nr. 2 betreffende de eenheid in de uitlegging van het verdrag, het Protocol nr. 3 betreffende de toepassing van artikel 57, de drie verklaringen, en de slotakte, opgemaakt te Lugano op 16 september 1988, zullen volkomen uitwerking hebben.

Art. 2. La Convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, le Protocole n° 1 relatif à certains problèmes de compétence, de procédure et d'exécution, le Protocole n° 2 sur l'interprétation uniforme de la convention, le Protocole n° 3 concernant l'application de l'article 57, les trois déclarations, et l'acte final, faits à Lugano le 16 septembre 1988, sortiront leur plein et entier effet.

— Angenomen.
Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen later over het wetsontwerp in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET VERDRAG INZAKE DE TOETREDING VAN HET KONINKRIJK SPANJE EN DE PORTUGESE REPUBLIEK TOT HET VERDRAG BETREFFENDE DE RECHTERLIJKE BEVOEGDHEID EN DE TENUITVOERLEGGING VAN BESLISSINGEN IN BURGERLIJKE EN HANDELSZAKEN, ALSMEDE TOT HET PROTOCOL BETREFFENDE DE UITLEGGING DAARVAN DOOR HET HOF VAN JUSTITIE, ZOALS DEZE ZIJN GEWIJZIGD BIJ HET VERDRAG INZAKE DE TOETREDING VAN HET KONINKRIJK DENEMARKE, IERLAND EN HET VERENIGD KONINKRIJK VAN GROOT-BRITANNIË EN NOORD-IERLAND EN BIJ HET VERDRAG INZAKE DE TOETREDING VAN DE HELLEENSE REPUBLIEK, MET BIJLAGEN I, II, III, IV EN V, EN MET DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING, OPGEMAAKT TE DONOSTIA-SAN SEBASTIAN OP 26 MEI 1989

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA CONVENTION RELATIVE À L'ADHÉSION DU ROYAUME D'ESPAGNE ET DE LA RÉPUBLIQUE PORTUGAISE À LA CONVENTION CONCERNANT LA COMPÉTENCE JUDICIAIRE ET L'EXÉCUTION DES DÉCISIONS EN MATIÈRE CIVILE ET COMMERCIALE, AINSI QU'AU PROTOCOLE CONCERNANT SON INTERPRÉTATION PAR LA COUR DE JUSTICE, AVEC LES ADAPTATIONS Y APPORTÉES PAR LA CONVENTION RELATIVE À L'ADHÉSION DU ROYAUME DE DANEMARK, DE L'IRLANDE ET DU ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE ET D'IRLANDE DU NORD ET LES ADAPTATIONS Y APPORTÉES PAR LA CONVENTION RELATIVE À L'ADHÉSION DE LA RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, AUX ANNEXES I, II, III, IV ET V, ET À LA DÉCLARATION COMMUNE, FAITES À DONOSTIA-SAN SEBASTIAN LE 26 MAI 1989

Discussion générale et vote des articles

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake de toetreding van het koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het Verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek, met de bijlagen I, II, III, IV en V, en met de gemeenschappelijke verklaring, opgemaakt te Donostia-San Sebastian op 26 mei 1989.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant assentiment à la Convention relative à l'adhésion du royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au protocole concernant son interprétation par la Cour de justice, avec les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion du royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion de la République hellénique, aux annexes I, II, III, IV et V, et à la déclaration commune, faits à Donostia-San Sebastian le 26 mai 1989.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Hostekint, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Daar niemand het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77, eerste lid, 6°, van de Grondwet.

Article 1. La présente loi règle une matière visée à l'article 77, alinéa 1er, 6°, de la Constitution.

— Angenomen.
Adopté.

Art. 2. Het Verdrag inzake de toetreding van het koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het Verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek, de bijlagen I, II, III, IV en V, en de gemeenschappelijke verklaring, opgemaakt te Donostia-San Sebastian op 26 mei 1989, zullen volkomen uitwerking hebben.

Art. 2. La Convention relative à l'adhésion du royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au protocole concernant son interprétation par la Cour de justice, avec les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion du royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion de la République hellénique, les annexes I, II, III, IV et V, et la déclaration commune, faites à Donostia-San Sebastian le 26 mai 1989, sortiront leur plein et entier effet.

— Angenomen.
Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen later over het wetsontwerp in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET PROTOCOL NR. 11 BIJ HET VERDRAG TOT BESCHERMING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS EN DE FUNDAMENTELE VRIJHEDEN BETREFFENDE HERSTRUCTURERING VAN HET CONTROLEMECHANISME INGESTELD DOOR DAT VERDRAG, EN MET DE BIJLAGE, GEDAAN TE STRAATSBURG OP 11 MEI 1994

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT AU PROTOCOLE N° 11 À LA CONVENTION DE SAUVEGARDE DES DROITS DE L'HOMME ET DES LIBERTÉS FONDAMENTALES PORTANT RESTRUCTURATION DU MÉCANISME DE CONTRÔLE ÉTABLI PAR LA CONVENTION, ET À L'ANNEXE, FAITS À STRASBOURG LE 11 MAI 1994

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende instemming met het Protocol nr. 11 bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden betreffende herstructurering van het controlemechanisme ingesteld door dat verdrag, en met de bijlage, gedaan te Straatsburg op 11 mei 1994.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant assentiment au Protocole n° 11 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales portant restructuration du mécanisme de contrôle établi par la convention, et à l'annexe, faits à Strasbourg le 11 mai 1994.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Hostekint (SP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, alvorens verslag uit te brengen over dit wetsontwerp wil ik mij aansluiten bij de opmerking van mevrouw Thijs en eerder ook van de heer Bourgeois in verband met de procedure inzake de goedkeuring van verdragen.

Sedert de hervorming van de Senaat verloopt de goedkeuring van verdragen in de commissie doorgaans — om het zacht uit te drukken — op een drafje. Nochtans heeft de Senaat op dit vlak voorrang op de Kamer van volksvertegenwoordigers. Wetsontwerpen die handelen over de goedkeuring van verdragen moeten eerst in de Senaat worden ingediend.

Het is frustrerend dat aan de voorgelegde verdragen niets — geen letter, zelfs geen komma — kan worden gewijzigd. De commissie kan enkel goed- of afkeuren. Toch vind ik het nodig, en ik denk dat de meeste commissieleden mijn mening delen, dat meer ruimte en tijd worden uitgetrokken voor een grondige bespreking van die wetsontwerpen. Overigens zouden ook de bevoegde ministers, in de mate van het mogelijke, aanwezig moeten zijn bij de bespreking om zo nodig toelichting te geven. Deze opmerking geldt evenwel niet voor de minister van Buitenlandse Zaken die altijd aanwezig is.

Het Protocol nr. 11 bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden dat ter goedkeuring voorligt, zal het controlemechanisme van het verdrag grondig wijzigen. Het is de belangrijkste hervorming sinds de tot standkoming van het verdrag in 1950.

De herstructurering drong zich de jongste jaren meer en meer op. Het Comité van ministers van de Raad van Europa besliste enkele jaren geleden dan ook dat er dringend werk moest worden gemaakt van een hervorming. Door de voortdurende stijging van het aantal zaken die aanhangig worden gemaakt bij het hof was er een aanzienlijke juridische achterstand ontstaan. Gemiddeld is er vijf jaar nodig om een zaak af te handelen. Het Protocol nr. 11 moet enerzijds de efficiëntie verhogen, en anderzijds de procedure versnellen.

Momenteel worden in de procedure drie instanties ingeschakeld: de Europese Commissie voor de rechten van de mens, het Comité van ministers en het Europees Hof voor de rechten van de mens. Het Protocol nr. 11 zal deze procedure helemaal omvormen. Het bestaande hof en de bestaande commissie zullen worden vervangen door een nieuw en permanent Hof voor de rechten van de mens. De beslissingsbevoegdheid van het comité over eventuele verdragsschendingen wordt afgeschaft, maar het comité ziet nog wel toe op de uitvoering van de uitspraken van het hof. Ook de samenstelling en de interne organisatie van het hof worden gewijzigd. Het hof zal evenveel rechters tellen als er verdragsstaten zijn.

Klachten worden rechtstreeks bij de hof aanhangig gemaakt. Dit kan gebeuren door een verdragsstaat of door een individueel verzoekschrift van een natuurlijk persoon, een niet-gouvernementele organisatie of een groep van personen. Het permanent Europees Hof voor de rechten van de mens blijft zoals nu in de eerste plaats streven naar een minnelijke schikking tussen de betrokken partijen.

Tot slot wijs ik erop dat het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden door de directe werking rechtstreeks kan worden ingeroepen voor een Belgische rechter. Het EVRM is dus van belang voor onze interne rechtsorde.

Tijdens de korte bespreking van het wetsontwerp in de commissie stelde een lid vast dat de herstructurering van het controlemechanisme door het Protocol nr. 11, de wijziging van sommige bepalingen van het verdrag tot gevolg heeft. De aanvullende wijzigingen hebben volgens het lid eveneens betrekking op het aanvullend protocol en op de Protocolen nrs. 4, 6, 7 en 9.

Het advies van de Raad van State van 22 april 1996 merkt echter op dat er in België geen instemmingswet bestaat voor de Protocolen nummers 6 en 7. Het Protocol nr. 6 betreffende het afschaffen van de doodstraf is door België alleen ondertekend. Het Protocol nr. 7 inzake de procedurele waarborgen met betrekking tot het uitzetten van vreemdelingen werd door België zelfs niet ondertekend. Beide internationale verdragrechtelijke teksten bepalen uitdrukkelijk dat zij moeten worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd. Het commissielid stelde dan ook een vraag naar de ratificeringsintenties van België ter zake. De minister beloofde hierop een antwoord te zullen verstrekken in de plenaire vergadering.

Het wetsontwerp werd door de commissie goedgekeurd met eenparigheid van stemmen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij aan bij de opmerking van de rapporteur, die erop wees dat de wijze waarop de diverse verdragen in de commissie werden besproken, niet in verhouding staat tot het belang van de verdragen die wij zullen goedkeuren. Dit is ook een van de uitgangspunten van mijn betoeg.

Voor ons ligt het wetsontwerp houdende instemming met het Protocol nr. 11 bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Dit protocol heeft als doel de controlemechanismen, ingesteld door het EVRM, te herstructureren.

Reeds geruime tijd wordt de urgentie van het controlemechanisme ingesteld door de Europese Conventie tot bescherming van de rechten van de mens onderstreept. Deze urgentie is een gevolg van samenloop van meerdere factoren, die algemeen gekend zijn zodat daarover niet lang dient te worden uitgewijd.

De eerste factor is het succes van het juridisch controlesysteem dat door de conventie in het leven is geroepen. De Europese Commissie en in mindere mate het Europees Hof, werden overspoeld met verzoeken tot toetsing van allerlei beslissingen aan het Europees Mensenrechtenverdrag. Daarenboven werd het toepassingsgebied van dit Europees verdrag uitgebreid onder meer naar heel wat oosteuropese landen, wat een nieuwe golf van betwistingen met zich heeft gebracht aangezien 34 landen deel uitmaken van de Raad van Europa. Dit heeft ertoe geleid dat noch de Commissie, noch het Hof, de vloed van verzoeken binnen een redelijke termijn konden afhandelen.

Een betwisting voor de Europese controle-instanties te Straatsburg gaf aanleiding tot een behandelingstermijn van meer dan vijf jaar, wat niet meer als een redelijke termijn kan worden aangezien.

Reeds het Protocol nr. 8 ondertekend te Wenen op 19 maart 1985 en in werking getreden op 1 januari 1990, had tot doel de procedure te versnellen bij het Hof en vooral bij de Commissie door aan de Commissie toe te laten om kamers in het leven te roepen teneinde zaken te beslechten die geen bijzondere moeilijkheden meebrengen. Daarenboven werden ook comités in het leven geroepen die bij éénparigheid individuele verzoekschriften kunnen verwerpen die manifest onontvankelijk zijn of die van de rol kunnen worden geschrapt. Deze verbetering was echter niet voldoende om de procesdruk op te vangen, des te meer daar het Protocol nr. 9 het recht had geopend voor de particulieren om rechtstreeks een beroep te doen op het Europees Hof na het eindoordeel van de Commissie over de ontvankelijkheid van het verzoek.

De reflectie over de institutionele hervormingen die zich opdroegen, mondden heel snel uit op een keuze tussen twee alternatieve oplossingen: ofwel de fusie van de Europese Commissie en het Europees Hof, oplossing die door de Zwitserse regering werd voorgesteld, ofwel het behoud van de dualiteit van de instellingen met bijvoorbeeld de Commissie die zou optreden als een rechtbank van eerste aanleg en het Europees Hof dat als een beroepsinstantie zou functioneren, voorstel waarvoor men zich liet inspireren door de oplossingen die in de Europese Unie zijn bereikt bij de reorganisatie van het Hof van justitie.

De Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa koos voor de eerste oplossing, op 9 september 1992, terwijl de meerderheid van het Hof en van de Commissie het dualisme verdedigde. Het Comité van ministers beslechtte het geschil definitief op 28 mei 1993 met wat men het «Compromis van Stockholm» heeft genoemd ten voordele van een enkelvoudig Europees Hof voor de rechten van de mens.

Voor de concrete herziening van het controlemechanisme te Straatsburg, konden diverse juridisch-technische wegen worden gevolgd.

Het Protocol nr. 11 amendeert gewoon de Conventie en de aanvullende protocollen, zoals blijkt uit artikel 1.

De tekst van de titels II tot en met IV van dit verdrag worden gewoon herschreven.

De amendering van de conventie voorkomt dat er twee controlemechanismen naast elkaar zouden blijven bestaan indien het Protocol nr. 11 als een facultatief protocol zou worden opgevat. Dit zou immers betekenen dat landen zouden kunnen kiezen voor het permanente Hof terwijl andere landen onder de bestaande toestand zouden vallen. Naast de beginselbezwaren kan tegen deze werkwijze vanzelfsprekend ook worden ingebracht dat ze leidt tot een volledig onwerkzaam controlemechanisme met dubbele snelheid.

De essentie van het Protocol nr. 11 bestaat er dus in dat enkel het Europees Hof voor de mensenrechten als juridisch controlemechanisme behouden blijft, terwijl zowel de Europese Commissie als het Ministercomité uit deze rechtsvorming verdwijnen.

Artikel 4 van het protocol verwoordt deze bezorgdheid voortreffelijk. Daar wordt gesteld dat het protocol pas in werking treedt op de eerste dag van de maand die volgt na het verstrijken van een tijdvak van een jaar na de datum waarop alle partijen bij het verdrag hun instemming door dit protocol te worden gebonden, tot uiting hebben gebracht. De ambtstermijn van de rechters, de leden van de Commissie, de griffier en de plaatsvervangende griffier, eindigt dan ook op de datum van de inwerking-treding van het Protocol nr. 11.

Door het Protocol nr. 11 bereikt het controlesysteem van de conventie een voorlopig eindstadium. Een levendige en inspirerende evolutie van meer dan 40 jaar ligt achter ons. Deze evolutie heeft ertoe geleid, wat ik ten zeerste toejuich, dat de facultatieve clausules die in de oorspronkelijke Europese conventie waren opgenomen — bijvoorbeeld artikel 25 over de bevoegdheid van de Europese Commissie met betrekking tot particulieren en artikel 46 in verband met de bevoegdheid van het Hof — nu in een algemeen dwingende regeling worden omgezet.

Een hoogstaand juridisch orgaan kan van nu af aan onmiddellijk worden aangesproken door individuele verzoekschriften of door staatsverzoekschriften tot juridische controle van de beslissingen die tot het bevoegdheidsgebied behoren van het Europees Hof.

De instelling van één Hof in plaats van het bestaande institutionele systeem geeft ook aanleiding tot een welgekomen vereenvoudiging van de instellingen.

De externe leesbaarheid van het beschermingssysteem van de rechten van de mens, wat de essentie zelf zou moeten zijn van een dergelijk mensenrechten-beschermend systeem, wordt bevorderd. De actuele situatie gaf weinig voldoening. Meer dan één jurist «verliep» zich in de procedurewegen die bij de Europese Commissie en bij het Hof dienen te worden gevolgd. Onlangs verklaarde onder meer een gewezen Frans minister, overigens professor in publiekrecht, dat hij het Europees Hof voor de rechten van de mens te Straatsburg had ingeschakeld, terwijl dit natuurlijk niet mogelijk is aangezien een zaak eerst aanhangig dient te worden gemaakt via de Europese Commissie.

Deze externe leesbaarheid van het beschermingssysteem heeft niet geleid tot een grote vereenvoudiging van de interne leesbaarheid, die complex blijft. Een aantal redenen kunnen daarvoor worden ingeroepen. In grote mate wil men de voordelen van het bestaande systeem behouden, allereerst de praktijk van de selectie van de individuele verzoekschriften. De Commissie ontvangt circa 10 000 verzoekschriften per jaar, terwijl er maar een 3 000 worden geregistreerd en uiteindelijk slechts een 100-tal naar het Europees Hof worden verwezen. Vervolgens wil men de mogelijkheid behouden tot minnelijke regeling en tot toepassing van een internationaal-rechtelijke bemiddelingstechniek die zijn duurzaamheid had bewezen en ook had aangetoond hoe modern de opvattingen waren van de vaders van de Europese Conventie; voorts wil men de mogelijkheid behouden van een dubbele aanleg voor de meest delicate zaken, namelijk een oordeel van de Commissie in de vorm van een advies en een uiteindelijk eindoordeel van het Europees Hof. De opslorping van de Commissie door het Hof gebeurt onder de voorwaarde dat de taken van de Commissie nu in het kader van het Hof worden uitgeoefend. Het nieuwe Hof is met andere woorden het resultaat van een fusie tussen de Commissie en het huidige Hof. Dit leidt ertoe dat in het Hof nu heel wat deelfuncties een eigen karakter en een eigen betekenis krijgen.

De meest spectaculaire realisatie van het Protocol nr. 11 bestaat er dus in het vervangen van het vroeger dualisme tussen Commissie en Hof, of de triade, indien men het Comité van ministers daarbij rekent, door een permanent Hof voor de rechten van de mens.

De oprichting van een nieuw Hof voor de rechten van de mens komt allereerst neer op een overlidensakte van de Europese Commissie tot bescherming van de rechten van de mens, die overigens in het verleden een zeer dynamische rol heeft gespeeld bij het op de agenda plaatsen van de grote vraagstukken die onder de toepassing van de Europese Conventie vielen en die uiteindelijk hebben geleid tot talloze beginseluitspraken van het Europees Hof, met algemene juridische weerslag, over de grenzen heen.

De Europese Commissie speelde de rol van een voorhoede en heeft de rechtspraak van het Europees Hof voorbereid. De Europese Commissie was de dynamische motor en zij stond open voor de ontwikkeling in de Europese samenleving en voor de gevoeligheden die door de mensenrechtenorganisaties geregeld naar voren werden gebracht. Zij heeft ook functioneel haar rol uitstekend vervuld door de zaken feitelijk en juridisch-technisch voor te bereiden en door ook in vele gevallen een minnelijke regeling te bereiken tussen de aangeklaagde Staat en het slachtoffer.

Verder moeten we onderstrepen dat de Europese commissie over het algemeen slachtoffer-gevoelig was. De beroepen over geschillen bij het Europees hof leidden meestal, indien het Hof tot een ander oordeel kwam dan de Europese Commissie, tot een oordeel in het voordeel van de Staten en niet in het voordeel van het slachtoffer.

De Europese Commissie is het slachtoffer geworden van haar succes, maar het belang van haar taken en haar opdracht blijkt uit het feit dat de meeste functies van de Commissie in de interne structuur van het Hof terug te vinden zijn.

Het past derhalve een oprecht eresaluut te brengen aan de werking van de Europese Commissie van de rechten van de mens te Straatsburg.

Het Protocol nr. 11 is meteen ook de overlijdensakte van het Ministercomité als beslissend juridisch orgaan. De rol van het Ministercomité binnen de Raad van Europa in de juridische besluitvorming, is altijd het voorwerp geweest van hevige juridische betwisting. Het Ministercomité is immers een politiek orgaan en wanneer de Commissie het Ministercomité om een eendoordeel vroeg omdat de zaak niet naar het Hof werd doorgezonden dan werd meestal veel meer acht geslagen op politieke invloeden, dan op de juridische merites van een zaak. Dat het wel degelijk ging om politieke besluitvorming blijkt uit de vaststelling dat de klager niet eens betrokken was bij de procedure voor het Ministercomité.

Voorts heeft het Ministercomité meermaals partijdige beslissingen genomen daar een tweederde meerderheid noodzakelijk was om de Staat te veroordelen, wat de aangeklaagde Staat de mogelijkheid gaf om door een politiek, subtiel spel, te verhinderen dat de gewenste tweederde meerderheid tot stand kwam.

De grote toename van het aantal juridische betwistingen bij de Europese Commissie en het Hof te Straatsburg, vereiste de oprichting van een permanent Hof waar de rechters voltijds ter beschikking zijn.

Dit heeft in de eerste plaats gevolgen voor het statuut van de rechters.

Zoals in het verleden, wordt één rechter per land benoemd maar de ambtsduur is nu herleid tot zes jaar in de plaats van negen jaar.

Persoonlijk ben ik de mening toegedaan dat de ambtstermijn van negen jaar te verkiesbaar is boven deze van zes jaar omdat dit toch een zekere druk op de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechters tot gevolg kan hebben.

Dat de leeftijds grens op 70 jaar wordt gebracht is op zichzelf geen bezwaar.

Voorts dient te worden vermeld dat deze rechters exclusief hun functie van rechter zullen moeten uitoefenen en deze niet meer cumuleerbaar is met andere beroepstaken, zoals in het verleden.

De vraag rijst trouwens of een ambt van rechter bij het Europese Hof nog verzoekenbaar zal zijn met een academisch beroep, tenzij het deeltijds en aan de universiteit te Straatsburg wordt uitgeoefend. Daar bevindt zich overigens een uitstekend instituut voor Europese studies. Het laatste oordeel daarover zal het Europese Hof zelf vellen.

In tegenstelling tot bij het Hof van justitie te Luxemburg werd afgezien van het idee om naast de rechters ook advocaten-generaal in het leven te roepen, die de rol van de Commissie overnemen en zich bijvoorbeeld bezighouden met minnelijke regelingen en internationale bemiddeling.

Men heeft geopteerd voor referendarissen die functioneren als medewerkers van de rechter.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb reeds gewezen op de complexiteit van de interne leesbaarheid van het Protocol nr. 11. Het permanente Hof functioneert onder verschillende vormen van samenstelling en onder complexe voorwaarden.

Opvallend is allereerst de marginalisering van de voltallige vergadering van het Hof. In het huidige systeem worden de grote rechtsvragen behandeld door de voltallige vergadering van het Hof. Maar aangezien desgevallend 34 rechters aan dergelijke deliberatie kunnen deelnemen, leidde dit soms tot onwerkzame situaties en soms, laten we het toegeven, tot onduidelijke arresten die moeilijke juridische compromissen verwoordden. Dit onduidelijke en volgens sommigen «wankelmoedig» spoor diende dan ook te worden verlaten. Aan de voltallige vergadering van het Hof zijn enkel nog administratieve functies overgelaten en de verkiezing van de voorzitter en de ondervoorzitters.

Binnen het Hof wordt een comité van drie rechters in het leven geroepen dat met eenparigheid van stemmen een individueel verzoekschrift niet-ontvankelijk kan verklaren of van de rol kan schrappen, wanneer deze beslissing zonder nader onderzoek kan worden genomen. Deze beslissing, die gemotiveerd dient te zijn, geldt als uitspraak. Dit comité van drie rechters neemt in feite de rol van filterkamer van de Europese Commissie over.

Naast het comité van drie rechters worden ook kamers van zeven rechters in het leven geroepen die instaan voor de normale afhandeling van de verzoekschriften. Bij deze zeven rechters dient altijd één van de betrokken Staat aanwezig te zijn. De samenstelling en de representativiteit van een kamer van zeven rechters kan natuurlijk aanleiding geven tot heel wat betwistingen in verband met de legitimiteit. Er zijn de tegenstellingen in Europa tussen Noord en Zuid, tussen Oost en West, tussen de kleine landen en de grote landen en tussen de landen van de *Common Law* en die van *le droit écrit*. Het zal niet gemakkelijk zijn om de diverse kamers op evenwichtige wijze samen te stellen en de diverse juridische culturen en gevoeligheden te verwoorden. Het zijn deze kamers die afzonderlijk oordelen over de ontvankelijkheid en de gegrondheid van de klacht onder de Europese Conventie.

Ten slotte wordt ook nog een Grote Kamer binnen het Europese Hof van 17 rechters in het leven geroepen. Deze Grote Kamer heeft echter geen permanent karakter. Deze Grote Kamer kreeg adviesbevoegdheden toegewezen. Daarnaast kan een kamer van 7 rechters in zeer belangrijke zaken afstand van rechtsmacht doen ten gunste van deze Grote Kamer.

Indien de bij een kamer aanhangige zaak aanleiding geeft tot een ernstige vraag betreffende de interpretatie van het verdrag of de toegevoegde protocollen of wanneer de oplossing van een vraag aanhangig voor een kamer een resultaat kan hebben dat strijdig is met een eerdere uitspraak van het Hof, kan de kamer te allen tijde, voordat zij uitspraak doet, afstand doen van rechtsmacht ten gunste van de Grote Kamer, tenzij één van de betrokken partijen daartegen bezwaar maakt. Met andere woorden, hier neemt de Grote Kamer de rol over van de huidige voltallige vergadering.

Daarenboven stelt het gewijzigde artikel 43 van de conventie een beroepsmogelijkheid in tegen de beslissingen van de gewone kamer bij de Grote Kamer. Binnen een termijn van drie maanden na datum van de uitspraak van een kamer, kan elke bij de zaak betrokken partij, in uitzonderlijke gevallen, verzoeken om verwijzing van de zaak naar de Grote Kamer. Een college van vijf rechters van de Grote Kamer aanvaardt het verzoek indien de zaak aanleiding geeft tot een ernstige vraag betreffende de interpretatie of toepassing van het verdrag of de toegevoegde protocollen of een ernstige kwestie van algemeen belang.

Indien het college het verzoek aanvaardt, doet de Grote Kamer uitspraak in de zaak.

Te vermelden is ook nog dat een uitspraak van de kamer en wanneer een zaak vervolgens naar de Grote Kamer wordt verwezen, een rechter van de kamer die uitspraak heeft gedaan geen zitting kan nemen in de Grote Kamer, met uitzondering van de voorzitter van de kamer en de rechter die daarin zitting had voor de betrokken Staat. Dit doet toch even de wenkbrauwen fronsen van degenen die nog de bekende rechtspraak over de onpartijdige en onafhankelijke rechter in het geheugen hebben.

Met andere woorden binnen één en hetzelfde Hof wordt in feite een beroepsinstantie tegen de beslissingen van een kamer in het leven geroepen. Aldus kan men voor een toestand komen te staan waar het Europese Hof haar eigen rechtspraak afwijst.

Dit soort dubbele aanleg binnen één en hetzelfde rechtsorgaan herinnert ons aan de oorspronkelijke voorstellen, voornamelijk van Nederlandse en Zweedse zijde, om de Europese Commissie als rechtbank van eerste aanleg en het Europese Hof als beroepsinstantie in het leven te roepen.

De beschrijving van de functies en de taken van het nieuwe permanente Europese Hof tonen aan dat de oplossing die wordt voorgesteld bijzonder origineel is, een grote externe leesbaarheid heeft, maar intern een complex karakter vertoont. De tekst van

Protocol nr. 11 is ambitieus. De vraag is wel of de perspectieven die het biedt in de toekomst zullen worden verwezenlijkt. Dit vereist allereerst een onmiddellijke instemming van alle verdragsstaten van de Raad van Europa, zodat het Permanente Hof zo snel mogelijk in functie kan treden. Hopelijk zal dan ook vandaag met Protocol nr. 11 worden ingestemd. Vervolgens zal het aan de leden van het Europese Hof toekomen om de verschillende uitgangspunten te verzoenen.

Enerzijds bestaat de noodzaak om de verzoekschriften deskundig te filteren en snelle oplossingen te bespoedigen; anderzijds moet de kwaliteit van de rechtspraak en de aanvaardbaarheid van de voorgestelde oplossingen eveneens verzekerd worden. Hopelijk zal men enkel in uitzonderlijke omstandigheden een beroep doen op de Grote Kamer.

Mijnheer de Voorzitter, het einde van deze eeuw is in zicht en wij kunnen reeds het werk overspannen van het juridisch leven in West-Europa tijdens de tweede helft van de twintigste eeuw. Wanneer men deze tijdsspanne overschouwt, stelt men vast dat de tweede helft van deze eeuw in West-Europa op juridisch vlak werd gedomineerd door de rechtspraak van het Europese Hof voor de rechten van de mens te Straatsburg en het Hof van justitie van de Europese Unie te Luxemburg. Wij waren getuige van een van de grootste juridische bewegingen uit de geschiedenis. Zoals in de middeleeuwen de gewoonten, de plaatselijke gewoonten werden overspoeld door het geschreven recht, *le droit écrit*, werd in de afgelopen periode het statenrecht, het plaatselijk gewoonterecht, overspoeld door hoogstaande algemene rechtsbeginselen die de Europese waarden vertolken. De toepassing van deze Europese rechtsbeginselen door gezagsvolle juridische organen heeft de leefbaarheid en de homogeniteit van de Europese rechtsgemeenschap verzekerd en versterkt. Zij heeft ertoe bijgedragen dat een dichtgesluid en complex nationaal rechtssysteem nieuwe perspectieven ging bieden onder invloed van de grote beginselen die de eigenheid en de universaliteit van de Westerse beschaving uitmaken.

De Europese Commissie voor de rechten van de mens en het Europees Hof voor de rechten van de mens hebben in dit opzicht een beslissende bijdrage geleverd. Ik hoop dat het nieuwe Europees Hof voor de rechten van de mens te Straatsburg de ingeslagen weg verder zal bewandelen en ook in de komende eeuw het dynamisme en de vooruitstrevendheid van de mensenrechtenbeginselen kan verwezenlijken. Op die wijze biedt de juridische wereld de Europese burgers het beste van haar onmisbare en bevrijdende rechtscultuur aan. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik kan mij met betrekking tot dit belangrijk wetsontwerp grotendeels aansluiten bij de vorige spreker en bij de inhoud van het verslag. Het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en zijn later protocollen zijn voor de landen die behoren tot de Europese rechtssfeer een belangrijk instrument voor de handhaving van de fundamentele individuele grondrechten, vaak ook grondrechten van de «eerste generatie» genoemd. Op het vlak van de internationale volkenrechtelijke bescherming van de sociale grondrechten staan wij spijtig genoeg nog niet erg ver. Belangrijk voor dat Verdrag voor de rechten van de mens was dat het een eigen rechtsinstantie had gecreëerd met volkenrechtelijke status, waaraan landen op vrijwillige basis ook bindende rechtsbevoegdheid konden verlenen.

Met dit Protocol nr. 11 wordt deze bindende rechtsbevoegdheid van het Europees hof een onderdeel van het verdrag, ook al zal dit in de praktijk misschien weinig veranderen.

Iedere toetredende Staat zal voortaan gebonden zijn door deze rechtsbevoegdheid, ook op grond van individuele verzoekschriften. Dat is een belangrijke stap vooruit omdat men toch maar nooit weet of landen onder druk van de omstandigheden — ik durf daarbij niet eens aan België denken, maar alles is mogelijk — niet in de verleiding zouden komen om de erkenning van dit

individuele verzoeksrecht op de helling te zetten. Met het Protocol nr. 11 wordt dit aanzienlijk bemoeilijkt gelet op de opzegging die eraan verbonden is. Deze bindende rechtsbevoegdheid kan bijdragen tot de verankering van de verdragsrechtelijke rechtsmacht van het Hof in verschillende landen, ook in België.

Wij mogen niet uit het oog verliezen dat het verdrag en het Hof al een belangrijke invloed hebben gehad op de Belgische wetgeving. Denken wij maar aan onze wetgeving op de voorlopige hechtenis die wij na uitspraken van dit Hof, grondig hebben moeten aanpassen en aan het erfrecht, met name het statuut van de zogenaamde buitenechtelijke kinderen. Heel wat van ons wetgevend werk is dus het rechtstreeks gevolg van veroordelingen van ons land door het Europees Hof voor de rechten van de mens. Ook op andere gebieden heeft de rechtspraak van het Hof, al dan niet na veroordelingen van ons land, een belangrijke invloed gehad. De procedure voor onze correctionele rechtbanken bijvoorbeeld werd er diepgaand door beïnvloed, ook al is ons Wetboek van strafvordering er niet door gewijzigd. Zo is onze strafprocedure meer en meer gebaseerd op uitspraken van het Europees Hof voor de rechten van de mens. Ik laat in het midden of dit de ideale aanpak is, maar het biedt rechtsonderhorigen in ieder geval bijkomende garanties. Overigens blijkt uit onze rechtspraktijk dat de rechtsbeginselen vervat in het Verdrag voor de rechten van de mens veel te bescheiden worden toegepast. Zo zou bewijslevering in strafzaken op tal van punten kunnen worden aangescherpt in het licht van het verdrag dat weliswaar vrij algemene regels bevat, maar dat toch een fundamentele toetsing mogelijk maakt van de dagelijkse praktijk.

Ik ben het oneens met degenen die beweren dat het beter zou zijn geweest twee niveaus van internationale toetsing op te richten. Wij mogen het belang van die internationale toetsing niet uit het oog verliezen. De toch al zware procedures mogen niet tot in het extreme worden verzaagd door een eerste aanleg en dan ook nog door een beroepsmogelijkheid. In het protocol is dit bezwaar opgevangen door aan de Grote Kamer in uitzonderlijke gevallen een bepaalde beroepsbevoegdheid te verlenen. Dit is een betere oplossing dan het invoeren van een werkelijke bevoegdheid van eerste aanleg ten gunste van het comité.

Onze fractie zal dit onderwerp goedkeuren in de hoop dat het een bijdrage zal leveren tot de verbetering van onze rechtspraktijk en tot een betere bescherming van onze burgers. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, de uiteenzetting van de heer Vandenberghe, die deze materie uiteraard zeer goed beheerst, brengt mij ertoe enkele opmerkingen te maken.

Ik ben het volledig eens met de elementen die hij op zijn eigen technische en indringende manier naar voren heeft gebracht. Het is goed dat deze materie ook vanuit dit standpunt wordt belicht. Hij heeft erop gewezen dat wij, naar analogie met de gebeurtenissen bij het optekenen van de gewoonten, een overgang in het recht beleven. Terwijl de normen vroeger steeds in nationale wetgevingen werden gevat, worden er nu normen geformuleerd die binnen grotere gehelen worden aanvaard en die afdwingbaar worden voor de individuele burger. Dat is overigens het grote onderscheid tussen het Hof van Luxemburg, enerzijds, waar de lidstaten rechten kunnen doen gelden en waar iedereen verplichtingen heeft — het Vlaams Parlement ondervindt dit op dit ogenblik aan den lijve — en het Europees Hof voor de rechten van de mens en, anderzijds, waar alle burgers van de Oeral tot in Portugal zich op dezelfde mensenrechten kunnen beroepen.

Tijdens mijn buitenlandse reizen heb ik mij afgevraagd in hoeverre burgers van landen die het verdrag hebben ondertekend, zelfs indien zij het zouden wensen, toegang kunnen krijgen tot het vrij afgelegene Hof van Straatsburg. Dergelijke evoluties houden uiteraard gevaren in. Onlangs verscheen in het Nederlands juristenblad een bijzonder interessante artikelenreeks over «het juridisch tekort». Vanuit een aantal zienswijzen worden er pogingen ondernomen om de evolutie van de maatschappij te vatten in juridische normeringen op nationaal vlak. Dit is zeer moeilijk en alle nationale wetgevingen vertonen heel wat tekorten. Op internationaal vlak rijzen er nog veel meer problemen omdat daar

uiteraard een grotere afstand bestaat tussen de normen als dusdanig. In deze artikelenreeks wordt ook terecht verwezen naar de netwerkverstrengeling. Het gaat hierbij om netwerken van belangengroepen op alle niveau van de maatschappij, zonder onderscheid tussen wat nogal eens de bovenwereld en de onderwereld wordt genoemd. Waarbij worden normen geformuleerd die niet noodzakelijk gunstig zijn voor iedere burger, maar die vaak de voordelen van de netwerken belichamen. Wij zullen dit ontwerp uiteraard goedkeuren.

Ik wil echter even herinneren aan mijn vraag om uitleg gericht tot de Eerste minister in verband met de manier waarop het lid van de Commissie door België werd aangewezen. Hoewel het aanwijzen van het lid een prerogatief is van de wetgever, heeft de uitvoerende macht het advies en de unanieme beslissing van de wetgever op een schandelijke manier genegeerd en op verzoek van een fractie binnen een politieke partij een bepaald persoon, dat lid is van de Raad van State, aangewezen om ons land te vertegenwoordigen in de Commissie. Ik verwijs naar artikel 21 van het verdrag, dat handelt over de voorwaarden voor uitoefening van de functie door de rechters.

Ik citeer: 1. «De rechters moeten het hoogst mogelijk zedelijk aanzien genieten en in zich verenigen de voorwaarden die worden vereist voor het uitoefenen van een hoge functie bij de rechterlijke macht ofwel rechtsgeleerden zijn van erkende bekwaamheid.» 2. «Rechters hebben zitting in het Hof op persoonlijke titel.» Dit is merkwaardig in het licht van de aanstelling die België heeft gedaan. 3. «Gedurende hun ambtstermijn mogen de rechters geen activiteiten verrichten die onverenigbaar zijn met hun onafhankelijkheid, onpartijdigheid of met de eisen van een volledige dagtaak. Het Hof beslist over alle vragen met betrekking tot de toepassing van dit lid.»

Ik zal dus zeer nauwlettend toekijken wanneer België een rechter zal aanduiden voor het nieuwe Europese Hof. Zoals ik alle ambassadeurs heb ingelicht over de oncorrecte manier waarop het lid van de Commissie werd aangeduid, zo zal ik het Hof desnoods inlichten, indien blijkt dat België iemand aanstelt die niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 21 van het Verdrag. (*Applaus.*)

De heer Moens, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, als minister van Buitenlandse Zaken, maar vooral vanuit mijn jarenlange ervaring als jurist, heb ik genoten van deze hoogstaande discussie over een zeer belangrijk onderwerp. De minister van Justitie, die zich voor deze vergadering verontschuldigd heeft, zal er goed aan doen de uiteenzettingen na te lezen en er rekening mee te houden.

De heer Vandenberghe heeft voldoende benadrukt dat het belang van de instelling moeilijk te onderschatten is, welke evolutie ze de laatste veertig jaar heeft gekend en welke toekomstperspectieven ze biedt.

Ik sluit mij aan bij de opmerking van de heer Boutmans dat onze nationale rechtsmachten het dikwijls moeilijk hebben om deze algemene principes te implementeren in eigen vonnissen en arresten. Dit ligt waarschijnlijk aan de «frilosité» ten opzichte aan de eigenwaarde van de rechtbanken en gerechtshoven en het Belgisch systeem. Dit is ook onlosmakelijk verbonden met onze eigen juridische mentaliteit die in de toekomst steeds weer zal moeten worden aangepast aan het multilaterale juridisch kader.

Ik wil nu graag antwoorden op de technische vragen die in de commissie werden gesteld en die ik aan de minister van Justitie heb voorgelegd.

Ten eerste was er de vraag naar een overzicht van de landen die de conventie reeds geratificeerd hebben. De lijst hiervan wordt best aan het verslag gehecht. De meeste lidstaten hebben ze reeds geratificeerd. Ik meen dat er een twaalfstal landen zijn die dit nog niet hebben gedaan. Het is dus nodig dat België, dat op dit vlak steeds een vooruitstrevende politiek heeft gevoerd, vandaag groen licht krijgt van de Senaat.

Ten tweede werden er een aantal strikt juridisch-technische vragen gesteld over de Protocollen nrs. 6 en 7 en over de ratificeringsintenties van België ten aanzien ervan.

Protocol nr. 6 houdt verband met de afschaffing van de doodstraf en werd door België ondertekend op 28 april 1983. De wet op de afschaffing van de doodstraf in België werd door de Kamer goedgekeurd op 13 juni 1996. Het ministerie van Justitie meldde me dat de teksten voor het inzetten van de ratificatieprocedure klaar zijn. Er wordt enkel nog gewacht op de publikatie van de wet in het *Belgisch Staatsblad*. De Senaat heeft voor deze wet geen gebruik gemaakt van het evocatierecht, zodat de procedure vlug kan worden afgehandeld.

Er was ook een vraag over de ratificatie van Protocol nr. 7 houdende procedurele waarborgen met betrekking tot de uitzetting van vreemdelingen. België heeft bij twee artikelen van dit protocol voorbehoud gemaakt. Het ministerie van Justitie wil artikel 1 van het protocol evalueren in het kader van de gewijzigde wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, de zogenaamde wet-Vande Lanotte. Ook inzake artikel 2 dat betrekking heeft op het beroep in strafzaken, heeft België voorbehoud gemaakt. Daarom acht ons land het raadzaam Protocol nr. 7 nog niet te ondertekenen. Dat wil niet zeggen dat de minister van Justitie na nader onderzoek hiertoe niet kan besluiten.

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, enkele antwoorden op vragen die door leden van de Senaat werden gesteld. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77, eerste lid, 6°, van de Grondwet.

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 77, alinéa 1er, 6°, de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Het Protocol nr. 11 bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden betreffende herstructurering van het controlemechanisme ingesteld door dat verdrag, en de bijlage, gedaan te Straatsburg op 11 mei 1994, zullen volkomen uitwerking hebben.

Art. 2. Le Protocole n° 11 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales portant restructuration du mécanisme de contrôle établi par la convention, et l'annexe, faits à Strasbourg le 11 mai 1994, sortiront leur plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen later over het wetsontwerp in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET AANVULLEND AKKOORD, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 13 MAART 1991, TOT WIJZIGING VAN DE OVEREENKOMST TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE REPUBLIEK FINLAND TOT HET VERMIJDEN VAN DUBBELE BELASTING EN TOT HET VOORKOMEN VAN HET ONTGAAN VAN BELASTING INZAKE BELASTINGEN NAAR HET INKOMEN EN NAAR HET VERMOGEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 18 MEI 1976

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À L'ACCORD ADDITIONNEL, SIGNÉ À BRUXELLES LE 13 MARS 1991, MODIFIANT LA CONVENTION ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LA RÉPUBLIQUE DE FINLANDE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET SUR LA FORTUNE, SIGNÉE À BRUXELLES LE 18 MAI 1976

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende instemming met het aanvullend akkoord, ondertekend te Brussel op 13 maart 1991, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het koninkrijk België en de republiek Finland tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 18 mei 1976.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant assentiment à l'accord additionnel, signé à Bruxelles le 13 mars 1991, modifiant la Convention entre le royaume de Belgique et la république de Finlande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 18 mai 1976.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Hostekint, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Daar niemand het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 77, eerste lid, 6°, van de Grondwet.

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 77, alinéa 1er, 6°, de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Het aanvullend akkoord, ondertekend te Brussel op 13 maart 1991, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het koninkrijk België en de republiek Finland tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van ontduiking van de belasting op het inkomen of vermogen, ondertekend te Brussel op 18 mei 1976, zal volkomen uitwerking hebben.

Art. 2. L'accord additionnel, signé à Bruxelles le 13 mars 1991, modifiant la Convention entre le royaume de Belgique et la république de Finlande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Bruxelles le 18 mai 1976, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — De commissie stelt een nieuw Nederlands opschrift voor. De woorden «tot het voorkomen van het ontgaan van belasting» worden vervangen door de woorden «tot het voorkomen van ontduiking van belasting».

La commission propose un nouvel intitulé néerlandais, à savoir remplacer les mots «tot het voorkomen van het ontgaan van belasting» par «tot het voorkomen van ontduiking van belasting».

Is de Senaat het met die tekst eens?

Ce texte rencontre-t-il l'accord de l'assemblée?

Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik las in het verslag dat de commissie kritiek heeft op het gebruik van de verouderde terminologie in allerlei verdragen, ook in dit. Dat is inderdaad voor een deel juist. Wij moeten echter opletten wanneer wij de terminologie wijzigen. Mijns inziens is het onjuist hier de term «ontduiking van belasting» in te voeren. Het verdrag gaat immers over meer dan het ontduiken van belastingen. Het verdrag wil ook inspelen op situaties die op zich niet illegaal zijn, maar die er wel toe leiden dat door gebruik te maken van allerlei internationale contacten in geen van de landen belasting geheven wordt. Dit heeft met belastingontduiking niets te maken, maar wel alles met het vermijden of het ontgaan van belastingen. Wij moeten dus verder nagaan of het nieuw voorgestelde opschrift wel degelijk de inhoud van het verdrag juist weergeeft.

De Voorzitter. — De commissie is ongetwijfeld zeer voorzichtig tewerk gegaan. Na een lange discussie is men uiteindelijk tot dit voorstel van nieuw opschrift gekomen. Ik begrijp het bezwaar van de heer Boutmans. Ik kan echter niet anders dan het nieuwe opschrift dat door de commissie wordt voorgesteld, aan de Senaat voorleggen.

De heer Boutmans (Agalev). — Dit kan echter een precedent zijn.

De Voorzitter. — In het Franse opschrift is er sprake van «l'évasion fiscale». De Nederlandse vertaling die hier het dichtst bij aansluit is volgens mij «belastingontduiking». Dit is toch een argument om de wijziging van het opschrift, voorgesteld door de commissie te aanvaarden.

Is de Senaat het met die tekst eens?

Le texte rencontre-t-il l'accord de l'assemblée? (*Assentiment.*)

Het nieuw opschrift is goedgekeurd.

Le nouvel intitulé est approuvé.

We stemmen later over het wetsontwerp in zijn geheel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET AKKOORD TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN HET KONINKRIJK NEPAL INZAKE DE WEDERZIJDSE ERKENNING VAN DE RIJBEWIJZEN, GESLOTEN BIJ WISSELING VAN BRIEVEN, GEDAGTEKEND TE BRUSSEL OP 15 FEBRUARI 1995 EN 21 JUNI 1995

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À L'ACCORD ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LE ROYAUME DU NÉPAL RELATIF À LA RECONNAISSANCE RÉCIPROQUE DES PERMIS DE CONDUIRE, CONCLU PAR ÉCHANGE DE LETTRES SIGNÉES À BRUXELLES LE 15 FÉVRIER 1995 ET LE 21 JUIN 1995

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende instemming met het akkoord tussen het koninkrijk België en het koninkrijk Nepal inzake de wederzijdse erkenning van de rijbewijzen, gesloten bij wisseling van brieven, gedagtekend te Brussel op 15 februari 1995 en 21 juni 1995.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant assentiment à l'accord entre le royaume de Belgique et le royaume du Népal relatif à la reconnaissance réciproque des permis de conduire, conclu par échange de lettres signées à Bruxelles le 15 février 1995 et le 21 juin 1995.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Hostekint, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Daar niemand het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Het akkoord tussen het koninkrijk België en het koninkrijk Nepal inzake de wederzijdse erkenning van de rijbewijzen, gesloten bij wisseling van brieven, gedagtekend te Brussel op 15 februari 1995 en 21 juni 1995, zal volkomen uitwerking hebben.

Art. 2. L'accord entre le royaume de Belgique et le royaume du Népal relatif à la reconnaissance réciproque des permis de conduire, conclu par échange de lettres signées à Bruxelles le 15 février 1995 et le 21 juin 1995, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen later over het wetsontwerp in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET AKKOORD TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE REPUBLIEK MAURITIUS INZAKE DE WEDERZIJDSE ERKENNING VAN DE RIJBEWIJZEN, GESLOTEN BIJ WISSELING VAN BRIEVEN, GEDAGTEKEND TE BRUSSEL OP 3 JUNI 1994 EN 10 MAART 1995

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À L'ACCORD ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LA REPUBLIQUE DE MAURICE RELATIF À LA RECONNAISSANCE RÉCIPROQUE DES PERMIS DE CONDUIRE, CONCLU PAR ÉCHANGE DE LETTRES SIGNÉES À BRUXELLES LE 3 JUIN 1994 ET LE 10 MARS 1995

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende instemming met het akkoord tussen het koninkrijk België en de republiek Mauritius inzake de wederzijdse erkenning van de rijbewijzen, gesloten bij wisseling van brieven, gedagtekend te Brussel op 3 juni 1994 en 10 maart 1995.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant assentiment à l'accord entre le royaume de Belgique et la république de Maurice relatif à la reconnaissance réciproque des permis de conduire, conclu par échange de lettres signées à Bruxelles le 3 juin 1994 et le 10 mars 1995.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Hostekint, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Daar niemand het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsontwerp.

Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Het akkoord tussen het koninkrijk België en de republiek Mauritius inzake de wederzijdse erkenning van de rijbewijzen, gesloten bij wisseling van brieven, gedagtekend te Brussel op 3 juni 1994 en 10 maart 1995, zal volkomen uitwerking hebben.

Art. 2. L'accord entre le royaume de Belgique et la république de Maurice relatif à la reconnaissance réciproque des permis de conduire, conclu par échange de lettres signées à Bruxelles le 3 juin 1994 et le 10 mars 1995, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen later over het wetsontwerp in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE OVER DE SITUATIE VAN HET MILIEU EN DE MENSENRECHTEN IN NIGERIA

Beraadslaging

Bespreking van de amendementen

PROPOSITION DE RÉOLUTION SUR L'ÉTAT DE L'ENVIRONNEMENT ET LE RESPECT DES DROITS DE L'HOMME AU NIGERIA

Discussion

Examen des amendements

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het voorstel van resolutie over de situatie van het milieu en de mensenrechten in Nigeria.

Nous abordons l'examen de la proposition de résolution sur l'état de l'environnement et le respect des droits de l'homme au Nigeria.

De tekst aangenomen door de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden na terugzending door de plenaire vergadering luidt:

De Senaat,

Gelet op de situatie in Nigeria, waar onlangs ondanks sterk internationaal protest negen opposanten van het militaire regime werden opgeknoot, onder wie de schrijver en milieu- en mensenrechtenactivist Ken Saro-Wiwa;

Gelet op het feit dat de opposanten in botsing kwamen met het regime omdat zij het opnamen voor de bescherming van het Ogoni-volk, dat een half miljoen mensen telt, en voor de bescherming van hun leefgebied, al vele jaren bedreigd door een brutale exploitatie van olie;

Gelet op het feit dat de Europese Unie tegelijk de voornaamste afnemer is van Nigeriaanse olie en de belangrijkste aandeelhouders telt van de maatschappijen die in Nigeria actief zijn;

Gelet op de manier waarop de gevangenschap van de opposanten is verlopen, nadat zij in mei 1994 werden aangehouden, negen maanden zonder beschuldiging bleven, en dan verantwoordelijk werden gesteld voor de dood van vier overheidsfunctionarissen, overleden tijdens rellen, en dit zonder sluitende bewijsvoering en zelfs zonder enige vorm van elementair respect voor de rechten van hun verdediging;

Verwijzend naar de felle internationale protesten vóór en na de voltrekking van het doodvonnis, met onder meer massaal terugroepen van ambassadeurs;

Verwijzend naar de lopende procedure bij de VN-Veiligheidsraad, waar de zaak eerlang aan de orde wordt gesteld;

Vaststellend dat België momenteel geen ambassadeur heeft in Nigeria;

Gelet op het feit dat sinds de machtsovername, in 1993, door toedoen van het huidige militaire bewind alle critici van het regime achter de tralies zijn beland;

Gelet op de onmenselijke behandeling van gevangenen die geregeld de nodige verzorging moeten ontberen;

Verwijzend naar de protesten tegen Nigeria in het kader van de samenkomst van de landen van het Gemenebest;

Gelet op de dreiging van een massaal conflict in Nigeria dat vele slachtoffers zal maken en vluchtelingenstromen en hongersnood kan teweegbrengen,

*
* *

Verzoekt de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Economie op het niveau van de Europese Raad van ministers van Buitenlandse Zaken en van Economische Zaken, te bepleiten dat de Europese Unie alleen olie betreft uit landen die de democratische beginselen en de mensenrechten naleven;

Verzoekt de leidinggevende organen van de olie-industrie en de andere Europese firma's actief in Nigeria, hun exploitatie in dat land te organiseren op een manier die niet strijdig is met de rechten van de inheemse volkeren en met de zorg voor het leefmilieu, en niet te aanvaarden dat hun handelsactiviteiten in en met Nigeria uiteindelijk verbonden zijn met de totale miskennis van de bepalingen, omschreven in de Universele Verklaring van de rechten van de mens;

Verzoekt de vennootschap Shell haar economische machtspositie aan te wenden om druk uit te oefenen op de Nigeriaanse regering ten einde deze ertoe te brengen een democratischer houding aan te nemen en de mensenrechten strikter te eerbiedigen;

Verzoekt de Regering in de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties aan te dringen op de oprichting van een onafhankelijke en onpartijdige onderzoekscommissie die de door de huidige militaire regering van Nigeria begane misdaden moet onderzoeken;

Verzoekt de Europese Commissie Nigeria te schorsen als lid van de Lomé-Conventie totdat de democratie, speciaal inzake het optreden van het gerecht, in het land is hersteld.

Le Sénat,

Étant donné la situation qui règne au Nigéria, où, malgré de vigoureuses protestations internationales, l'on a récemment pendu neuf opposants au régime militaire, parmi lesquels l'écrivain Ken Saro-Wiwa, actif défenseur de l'environnement et des droits de l'homme;

Étant donné que les opposants se sont heurtés au régime parce qu'ils plaidaient pour la défense du peuple ogoni, qui compte un demi-million de personnes, et pour la protection de leur environnement, qui est menacé depuis déjà bien des années par l'exploitation sauvage du pétrole;

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

Étant donné que l'Union européenne est à la fois l'entité qui constitue le principal acheteur de pétrole nigérian et celle qui comporte les principaux actionnaires des sociétés qui opèrent au Nigéria;

Étant donné la manière dont la captivité des opposants s'est déroulée, après leur arrestation en mai 1994, leur détention de neuf mois avant d'être mis en accusation et, ensuite, leur condamnation comme responsables de la mort, survenue au cours d'échauffourées, de quatre fonctionnaires, et ce, sans preuves cohérentes ni aucun respect des droits de la défense;

Se référant aux vigoureuses protestations internationales qui furent lancées avant et après l'exécution de la sentence de mort, et qui s'accompagnaient notamment du rappel d'un très grand nombre d'ambassadeurs;

Se référant à la procédure en cours au sein du Conseil de sécurité de l'ONU, où la question sera prochainement mise à l'ordre du jour;

Constatant que la Belgique n'a actuellement aucun ambassadeur au Nigéria;

Étant donné que, depuis le coup d'État de 1993, tous ceux qui critiquent le régime ont été emprisonnés à l'intervention du régime militaire en place;

Étant donné le traitement inhumain qui est infligé à certains prisonniers et qui les prive régulièrement des soins requis;

Se référant aux protestations lancées contre le Nigéria dans le cadre de la réunion des pays du Commonwealth;

Étant donné qu'un conflit de grande envergure risque d'éclater au Nigéria, conflit qui ferait de nombreuses victimes et qui pourrait entraîner des flots de réfugiés et la famine,

*
* *

Invite le ministre des Affaires étrangères et le ministre des Affaires économiques à plaider, au niveau du Conseil européen des ministres des Affaires étrangères et des Affaires économiques, pour que l'Union européenne ne s'approvisionne en pétrole qu'auprès de pays respectant les principes démocratiques et les droits de l'homme.

Invite les instances dirigeantes de l'industrie pétrolière et des autres sociétés européennes qui exercent des activités au Nigéria à organiser leur exploitation dans ce pays d'une manière qui ne porte pas atteinte aux droits des populations autochtones, en se souciant de préserver l'environnement et en refusant d'accepter que leurs activités commerciales avec le Nigéria et à l'intérieur de ce pays se développent en méconnaissance totale des dispositions de la Déclaration universelle des droits de l'homme;

Invite la société Shell à utiliser sa position de force économique afin d'exercer une pression sur le gouvernement nigérian pour que celui-ci adopte une attitude plus démocratique et plus respectueuse des droits de l'homme;

Invite le Gouvernement à interpeller le Conseil de sécurité des Nations unies pour que soit créée une commission d'enquête indépendante et impartiale chargée d'enquêter sur les crimes perpétrés par l'actuel gouvernement militaire du Nigéria;

Invite la Commission européenne à suspendre le Nigéria en tant que partie à la Convention de Lomé jusqu'au moment où la démocratie, en particulier en ce qui concerne l'action de la justice, aura été restaurée dans le pays.

De beraadslaging is geopend.

La discussion est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Swaalen treedt opnieuw als voorzitter op

Mevrouw Sémer (SP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de indiener, de heer Paul Staes, licht zijn voorstel toe. Het verwijst naar de negen opposanten — waaronder de schrijver en mensen-

rechtenactivist Ken Saro-Wiwa — die in november 1995 door het Nigeriaans militair regime werden opgeknoopt en naar de brutale olieontginning in het Ogoni-gebied. Hij vindt zijn voorstel van resolutie belangrijk omdat wat er in Nigeria op het vlak van het milieu en de mensenrechten gebeurt een voorbeeld is van wat zich in vele Afrikaanse landen voordoet.

Een senator is van oordeel dat de Westerse partners in verband met de executie van de opposanten conclusies moeten trekken uit de houding van ondoeltreffende discretie en dat zij moeten nagaan wat de beste manier is om een andere wending te geven aan het dictatoriaal regime van generaal Abacha.

De senator geeft uitleg bij historische en geografische feiten met betrekking tot de Ogoni-stam en het oostelijk deel van de Niger-delta. Ze beschrijft het gebied als een verloren paradijs, en bedoelt met «verloren» dat er zich sedert 1956 verscheidene multinationale oliemaatschappijen hebben gevestigd.

Ingevolge de belangen van de Nigeriaanse Staat in een grote internationale oliemaatschappij heeft het regime geen oor naar de gewettigde eisen van de Ogoni's. In de streek woedt zelfs militaire repressie. Die gegevens in acht nemend, pleit de senator voor een olie-embargo.

Vervolgens ontspint zich een gedachtenwisseling over de effecten van embargo's, die vaak de zwakkere bevolkingsgroepen in de geveiseerde landen treffen. Een lid verwijst naar het olie-embargo tegen Irak en vraagt zich af of we dezelfde nefaste effecten gaan teweeg brengen in Nigeria. Een ander lid geeft het voorbeeld van Cuba dat af te rekenen heeft met het langste embargo uit de geschiedenis, en waaruit blijkt dat enkel de bevolking de negatieve effecten ervan ondergaat terwijl het regime aanblijft. De indiener van het voorstel pleit dan ook voor enkelvoudige maatstaven bij het beoordelen van de verschillende regimes en voor een gedifferentieerde houding ter zake. Verder moet men de specifieke toestand van Nigeria voor ogen houden die maakt dat de hulp van de Europese Unie nu al niet bij het Ogoni-volk terecht komt. Een embargo is de prijs die moet worden betaald door Nigeria opdat dit volk zijn toekomst weer in handen zou kunnen nemen.

Twee amendementen worden aangenomen. Het aldus geamendeerde voorstel van resolutie wordt goedgekeurd met zes stemmen, bij twee onthoudingen.

Op 4 april wordt het voorstel van resolutie over de situatie van het milieu en de mensenrechten in Nigeria, op voorstel van het bureau van de Senaat, door de plenaire vergadering terug naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden gezonden voor bijkomende inlichtingen. Met het oog op het uitdiepen van de in het voorstel aangekaarte materie organiseert de commissie twee openbare hoorzittingen: één met de voorzitter van de Belgian Shell en de verantwoordelijke voor de Europese Aangelegenheden bij deze oliemaatschappij — bij die gelegenheid wordt tevens een videofilm getoond — en een tweede met de directeur en de verantwoordelijke voor internationale betrekkingen bij Amnesty International. Rekening houdend met de bijkomende inlichtingen en met vijf nieuw ingediende amendementen wijdt de commissie op 4 juli een derde vergadering aan het voorstel van resolutie. De geamendeerde tekst wordt met elf stemmen, bij één onthouding aangenomen.

Mijnheer de Voorzitter, in aansluiting op dit verslag had ik graag nog even het standpunt van de SP-fractie vertolkt en dit uiteraard niet in mijn hoedanigheid van rapporteur.

«De concurrentie gaat permanent op zoek naar de regio's met de laagste lonen, de laagste sociale beschermingen, de laagste ecologische spelregels. Die jungle-logica is zo stilaan de beschaving zelf aan het kapotmaken. Een jungle-logica die in het zuiden milieuaactivisten executeert, zoals Ken Saro-Wiwa, de leider van het Ogoni-volk in Nigeria.» Deze woorden hoorde ik vorig jaar op het nationaal SP-congres en ze lieten mij niet los.

De oliewinning in het zuiden van Nigeria gaf al jarenlang aanleiding tot veel protest van de plaatselijke bevolking. Toen op 10 november 1995 het Nigeriaanse militaire regime op brutale wijze de mond snoerde van diegenen die het aandurfden de milieuschade en het schenden van de mensenrechten aan te klagen, vonden alle mensen van goede wil dat er nu maar eens snel werk moest worden gemaakt van de democratisering in dat land. Bij de Kamer van volksvertegenwoordigers werd een resolutie in

die zin ingediend. Niettegenstaande enkele minieme positieve ontwikkelingen blijft de situatie van de mensenrechten in Nigeria zorgwekkend en blijft het herstel van de democratie achterwege.

Hierna volgen enkele recente relevante ontwikkelingen.

In verband met de overgang naar de democratie in Nigeria vermeldt het rapport van het onderzoek door de Verenigde Naties onder meer het volgende : «Met de toekomst van een politieke transitie is het erg gesteld. Het bestaan van het decreet nr. 2 van 1986, dat de aanhouding zonder proces van de politieke opposanten toelaat, en het decreet nr. 1 van 1996, dat boetes en gevangenisstraf voorziet voor ieder persoon die het transitieprogramma bekritiseert, evenals andere decreten die de vrijheid van politieke actie beknotten, zijn elementen die ons toelaten een somber beeld van de situatie in Nigeria op te hangen. Hetzelfde geldt voor de rechterlijke macht, die niet in staat is de fundamentele rechten te beschermen, omdat de bevoegdheden van de tribunalen beperkt zijn door gouvernementele decreten.»

Op een meeting met een Nigeriaanse delegatie in juni jongstleden drukte ook de *Commonwealth Ministerial Action Group* zijn bezorgdheid uit over het gebrek aan vooruitgang op het vlak van de mensenrechten. Deze groep wil blijven volgen wat er gebeurt met de politieke gevangenen die nu zonder proces zijn aangehouden.

Ook de ministers van Buitenlandse Zaken van de Europese Unie spreken in hun raadsconclusies hun ernstige bezorgdheid uit zowel over de algemene mensenrechtensituatie, als over het tempo en de aard van de overgang naar de democratie.

De resolutie die wij vandaag bespreken, blijft dus bijzonder actueel. De SP-fractie zal haar dan ook steunen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Staes.

De heer Staes (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, spijtig genoeg is de situatie vandaag in Nigeria nog altijd even betreurenswaardig als op het ogenblik waarop wij, zoals velen gealarmeerd door de nieuwsberichten en de bevestiging daarvan, de tekst van deze resolutie hebben ingediend. De milieuvervuiling is en blijft massaal, verscheidene Ogoni's zitten nog vast en het volk blijft de rekening betalen. Toch is Nigeria nog lid van de conventie van Lomé en blijven de moordenaars ongestoord op vrije voeten.

Met dit debat raken we onder meer een zeer teer punt aan, namelijk de verantwoordelijkheid van de multinationale ondernemingen. Ook voor hen moeten leefmilieu en mensenrechten reële en concrete elementen zijn van het bedrijfsbeleid, in de eerste plaats in de ontwikkelingslanden omdat deze elementen precies daar het snelst in de verdrukking komen, met in vele gevallen gevolgen voor de hele planeet. Uiteraard ligt de eerste verantwoordelijkheid bij het regime in Nigeria zelf, maar het gaat niet op dat vertegenwoordigers van een belangrijk Europees bedrijf zoals Shell, in Europa in debatten en publiciteit het belang van mensenrechten en leefmilieu bevestigt en onderstreept, om dan in de praktijk te handelen zoals het in Nigeria doet.

Daarnaast moet de internationale politieke wereld maatregelen nemen om de aansprakelijkheid van multinationale bedrijven veel duidelijker, juridisch en afdwingbaar vast te leggen conform de bepalingen van de internationale en Europese Conventie voor de rechten van de mens.

Ik verwijs hierbij naar de Internationale Arbeidsorganisatie die wel ethische verbanden legt tussen de activiteiten van multinationale ondernemingen waar ook ter wereld en de situatie in de betrokken landen, niet alleen wat de feiten, maar ook wat de politiek-maatschappelijke verantwoordelijkheid betreft van het regime waarmee de bedrijven te maken hebben.

Tot slot pleit ik ervoor het recht op een leefbaar leefmilieu op te nemen in de internationale en Europese Verklaringen voor de rechten van de mens. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Dardenne.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le Président, chacun d'entre nous se souvient de l'exécution brutale de M. Ken Saro-Wiwa et de huit autres militants des droits des minorités le

10 novembre 1995. Ces exécutions eurent lieu après un simulacre de procès et ont été ressenties par la communauté internationale comme un assassinat pur et simple. Le gouvernement nigérian marquait ainsi son mépris le plus total pour le respect des droits de l'homme.

Il n'est pas non plus inutile de rappeler que les militants ogonis exécutés participaient à une campagne contre les dévastations environnementales et humaines causées dans leur région par l'exploitation des réserves pétrolières du delta du Niger par des compagnies pétrolières internationales et, en particulier, par la société Royal Dutch Shell.

Seule, une petite couche corrompue de la société nigériane tire profit de la rente pétrolière. Mais, ce sont les pauvres qui subissent les conséquences écologiques de cette exploitation sauvage: eaux polluées, terres mortes, pluies toxiques.

C'est cet ensemble de circonstances qui a poussé les indigènes à bout et les a amenés d'abord à protester, à réclamer des compensations aux compagnies pétrolières et puis enfin, de guerre lasse, à se révolter contre les sociétés pétrolières en bloquant notamment l'accès aux champs de pétrole. Or, l'État nigérian est le principal partenaire de Shell dans la Shell Petroleum Development Company of Nigeria, ce qui explique que les revendications légitimes des Ogonis ne sont nullement entendues. Au contraire, la répression militaire s'est abattue sur la région. Quiconque gêne les multinationales du pétrole est ramené brutalement à la raison ou paie de sa vie. C'est ainsi qu'une série d'actions ont été menées par les forces de police nigériane afin de terroriser la population.

Aujourd'hui, des incarcérations frappent encore une vingtaine d'opposants ogonis pour lesquels on peut d'ailleurs craindre le pire. M. le ministre des Affaires étrangères vient d'ailleurs de me confirmer l'aggravation de la situation. Cet élément justifie à lui seul que nous votions une résolution qui demande à notre Gouvernement de ne pas relâcher la pression. En effet, comme un commentateur l'écrivait dans le journal *Le Monde* des 12 et 13 novembre 1995: «Une fois accomplies ces figures imposées de l'indignation internationale, les partenaires occidentaux devront tirer les conséquences de l'inefficace discrétion qui a prévalu entre l'annonce des condamnations et leur confirmation... Il leur faudra aussi s'interroger sur le meilleur moyen d'infléchir le cours pris par la dictature du général Abacha.»

Ce que je viens de lire ici est en fait le texte de l'intervention que j'avais préparé pour la séance du 3 avril 1996 où devait être votée une proposition de résolution qui avait une consistance et, pour une fois, une force relative. Lors de cette séance, nous nous sommes trouvés confrontés à une intervention de M. Hatry faisant état d'une lettre de la société Shell qui demandait à être entendue par la commission. Ce lobbying conjoint a abouti au renvoi en commission de la résolution et au dépôt d'amendements visant à modifier le texte qui avait pourtant été accepté dans un premier vote. Certes, entre-temps, nous avons auditionné la société Shell qui présente un Nigeria sans problème, un delta du Niger idyllique: le Club Med peut franchement s'y installer demain!

En contrepoint, l'audition d'Amnesty International nous a présenté de manière incontestable une foule de situations de non-respect des droits de l'homme et de cruautés purement gratuites. J'ai tendance à considérer le témoignage d'Amnesty International comme moins suspect que celui de Shell. En effet, les intérêts en jeu ne sont pas les mêmes: d'un côté, les droits de l'homme; de l'autre, plusieurs milliards de dollars... On comprend que le paradis ne soit pas perdu pour tout le monde!

Vu l'encombrement des travaux en cette fin de session et le faible nombre de sénateurs de mon groupe, je n'ai pu assister à la dernière réunion de la commission des Affaires étrangères à ce sujet car, au même moment, j'étais occupée à examiner les lois-cadres en commission des Affaires sociales. J'ai donc découvert avec stupéfaction le texte nouveau de la proposition de résolution.

Le 3 avril, je m'apprêtais à remercier la commission qui avait pris en compte mes deux amendements, ce qui nous permettait notamment d'inviter le Gouvernement «à user de son action privilégiée (golden share) au sein de Distrigaz pour renoncer au contrat de gaz prévu entre cette société et Shell Nigeria, tout au moins tant qu'un régime démocratique ne sera pas en place au Nigeria».

En commission, je m'étais fait répéter le vote positif de ces amendements tant mon étonnement était grand de voir passer une position qui est plus qu'un vague souhait ou une pétition de principe. Aujourd'hui, je dois bien constater que la poussée de courage a été de courte durée et qu'il suffit de la pression d'un lobbyiste de la Confédération pétrolière et de l'opposition libérale pour faire changer la majorité d'avis.

Je voudrais rappeler à tous mes collègues que le Nigeria est le cinquième producteur au sein de l'OPEP; qu'il exporte son pétrole vers les États-Unis, l'Espagne, la France et l'Allemagne; que ses principaux clients sont les États-Unis, pour 40,5 p.c., et l'Union européenne, pour 39,5 p.c.; que le pétrole représente par ailleurs 97,6 p.c. de ses exportations; que le régime nigérian ne craint rien autant que le retrait des multinationales; que le boycott des produits venus du Nigeria aurait des conséquences immédiates tout en n'ayant qu'un effet marginal sur la population; qu'il y a longtemps que l'économie est en ruine et l'environnement complètement saccagé, sans que cela ait paru autrement inquiéter le gouvernement nigérian; que les bénéficiaires pétroliers — qui représentent 90 p.c. des revenus en devises — n'ont pratiquement pas profité à la plupart des Nigériens, dont le pouvoir d'achat est tellement érodé que beaucoup sont confrontés à la famine, sans parler des hôpitaux sans médicaments et d'autres difficultés de la vie quotidienne; que, comme le dit un journaliste nigérian, ce sont surtout les poches des généraux et leurs comptes en banque à l'étranger qui pâtiraient de la perte de l'argent du pétrole; que nous n'avons donc pas à craindre les conséquences négatives qui pourraient frapper la population à la suite d'un embargo ou d'une suspension des contrats de produits pétroliers.

Dans le cadre de la dernière convention ACP/Union européenne, une résolution a été prise demandant que soit examinée la possibilité d'un embargo pétrolier. Je tenais à le souligner au passage.

Je ne peux donc qu'être confondue et désolée par le texte qui nous est soumis aujourd'hui. Celui-ci abdique toute position un peu forte et un peu active de notre Gouvernement pour se retrancher derrière l'Union européenne, la Commission européenne, le Conseil de sécurité des Nations unies et — ce qui est totalement inadmissible de la part d'une instance politique censée jouer le rôle de législateur dans ce pays — derrière les instances dirigeantes de l'industrie pétrolière et la société Shell! En effet, le seul paragraphe dans lequel nous demandions au Gouvernement belge d'intervenir, et qui permettait à celui-ci de mener une action positive dans le cadre de ce dossier, a disparu.

Je ne trouve pas de mots assez durs pour exprimer mon indignation et ma consternation face à un texte qui n'est plus que l'ombre de lui-même et que l'on peut remiser, lui aussi, au rayon des figures imposées de l'indignation diplomatique internationale.

Même ici, alors qu'il s'agit d'une résolution, procédé dont chacun connaît les limites, je dois bien constater que le politique creuse lui-même sa propre tombe en refusant de prendre des positions qui pourraient déranger quelque peu les pouvoirs économiques et financiers tout puissants.

Vous comprendrez que, dans ces conditions, je me refuse, avec mon groupe, à voter un texte aussi inodore qu'insipide, sauf si l'amendement concernant Distrigaz que j'ai redéposé reçoit un vote favorable. L'intervention que je viens de faire en constitue la justification. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vautmans.

De heer Vautmans (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, als voorzitter van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden wens ik van dit voorbeeld gebruik te maken om aan te tonen hoe moeilijk de werkzaamheden in de commissie soms verlopen.

Het voorstel van resolutie werd in de commissie geamendeerd en aangenomen op 19 maart. Het werd door de plenaire vergadering van de Senaat op 3 april terugverwezen naar de commissie omdat Shell gevraagd had te worden gehoord. Die hoorzitting had plaats op 2 mei en op 20 juni was er een hoorzitting met Amnesty International. Op 20 juni kon er niet worden gestemd omdat de indieners van de resolutie niet aanwezig waren. Op

25 juni stond de stemming opnieuw op de agenda, maar kon ze evenmin doorgaan wegens de afwezigheid van de indianers. Dat was nogmaals het geval op 2 juli. Er werd uiteindelijk gestemd op 4 juli.

Omwille van de situatie van de mensenrechten en van de ecologische toestand in Nigeria zal de VLD dit geamendeerd voorstel van resolutie goedkeuren.

Nochtans wens ik te benadrukken dat embargo's en invoerbeperkingen dikwijls selectieve en gevaarlijke middelen zijn om de democratie en de mensenrechten in bepaalde Staten af te dwingen. Meestal worden dan echter niet de machtshebbers, maar wel de bevolking geraakt. Niet Fidel Castro wordt getroffen door het embargo tegen Cuba, niet Saddam Hussein, maar de Iraakse kinderen sterven omwille van het embargo en niet Kadhafi, maar het Libische volk heeft problemen in verband met de volksgezondheid. De positie van dictators wordt dus dikwijls nog versterkt door embargo's. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, après les propos tenus à cette tribune par Mme Dardenne, il m'appartient évidemment de rétablir les faits et de rappeler ce qui a provoqué le renvoi de la résolution en commission. Lorsque ce point a été inscrit à l'ordre du jour, le Sénat a constaté à l'unanimité qu'il n'était pas informé complètement des données du problème et, plus grave, que la résolution formulait un certain nombre d'accusations qui avaient été avancées en commission sans que l'accusé ait été en mesure de répondre, ce qui n'est en aucune façon conforme à nos traditions. C'est incontestablement pour ces motifs que la résolution, telle qu'elle avait été formulée une première fois en commission, a été renvoyée à celle-ci.

Des faits incontestables ont été mis en évidence au cours des séances de la commission des Affaires étrangères qui ont suivi. Ces éléments sont mentionnés dans le rapport et je profite de l'occasion pour féliciter Mme Sémer pour la qualité du travail qu'elle a fourni en commission, et ce, comme l'a souligné le président de la commission, dans des circonstances pas toujours très faciles.

Mais il semble que Mme Dardenne n'écoute rien, ne lise rien et qu'elle souhaite légiférer sur la base des «on dit». Je voudrais prendre comme exemple les deux amendements qu'elle a lancés ici dans cette assemblée, sans avoir même réfléchi à ce qu'elle proposait. L'amendement numéro 5 de Mme Dardenne est libellé comme suit : « Invite le Gouvernement belge d'user de son «action privilégiée» (golden share) au sein de Distrigaz pour renoncer au contrat de gaz prévu entre cette société et Shell Nigeria, tout au moins tant qu'un régime démocratique ne sera pas en place au Nigeria. »

Cette question a fait l'objet de longues discussions en commission, ce dont on trouve trace clairement et indubitablement à la page 19 du rapport dont vous n'avez manifestement pas pris connaissance, madame, vous obstinant sur votre idée fixe.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur Hatry, permettez-moi de souligner que cet amendement a été accepté en commission.

M. Hatry (PRL-FDF). — Je vous donne lecture du passage en question : « De heer Timmerman herhaalt dat er geen contact bestaat tussen Distrigas en Shell of SPDC. Bijgevolg kan dat contract ook niet worden verbroken. Er zijn zelfs geen onderhandelingen aan de gang. »

M. Timmerman répète qu'il n'existe aucun contrat entre Distrigaz et Shell ou SPDC. Il ne saurait donc être question de résilier ce prétendu contrat. Il n'y a même pas de négociations en cours. »

Le rapport fait donc clairement état de cette situation qui n'a été contredite par personne en commission, forcément puisqu'il n'y a pas de contrat. Et vous, madame, vous lancez ici au sein du Sénat un amendement qui repose sur des rumeurs, sur des choses inexacts. Et vous voudriez que l'on vous suive et que l'on vous croie, madame ? C'est absolument inadmissible, monsieur le Président, et je demande d'ailleurs à Mme Dardenne de retirer cet amendement qui est en contradiction avec les faits.

Mme Dardenne (Écolo). — Ce n'est pas vrai !

M. Moens, vice-président, prend la présidence de l'assemblée

M. Hatry (PRL-FDF). — J'en arrive à votre deuxième amendement, madame, par lequel vous voulez supprimer le dernier alinéa du dispositif dont je vous donne lecture : « Invite la Commission européenne à suspendre le Nigeria en tant que partie à la Convention de Lomé jusqu'au moment où la démocratie, en particulier en ce qui concerne l'action de la justice, aura été restaurée dans ce pays. »

Vous demandez la suppression de cet alinéa parce que, selon vous, la Commission a suspendu le Nigeria de la Convention de Lomé, ce qui est faux. Ici non plus, les faits ne sont pas en faveur de votre amendement.

Vous invitez donc le Sénat à se prononcer sur des amendements qui reposent, l'un et l'autre, sur des faits inexacts. Pensez-vous que de telles initiatives renforcent le sérieux de l'assemblée ?

Je pense, madame, que l'on écouterait dorénavant vos affirmations avec beaucoup plus de prudence.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des amendements déposés à la proposition de résolution.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de amendementen ingediend bij het voorstel van resolutie.

Mme Dardenne propose l'amendement suivant :

« Dans le dispositif, insérer entre la troisième et la quatrième disposition, la disposition suivante :

« Invite le Gouvernement belge d'user de son «action privilégiée» (golden share) au sein de Distrigaz pour renoncer au contrat de gaz entre cette société et Shell Nigeria, tout au moins tant qu'un régime démocratique ne sera pas en place au Nigeria. »

« Tussen de derde en de vierde bepaling van het dispositief de volgende bepaling invoegen :

« Verzoekt de Belgische Regering gebruik te maken van haar bevoorrecht aandeel (golden share) in Distrigas om te vermijden dat het geplande gascontract tussen dat bedrijf en Shell Nigeria wordt gesloten, ten minste zolang er in Nigeria geen democratisch bestel is. »

La parole est à Mme Dardenne.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le Président, malgré ce qu'a dit M. Hatry, je maintiens que cet amendement a été approuvé en commission. Le texte amendé devait normalement être voté le 3 avril dernier, si nous n'avions pas été rappelés en commission pour entendre la société Shell, à la demande de certains commissaires et à la suite d'une lettre adressée par ladite société.

Je souhaiterais que le Sénat reconnaisse qu'il avait, dans un premier temps, accepté cet amendement.

M. Hatry affirme que je me trompe en disant que Distrigaz et la société Shell n'ont pas signé de contrat. Je puis vous assurer que des contrats sont prévus entre ces deux sociétés. Mon point de vue est clair : je souhaite que l'on renonce à conclure ces derniers. Je ne demande pas de résilier un contrat existant. La nuance me semble importante.

On peut prévoir l'avenir en cette matière et demander au Gouvernement qu'il se dote d'instruments permettant de mener une action réelle sur le plan des droits de l'homme et qu'il ne se contente pas de vœux pieux, comme cela semble être le souhait de M. Hatry, parce que cela lui convient.

M. le Président. — Mme Dardenne retire l'amendement suivant :

« Supprimer le dernier alinéa du dispositif. »

« Het laatste lid van het dispositief doen vervallen. »

Il sera procédé ultérieurement au vote réservé ainsi qu'au vote sur la proposition de résolution.

De aangehouden stemming en de stemming over het voorstel van resolutie hebben later plaats.

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LES LIMITES ENTRE LES COMMUNES DE BRAIVES ET DE VILLERS-LE-BOUILLET

Discussion générale et vote des articles

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE GEMEENTEGRENSZEN TUSSEN BRAIVES EN VILLERS-LE-BOUILLET

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen de la proposition de loi modifiant les limites entre les communes de Braives et de Villers-le-Bouillet.

Wij vatten de bespreking aan van het wetsvoorstel tot wijziging van de gemeentegrenzen tussen Braives en Villers-le-Bouillet.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est à la rapporteuse.

Mme Milquet (PSC), rapporteuse. — Monsieur le Président, cette proposition vise à corriger les limites — il s'agit d'un échange de parcelles — entre les communes de Braives et Villers-le-Bouillet en province de Liège, telles qu'elles ont été instaurées à l'issue de l'opération de fusion des communes.

Lors de cette opération, nombreuses furent les corrections de limites opérées en même temps que les fusions à la demande des communes concernées.

La possibilité existe toujours aujourd'hui d'apporter certaines rectifications sur la base de la circulaire du 15 avril 1976 et c'est l'objet de la présente proposition déposée par M. Henri Mouton, ancien bourgmestre de Braives.

La volonté de rectifier ces limites a fait antérieurement l'objet de décisions unanimes des conseils communaux de Braives et Villers-le-Bouillet ainsi que du conseil provincial de Liège.

Il manquait encore l'intervention du législateur, ce qui sera chose faite si cette proposition est adoptée. Elle l'a été à l'unanimité en commission, ce qui devrait ravir les habitants des communes concernées, bien qu'il ne s'agisse que de deux petites parcelles de chemins vicinaux.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles de la proposition de loi.

Daar niemand meer het woordt vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het wetsvoorstel.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Het deel van het grondgebied van Villers-le-Bouillet, tweede afdeling/Warnant-Dreye/sectie B, vijfde blad, wordt aangehecht bij Braives, vijfde afdeling/Fumal/sectie A, tweede blad.

De nieuwe grens volgt het midden van de beek van de Fond des Colonvas, kruist vervolgens een niet-gekadastrerde weg, en volgt daarna de grens tussen achtereenvolgens, enerzijds ten noorden,

de percelen 196 A, 195 B en 193, en anderzijds ten zuiden, de percelen 198, 197, 200 L, 200 M en 200 N. Vanaf de oostelijke hoek van perceel 193 kruist de genoemde grens perceel 204 A in een rechte lijn en sluit ze aan bij de westelijke rand van de weg Hoei-Hannuit, op 95,29 meter van de noordelijke rand van buurtweg nr. 3 van Fumal naar Oultremont. Vanaf daar loopt ze naar het zuiden langs de genoemde westelijke rand van de weg Hoei-Hannuit en sluit ze aan op haar oude tracé.

Art. 2. La partie du territoire de Villers-le-Bouillet, 2e division/Warnant-Dreye/section B, 5e feuille, est rattachée à Braives, 5e division/Fumal/section A, 2e feuille.

La nouvelle limite suivra l'axe du ruisseau du Fond des Colonvas et, ensuite, en traversant un chemin non cadastré, la limite entre successivement, d'une part, au nord, les parcelles 196 A, 195 B et 193, et, d'autre part, au sud, les parcelles 198, 197, 200 L, 200 M et 200 N. À partir du coin est, de la parcelle 193, ladite limite traversera la parcelle 204 A, en ligne droite, pour rejoindre le bord ouest de la route Huy-Hannut à 95,29 mètres du bord nord du chemin vicinal n° 3 de Fumal à Oultremont. À partir de là, elle longera vers le sud, ledit bord ouest de la route Huy-Hannut pour rejoindre son tracé ancien.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Het deel van het grondgebied van Braives, vierde afdeling/Fallais/sectie B, eerste blad, wordt aangehecht bij Villers-le-Bouillet, derde afdeling/Vieux-Waleffe/sectie A, eerste blad.

Op de oostelijke hoek van perceel 368 verwijdert de nieuwe grens zich van haar oorspronkelijk tracé en loopt ze langs de zuidzijde van het genoemde perceel. Vervolgens kruist ze perceel 364 H in een rechte lijn en sluit ze aan bij de oostelijke rand van de weg Hannuit-Hoei op 59,84 m van de noordelijke rand van buurtweg nr. 5 van Fallais. Dan volgt ze de genoemde oostelijke zijde van deze weg, in zuidwaartse richting tot de zuidelijke hoek van perceel 397 V 2. Daarna loopt de nieuwe grens westwaarts en volgt ze de noordelijke zijde van perceel 397 S en kruist ze recht in het verlengde van deze zijde de percelen 397 D, 377 B en 376, waar ze op 84,98 m van de zuidelijke rand van buurtweg nr. 5 van Fallais aansluit op de oude grens.

Art. 3. La partie du territoire de Braives, 4e division/Fallais/section B, 1re feuille, est rattachée à Villers-le-Bouillet, 3e division/Vieux-Waleffe/section A, 1re feuille.

Au coin est de la parcelle 368, la nouvelle limite s'écartera de son tracé original pour longer le côté sud de ladite parcelle et traverser ensuite la parcelle 364 H, en ligne droite, pour rejoindre le bord est de la route Hannut-Huy à 59,84 mètres du bord nord du chemin vicinal n° 5 de Fallais. Elle suivra ensuite ledit côté est de cette route, en direction du sud, jusqu'au coin sud de la parcelle 397 V 2. Puis vers l'est, la nouvelle limite empruntera le côté nord de la parcelle 397 S et traversera, dans le prolongement de ce côté en ligne droite les parcelles 379 D, 377 B et 376 pour rejoindre l'ancienne limite, à 84,98 mètres du bord sud du chemin vicinal n° 5 de Fallais.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. De kadastrale aanduidingen waarnaar de artikelen 2 en 3 verwijzen, komen voort uit de op 1 januari 1993 bijgewerkte stukken van het kadaster.

Art. 4. Les indications cadastrales auxquelles se réfèrent les articles 2 et 3 sont extraites des documents cadastraux mis à jour au 1er janvier 1993.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

We stemmen later over het wetsvoorstel in zijn geheel.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président.— Mesdames, messieurs, je vous propose de reporter l'examen de la proposition instituant une commission parlementaire chargée d'enquêter sur la criminalité organisée en Belgique à cet après-midi, après les questions orales.

Dames en heren, ik stel voor de bespreking van het voorstel tot instelling van een parlementaire commissie van onderzoek naar de georganiseerde criminaliteit in België, uit te stellen tot deze namiddag, na de mondelinge vragen.

Le Sénat est-il d'accord ?

Is de Senaat het hiermee eens ? (*Instemming.*)

Nous poursuivrons nos travaux cet après-midi à 15 heures.

Wij zetten onze werkzaamheden voort vanmiddag om 15 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 11 h 50 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 11 h 50 m.*)

SÉANCE DE L'APRÈS-MIDI — NAMIDDAGVERGADERING

PRÉSIDENCE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 10 m.
De vergadering wordt geopend om 15 h 10 m.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

MM. Anciaux, à l'étranger; Buelens, pour raison de santé, et Happart, pour deuil familial, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Anciaux, in het buitenland; Buelens, om gezondheidsredenen, en Happart, wegens familierouw.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAPPEN

Kamer van volksvertegenwoordigers — Evocaties

MESSAGES

Chambre des représentants — Évocations

De Voorzitter. — Bij boodschap van 10 juli 1996, ontvangen op 11 juli 1996, heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals het ter vergadering van 10 juli 1996 werd aangenomen, het wetsontwerp tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels.

Par message du 10 juillet 1996, reçu le 11 juillet 1996, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tel qu'il a été adopté en sa séance du 10 juillet 1996, le projet de loi portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions.

Dit wetsontwerp regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Ce projet de loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

De Senaat heeft bij boodschap van 12 juli 1996 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers ter kennis gebracht dat tot evocatie is overgegaan, op genoemde datum, van dit wetsontwerp.

Par message du 12 juillet 1996, le Sénat a informé la Chambre des représentants de la mise en œuvre, ce même jour, de l'évocation de ce projet de loi.

Het werd verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Il a été renvoyé à la commission des Affaires sociales.

Bovendien heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers, bij boodschap van 15 juli 1996, aan de Senaat overgezonden, zoals het ter vergadering van die dag werd aangenomen, het wetsontwerp tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen.

En outre, par message du 15 juillet 1996, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tel qu'il a été adopté en sa séance de ce jour, le projet de loi relatif à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité.

Dit wetsontwerp regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Ce projet de loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

De Senaat heeft bij boodschap van 16 juli 1996 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers ter kennis gebracht dat tot evocatie is overgegaan, op genoemde datum, van dit wetsontwerp.

Par message du 16 juillet 1996, le Sénat a informé la Chambre des représentants de la mise en œuvre, ce même jour, de l'évocation de ce projet de loi.

Van dit ontwerp werden de titels I en II verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden, en titel III naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

De ce projet, les titres I et II ont été envoyés à la commission des Finances et des Affaires économiques, et le titre III à la commission des Affaires sociales.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Non-evocaties — Non-évocations

De Voorzitter. — Bij boodschappen van 16 juli 1996 heeft de Senaat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers terugbezorgd, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, de volgende niet-geëvoceerde wetsontwerpen:

1° Tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 495 van 31 december 1986 tot invoering van een stelsel van alternerende tewerkstelling en opleiding voor de jongeren tussen 18 en 25 jaar en tot tijdelijke vermindering van de sociale-zekerheidsbijdragen van de werkgever verschuldigd in hoofde van deze jongeren;

Par messages du 16 juillet 1996, le Sénat a retourné à la Chambre des représentants, en vue de la sanction royale, les projets de loi non évoqués qui suivent :

1° Modifiant l'arrêté royal n° 495 du 31 décembre 1986 instaurant un système associant le travail et la formation pour les jeunes de 18 à 25 ans et portant réduction temporaire des cotisations patronales de sécurité sociale dues dans le chef de ces jeunes;

2° Tot wijziging van de wetten op de rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, en van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut.

2° Modifiant les lois sur la comptabilité de l'État, coordonnées le 17 juillet 1991, et la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De Voorzitter. — Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van de prejudiciële vragen betreffende de wettelijke regels die toepasselijk zijn op het deskundigenonderzoek in strafzaken, inzonderheid de artikelen 43, 44 en 148 van het Wetboek van strafvordering, gesteld door de Correctionele Rechtbank van Brussel en de Correctionele Rechtbank (raadkamer) te Namen (rolnummers 957 en 980, samengevoegde zaken).

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat les questions préjudicielles concernant les règles légales applicables à l'expertise en matière pénale, plus particulièrement les articles 43, 44 et 148 du Code d'instruction criminelle, posées par le Tribunal correctionnel de Bruxelles et par le Tribunal correctionnel (chambre du conseil) de Namur (numéro du rôle 957 et 980, affaires jointes).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van :

1. Het arrest nr. 44/96, uitgesproken op 12 juli 1996, in zake de vorderingen tot gedeeltelijke schorsing van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 22 december 1995 tot wijziging van sommige bepalingen van titel I en titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 (rolnummers 963, 964 en 966);

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat :

1. L'arrêt n° 44/96, rendu le 12 juillet 1996, en cause des demandes de suspension partielle du décret de la Communauté flamande du 22 décembre 1995 portant modification de certaines dispositions du titre Ier et du titre II des décrets relatifs à la radio-diffusion et à la télévision, coordonnés le 25 janvier 1995 (numéros du rôle 963, 964 et 966);

2. Het arrest nr. 45/96, uitgesproken op 12 juli 1996, in zake de beroepen tot vernietiging van de wet van 23 maart 1995 tot bestraffing van het ontkennen, minimaliseren, rechtvaardigen of goedkeuren van de genocide die tijdens de Tweede Wereldoorlog door het Duitse nationaal-socialistische regime is gepleegd, ingesteld door S. Verbeke en door J. Delbouille (rolnummers 858 en 892);

2. L'arrêt n° 45/96, rendu le 12 juillet 1996, en cause des recours en annulation de la loi du 23 mars 1995 tendant à réprimer la négation, la minimisation, la justification ou l'approbation du génocide commis par le régime national-socialiste allemand pendant la Seconde Guerre mondiale, introduit par S. Verbeke et par J. Delbouille (numéros du rôle 858 et 892);

3. Het arrest nr. 46/96, uitgesproken op 12 juli 1996, in zake de prejudiciële vragen betreffende artikel 21 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, gewijzigd bij artikel 25 van de programmawet van 24 december 1993 (rolnummers 897 en 935);

3. L'arrêt n° 46/96, rendu le 12 juillet 1996, en cause des questions préjudicielles concernant l'article 21 de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale, modifié par l'article 25 de la loi-programme du 24 décembre 1993 (numéros du rôle 897 et 935);

4. Het arrest nr. 47/96, uitgesproken op 12 juli 1996, in zake de prejudiciële vraag over artikel 62 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, gewijzigd bij de wet van 2 februari 1994, gesteld door de Jeugdrechtbank te Luik (rolnummer 909);

4. L'arrêt n° 47/96, rendu le 12 juillet 1996, en cause de la question préjudicielle concernant l'article 62 de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse, modifié par la loi du 2 février 1994, posée par le Tribunal de la jeunesse de Liège (numéro du rôle 909);

5. Het arrest nr. 48/96, uitgesproken op 12 juli 1996, in zake de vordering tot gedeeltelijke schorsing van artikel 3 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 13 juni 1996 tot wijziging van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Regering, ingesteld door H. Colin (rolnummer 971);

5. L'arrêt n° 48/96, rendu le 12 juillet 1996, en cause de la demande de suspension partielle de l'article 3 du décret de la Communauté flamande du 13 juin 1996 modifiant le décret du 23 octobre 1991 relatif à la publicité des documents administratifs dans les services et établissements du Gouvernement flamand, introduite par H. Colin (numéro du rôle 971);

6. Het arrest nr. 49/96, uitgesproken op 12 juli 1996, in zake het beroep tot vernietiging van artikel 57bis, vierde lid, van de Huisvestingscode, zoals vervangen door artikel 45 van het decreet van de Vlaamse Raad van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, ingesteld door E. Wilms en D. Thijs (rolnummer 940);

6. L'arrêt n° 49/96, rendu le 12 juillet 1996, en cause du recours en annulation de l'article 57bis, alinéa 4, du Code du logement, tel qu'il a été remplacé par l'article 45 du décret du Conseil flamand contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 1996, introduit par E. Wilms et D. Thijs (numéro du rôle 940);

7. Het arrest nr. 50/96, uitgesproken op 12 juli 1996, in zake de prejudiciële vraag betreffende artikel 479 van het Wetboek van strafvordering, gesteld door het Hof van cassatie (rolnummer 848).

7. L'arrêt n° 50/96, rendu le 12 juillet 1996, en cause de la question préjudicielle concernant l'article 479 du Code d'instruction criminelle, posée par la Cour de cassation (numéro du rôle 848).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Europees Parlement — Parlement européen

De Voorzitter. — Bij brief van 15 juli 1996 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden :

a) Een resolutie over de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over de illegale handel in nucleaire materialen en radioactieve stoffen;

Par lettre du 15 juillet 1996, le président du Parlement européen a transmis au Sénat :

a) Une résolution sur la communication de la Commission au Conseil et au Parlement européen concernant le trafic illicite de substances radioactives et de matières nucléaires;

b) Een resolutie over de Europese Raad van Firenze;

b) Une résolution sur le Conseil européen de Florence;

c) Een resolutie over de aanbeveling van de Commissie over de betalingstermijnen bij handelstransacties,

c) Une résolution sur la recommandation de la Commission concernant les délais de paiement dans les transactions commerciales,

aangenomen tijdens de vergaderperiode van 3 tot en met 4 juli 1996.

adoptées au cours de la période de session du 3 au 4 juillet 1996.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Envoi à la commission des Affaires étrangères.

Nationale Arbeidsraad — Conseil national du travail

De Voorzitter. — Bij brief van 2 juli 1996 heeft de Nationale Arbeidsraad het verslag overgezonden van zijn werkzaamheden voor de jaren 1994 en 1995.

Par lettre du 2 juillet 1996, le Conseil national du travail a transmis le rapport sur ses activités pour les années 1994 et 1995.

— Neergelegd ter griffie.

Dépôt au greffe.

Nationale Delcredere dienst — Office national du Ducroire

De Voorzitter. — Bij brief van 10 juli 1996, zendt de Nationale Delcredere dienst aan de Senaat, overeenkomstig artikel 22 van de wet van 31 augustus 1939, het verslag over de werkzaamheden van de dienst tijdens het dienstjaar 1995.

Par lettre du 10 juillet 1996, l'Office national du Ducroire transmet au Sénat, en conformité de l'article 22 de la loi du 31 août 1939, le rapport sur l'activité de l'office pour l'exercice 1995.

— Neergelegd ter griffie.

Dépôt au greffe.

De Voorzitter. — Van deze mededeling wordt aan de Voorzitter van de Nationale Delcredere dienst akte gegeven.

Il est donné acte de cette communication au Président de l'Office national du Ducroire.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Inoverwegingneming — Prise en considération

De Voorzitter. — Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van voorstellen.

L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions.

U heeft de lijst ontvangen van de verschillende in overweging te nemen voorstellen met opgave van de commissies waarnaar het Bureau van plan is ze te verwijzen.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le Bureau envisage de les renvoyer.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieven mij die vóór het einde van de vergadering te doen kennen.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, zal ik beschouwen dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verwezen naar de commissies die door het Bureau zijn aangeduid.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le Bureau.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER LOONES AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «DE CENTRALE RAAD VOOR HET BEDRIJFSLEVEN EN DE BIJZONDERE RAADGEVENDE COMMISSIE VOOR DE VISSERIJ»

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

QUESTION ORALE DE M. LOONES AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LE CONSEIL CENTRAL DE L'ÉCONOMIE ET LA COMMISSION CONSULTATIVE SPÉCIALE DE LA PÊCHE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Loones aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de Centrale Raad voor het bedrijfsleven en de bijzondere Raadgevende Commissie voor de visserij».

Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij met de aanwezigheid van minister Pinxten die verantwoordelijk is voor de visserij, al moest ik, tot mijn verbazing, deze vraag richten aan de minister van Economische Zaken.

Binnen de Centrale Raad voor het bedrijfsleven is een Bijzondere Raadgevende Commissie voor de visserij werkzaam. Het is haar algemene taak de visserij te begeleiden. Tevens heeft zij bijzondere verdiensten in verband met het volgen van regionale persberichten. Deze dienst is sinds 1960 gevestigd in de lokalen van het stadhuis te Oostende, als het ware met uitzicht op het vissersgebeuren. Omwille van huurproblemen zou men thans overwegen om de dienst over te plaatsen naar Brussel.

Gelet op het functioneel beheer in het kader van een zinvol gedecentraliseerd bestuur, meen ik dat dit een slechte beslissing zou zijn. Bovendien brengt een mogelijke overplaatsing voor de personeelsleden bijzondere moeilijkheden mee.

Is het juist dat de Bijzondere Raadgevende Commissie voor de visserij die sinds 1960 gevestigd is in Oostende, zou worden overgeplaatst naar Brussel?

Zo ja, hoe wordt deze beslissing verantwoord?

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Di Rupo.

De heer Di Rupo, Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie. — Mijnheer de Voorzitter, zoals de heer Loones zegde, hangt de Bijzondere Raadgevende Commissie voor de visserij die in Oostende gevestigd is, af van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. De Centrale Raad voor het bedrijfsleven heeft om twee redenen beslissingen over deze commissie genomen. Eerst en vooral werd het aantal personeelsleden in oktober 1995 van 103 teruggebracht naar 67. Dit maakt rationalisaties noodzakelijk.

C'est dans ce contexte qu'une meilleure répartition en fonction des qualifications des agents a été recherchée. Et, il est vrai que notamment la résidence administrative d'un agent a été transférée d'Ostende à Bruxelles.

Par ailleurs, la Ville d'Ostende souhaite rompre le contrat par lequel elle met les locaux actuels à la disposition de la commission consultative.

La Ville d'Ostende propose cependant de mettre des locaux situés à la minque à la disposition de la commission pour un prix modique. Cette proposition sera présentée au Bureau du Conseil central de l'Économie lors d'une prochaine réunion.

Sur ces bases, le Conseil central de l'Économie a confirmé la localisation administrative de la commission consultative spéciale à Ostende.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een repliek.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Vice-Eerste minister voor zijn antwoord. Hieruit blijkt dat de beslissingen die in de laatste vergaderingen zijn genomen worden herroepen en dat zal worden gezorgd voor een blijvende vestiging in Oostende. Dit is de logica zelve en ik hoop dat de uiteindelijke beslissing van het beheerscomité voor alle betrokkenen gunstig is.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BOURGEOIS AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE NOG HANGENDE VERDRAGEN MET OOST- EN CENTRAAL-EUROPESE LANDEN»

QUESTION ORALE DE M. BOURGEOIS AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LES TRAITÉS AVEC LES PAYS D'EUROPE CENTRALE ET ORIENTALE DONT LA RATIFICATION EST EN SOUFFRANCE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Bourgeois aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de nog hangende verdragen met Oost- en Centraal-Europese landen».

Het woord is aan de heer Bourgeois.

De heer Bourgeois (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, uit contacten met parlementsleden van een aantal van de geassocieerde landen uit Oost- en Centraal-Europa en uit contacten met voorzitters van commissies van de Buitenlandse Zaken uit die landen, blijkt dat zij groot belang hechten aan de snelle ratificatie van de bilaterale verdragen.

Bij de consultatie van de lijst met de nog hangende verdragen is het mij opgevallen dat België nog heel wat verdragen met Oost- en Centraal-Europese landen dient te ratificeren, namelijk twee met Estland, één met Kroatië, drie met Letland, één met Litouwen, twee met Oekraïne, drie met Polen, drie met Roemenië, twee met Slovenië en vier met Wit-Rusland.

Deze landen zijn meestal vragende partij voor toetreding tot de Europese Unie en de NATO. Zij beschouwen de goedkeuring van de verdragen als een teken van vertrouwen vanwege Europa en als een mogelijkheid om hun relatie met de westeuropese landen te bestendigen en te verstevigen.

Ik ben er dan ook van overtuigd dat wij voorrang moeten verlenen aan de goedkeuring van de verdragen die zijn gesloten met de landen uit Oost- en Centraal-Europa.

Ziet de minister een mogelijkheid om deze ratificatie te bespoedigen? Kan de minister voor zijn departement voorrangspedures instellen voor de goedkeuring van de verdragen met landen uit Oost- en Centraal-Europa en kan door zijn toedoen de behandeling in verschillende andere departementen worden bespoedigd?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, de vraag van de heer Bourgeois heeft betrekking op een meer algemeen probleem waarover wij het hier trouwens reeds herhaaldelijk hebben gehad, namelijk de achterstand in de ratificatie van verdragen die door ons land zijn ondertekend. Dit onderwerp kwam trouwens vanmorgen nog ter sprake tijdens de bespreking van een aantal wetsontwerpen houdende ratificatie van een aantal belangrijke internationale verdragen.

Ik weet dat de heer Bourgeois zich hierover ernstig zorgen maakt, maar de Regering deelt deze bezorgdheid. Het wegwerken van deze achterstand is trouwens één van de prioriteiten in mijn beleid.

Sinds mijn aantreden als minister werden in mijn departement, zowel intern als in coördinatie met andere departementen, enorme inspanningen gedaan om de behandeling van de goedkeuringsdossiers vlotter en vooral sneller te doen verlopen. Het duurt vanzelfsprekend enige tijd vooraleer dergelijke maatregelen effect kunnen hebben, maar de leden van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden zullen al wel gemerkt hebben dat het tempo waarin de verdragen in de Senaat worden ingediend, de jongste tijd duidelijk is toegenomen. Zij weten ook dat wij er samen met het secretariaat van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden naar streven de werkzaamheden zo efficiënt

mogelijk te organiseren. Dat gebeurt zelfs zodanig efficiënt dat de leden soms van oordeel zijn dat zij niet genoeg tijd hebben om de verdragen inhoudelijk te kunnen behandelen. Er zijn nogal wat factoren die het wegwerken van deze achterstand fel bemoeilijken. Er is in de eerste plaats de complexe goedkeuringsprocedure zelf, maar die is er nu éénmaal. Er is in de tweede plaats — en dat is volgens mij nog belangrijker — de snelle toename van het aantal verdragen dat door België wordt ondertekend. Er worden alsmear meer verdragen afgesloten. Tussen het einde van vorig jaar en eind juni van dit jaar, dus in ongeveer zes maanden tijd, werden er door België achtentwintig nieuwe verdragen ondertekend.

Wat nu meer in het bijzonder de verdragen met de landen van Centraal- en Oost-Europa betreft, deel ik volkomen de bredere politieke bekommernis van de heer Bourgeois. Ik ben het met hem eens dat een snelle bekrachtiging van deze akkoorden een belangrijk signaal van vertrouwen zou kunnen zijn vanwege België in het bijzonder en vanwege West-Europa in het algemeen. Wij moeten er ons echter bewust van zijn dat wij, indien wij alle drieëntwintig nog te ratificeren verdragen met Centraal- en Oost-Europese landen voorrang geven, het risico lopen dat de goedkeuring van andere, eveneens dringende verdragen voor andere sectoren vertraging zou oplopen. Wij zijn dus verplicht om voortdurend te selecteren tussen werkelijk prioritaire verdragen en verdragen die dit niet of minder zijn.

De heer Mahoux, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Ik zal trouwens een overzicht ter beschikking stellen van de verdragen waarvan de behandeling volgens onze experts dringend gewenst is. Hieruit zal blijken dat in de eerste plaats aandacht moet worden besteed aan de Europese akkoorden met de Baltische Staten en met Oekraïne en, gezien hun belang voor het Belgische bedrijfsleven, aan de dubbele belastingakkoorden en de investeringsakkoorden.

Wij staan natuurlijk altijd open voor suggesties van het Parlement. Ik wil er echter op wijzen dat verdragen momenteel steeds worden geagendeerd in de gewone commissievergaderingen, die meestal reeds overladen zijn. Er blijft weinig tijd over om de verdragen te bespreken naast het gewone politieke werk. Ik stel dus voor om de vier of vijf weken een commissievergadering uitsluitend te wijden aan de bespreking van de te ratificeren verdragen. Op die manier kunnen de verschillende onderwerpen volledig gescheiden van elkaar worden behandeld en hoeven wij ons niet te verwijten dat aan de bespreking van de verdragen onvoldoende aandacht wordt besteed.

Ik zal overigens voorstellen om voor sommige verdragen een vereenvoudigde procedure toe te passen. De samenwerking met de Gewesten en de Gemeenschappen verloopt op dit vlak echter vaak moeilijk. Wellicht voelen zij zich tekort gedaan wanneer zij een andere appreciatie aan de verdragen willen geven.

Een supplementaire werkdag van de senaatscommissie kan een oplossing betekenen op voorwaarde dat wij de leden kunnen motiveren om zich hiervoor vrij te maken en op die manier tegemoet te komen aan de politieke bekommernis van de heer Bourgeois, die ik trouwens deel.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Bourgeois voor een repliek.

De heer Bourgeois (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord en voor de concrete suggestie om voor de goedkeuring van verdragen een verkorte en versnelde procedure toe te passen. Ik ben het eens met het voorstel van de minister om de bespreking voor het ratificeren van verdragen tijdens aparte supplementaire vergaderingen van de commissie te laten plaatsvinden. Dit zou het vlotte verloop van de werkzaamheden ten goede komen.

Voorzitters van de commissie voor de Buitenlandse Zaken van Polen, Slowakije en andere hebben erop gewezen dat er wel verdragen worden afgesloten, maar dat hieraan geen verder gevolg wordt gegeven. Zij vragen zich af of dit kan worden beschouwd als een gebrek aan vertrouwen. Ik heb hen trachten uit te

leggen hoe ingewikkeld onze procedure is. Daarom voelde ik mij verplicht in een plenaire vergadering uiting te geven aan deze bekommernis.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DEVOLDER AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDZE ZAKEN OVER «DE OPSCHORTING VAN DE UITREIKING VAN IDENTITEITSKAARTEN AAN DE IN HET BUITENLAND VERBLIJVENDE BELGEN»

QUESTION ORALE DE M. DEVOLDER AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LA SUPPRESSION DE LA DÉLIVRANCE DE CARTES D'IDENTITÉ AUX BELGES RÉSIDANT À L'ÉTRANGER»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Devolder aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de opschorting van de uitreiking van identiteitskaarten aan de in het buitenland verblijvende Belgen».

Het woord is aan de heer Devolder.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, het koninklijk besluit van 19 december 1967 bepaalt dat de diplomatieke en consulaire posthoofden een identiteitskaart moeten uitreiken aan iedere Belgische onderdaan die hierom verzoekt en die in hun post is ingeschreven. De identiteitskaart geldt als bewijs van inschrijving.

De uitreiking van deze immatriculatiekaarten is reeds geruime tijd opgeschort omdat de documenten wegens de mogelijkheden tot namaak niet meer zouden beantwoorden aan de veiligheidsvereisten. Daarnaast wordt het nut van deze kaarten door het departement in twijfel getrokken.

Talrijke landgenoten die reeds lang in het buitenland verblijven en die bijzonder gehecht zijn aan hun nationaliteit kunnen zich als gevolg van deze maatregel niet meer als Belg legitimeren en zij zijn hierover terecht verbolgen.

Graag had ik van de minister vernomen welke initiatieven hij inmiddels heeft genomen om een regeling uit te werken waardoor aan de in het buitenland verblijvende Belgen een identiteitskaart kan worden uitgereikt die aan de veiligheidsvereisten beantwoordt.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, op basis van het koninklijk besluit van 19 december 1967 kan aan een landgenoot die geïmatriculeerd wordt in één van onze diplomatieke of consulaire posten in het buitenland een identiteitskaart, geldend als bewijs van inschrijving, afgegeven worden. In tegenstelling met de inschrijving in de bevolkingsregisters in België, is de immatriculatie bij één van onze diplomatieke of consulaire posten facultatief en spijtig genoeg maakt slechts een minderheid van onze landgenoten van de geboden mogelijkheid gebruik.

De afgifte van immatriculatiekaarten, die verkeerdelijk identiteitskaarten worden genoemd, werd enige tijd geleden om veiligheidsredenen stopgezet. Het bleek immers dat deze kaarten meer problemen opleverden dan dat ze er oplosten. Wekelijks wordt mijn departement immers door verschillende politionele diensten, in binnen- en buitenland, benaderd wegens crimineel gebruik van de oude roze kaarten die nog in omloop zijn. Ik stemde derhalve in met de stopzetting van de afgifte van de oude kaarten, maar heb een onderzoek naar de afgifte van een nieuwe veiligere kaart bevolen.

Dit onderzoek is aan de gang. De eerste resultaten wijzen erop dat de kosten van de aanmaak van een goed beveiligde kaart hoog zullen liggen en dat deze kaart duurder zal zijn dan het gebruikelijke Belgische paspoort. Tevens zal de geldigheidsduur van de kaart — gelet op het regelmatig verhuizen van onze landgenoten

— moeten worden beperkt. Gezien de te respecteren veiligheidsnormen zal een verlenging van een kaart niet mogelijk zijn en zal telkens een nieuwe kaart moeten worden aangemaakt. Wellicht zal de aanmaak gecentraliseerd dienen te gebeuren in Brussel.

Er wordt eveneens onderzocht of in bepaalde omstandigheden landgenoten die zich voor onbepaalde duur naar het buitenland begeven, de door de gemeente afgegeven identiteitskaart eventueel voorzien van een aangepaste vermelding niet zouden kunnen behouden.

Uit het beperkt protest dat de niet-afgifte opleverde, blijkt dat de mogelijke nadelen die de afschaffing zou inhouden niet mogen worden overdreven. Problemen in het land van verblijf worden veelal opgelost aan de hand van de verblijfsvergunning afgegeven door de lokale overheid. Reisperiodes worden meestal vermeden door het bezit van een gewoon paspoort. Onze diplomatieke posten geven bovendien op eenvoudig verzoek consulaire attesten af die als immatriculatiebewijs kunnen worden gebruikt en waarop de nationaliteit van onze landgenoten duidelijk vermeld staat.

Ik wens er tevens op te wijzen dat binnen het kader van de Europese Unie ernaar gestreefd wordt, het gebruik van de lokale verblijfsvergunningen als reisdocument te bevorderen. Zulke aanpak draaft bij tot de vrije circulatie van de Europese onderdanen en heeft het voordeel bijkomende uitgaven en administratieve rompslomp te vermijden.

Tot besluit kan dus worden gesteld dat het probleem tijdelijk is. Een oplossing is in de maak. Verschillende mogelijkheden worden tegen elkaar afgewogen: uitreiking van een nieuw model immatriculatiekaart, wellicht de dure oplossing voor onze landgenoten; gebruik maken van lokale identiteitsdocumenten als legitimatie en reistitel; ten slotte gebruik maken van een identiteitskaart afgegeven door de Belgische gemeente, maar enkel in welbepaalde omstandigheden.

Zonodig zal een wetgevend initiatief worden genomen om te voorzien in een stevige juridische basis voor de afgifte van identiteitskaarten aan Belgen in het buitenland. Dit zou kunnen kaderen in een actualisatie van de consulaire wetgeving.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Devolder voor een repliek.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord, maar ik wil er toch nogmaals op aandringen dat werk zou worden gemaakt van eventuele overgangsmatregelen. Deze vraag werd vorig jaar ook schriftelijk gesteld. Er werd toen eveneens geantwoord dat de maatregelen werden overwogen. Wanneer gaat men nu toch eens over tot de daad?

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERREYCKEN AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE VREDESBESPREKINGEN AANGAANDE HET DOOR GROOT-BRITTANNIE BEZETTE DEEL VAN IERLAND»

QUESTION ORALE DE M. VERREYCKEN AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LES NÉGOCIATIONS DE PAIX CONCERNANT LA PARTIE DE L'IRLANDE OCCUPÉE PAR LA GRANDE-BRETAGNE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de vredesbesprekingen aangaande het door Groot-Brittannië bezette deel van Ierland».

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, het vredesproces in het door Groot-Brittannië bezette deel van Ierland lijkt op de helling te worden gezet. De Britse premier Major moet

immers, gezien het minimale gewicht van zijn politieke meerderheid, steunen op de Noordierse protestantse volksvertegenwoordigers en is aldus geneigd het Iers-nationalistische Sinn Fein af te wijzen bij de vredesonderhandelingen. Vredesbesprekingen kunnen evenwel enkel zinvol zijn indien alle partijen, dus ook de Ierse nationalist, eraan deelnemen. Het is duidelijk dat zulke gesprekken zonder de deelname van Sinn Fein eenzijdig en steriel zijn. Die eenzijdigheid kan enkel worden voorkomen door een ronde-tafel met alle betrokkenen. De steeds verdergaande eisen van premier Major aan het IRA geven echter de indruk dat hij naar mogelijkheden zoekt om de vredesgesprekken uit te stellen en inhoudelijk zelfs op voorhand reeds eenzijdig in te kleuren. De uiterst misnoegde verklaringen van de regeringsleiders van de Ierse republiek zijn ter zake veelzeggend.

Daarom volgende vragen. Zal de minister aandringen bij zijn Britse en Ierse ambtgenoten opdat zij alle betrokkenen rond de vredesafel verzamelen? Welke houding nam het ministerie van Buitenlandse Zaken tot nu toe aan? Ik weet immers niet in hoeverre de persoonlijke verantwoordelijkheid van de minister in deze reikt. Is het niet aangewezen dat de minister zijn ambtsgeenoot van Ierse Republiek steunt in diens vraag om de vredesgesprekken onmiddellijk aan te vatten zonder verdere eisen te stellen aan het IRA?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, de heer Verreycken snijdt een ernstig probleem aan. Noord-Ierland is immers een zwarte vlek in Europa. De Belgische Regering betreurt de recente incidenten naar aanleiding van de Orangistische parade in Portadown. Zij hebben immers een negatieve weerslag op het verloop van de onlangs moeizaam opgestarte vredesgesprekken en kunnen het begin inluiden van een nieuwe geweldspiraal, terwijl het land reeds al te veel door geweld werd geteisterd.

Wat de harde verklaringen van de regeringsleiders te Dublin aan het adres van de Britse premier Major betreft, wijs ik erop dat die kritiek zich beperkte tot de genoemde incidenten en de aanpak ervan, maar geenszins de werking en de structuur van de *all-party-talks* op het oog had.

Zowel Londen als Dublin huldigen hetzelfde standpunt inzake de deelname van Sinn Fein aan de *all-party-talks*. Sinn Fein is welkom, maar moet wel dezelfde voorwaarden in acht nemen die ook opgelegd zijn aan de andere deelnemers, zoals trouwens bepaald in het *Mitchell-Rapport*.

Ten eerste moeten alle deelnemende partijen ermee instemmen dat politieke problemen enkel met democratische en vreedzame middelen worden opgelost.

Ten tweede moeten zij de noodzaak bevestigen van een totale ontwapening van alle paramilitaire organisaties.

Ten derde moeten zij ermee akkoord gaan dat deze ontwapening wordt gecontroleerd door een onafhankelijke commissie.

Ten vierde moeten zij het gebruik van of de dreiging met geweld door hen zelf of door anderen om het verloop van de politieke onderhandelingen te beïnvloeden, veroordelen.

Ten vijfde moeten alle partijen beloven een politiek akkoord te aanvaarden.

Ten zesde moeten alle partijen beloven strafexpedities door paramilitaire groeperingen stop te zetten.

Indien Sinn Fein aan de *all-party-talks* wil deelnemen, dan moet zijn militaire arm — het Iers Republikeins Leger — een nieuwe geloofwaardige en onvoorwaardelijke wapenstilstand afkondigen. Deze eis, die zowel door Londen als door Dublin wordt vooropgesteld, is volstrekt rechtmatig als men het verloop van de vredesbesprekingen niet op de helling wil plaatsen.

In de aanloop naar deze vredesbesprekingen is inderdaad meermaals sprake geweest van ontwapening — of *decommissioning* — van het IRA. Eerlijkheidshalve moet worden vermeld dat na de verkiezing van de deelnemers aan de vredesonderhandelingen ontwapening niet meer werd geëist door de Britse regering, omdat de voorwaarden daarvan in het kader van deze onderhandelingen zouden worden vastgelegd.

Dit bewijst dat het IRA faciliteiten waren toegestaan opdat Sinn Fein en de Orangistische Beweging in een soort evenwicht aan de onderhandelingsronde zouden kunnen deelnemen, wat jammer genoeg tot op heden nog niet mogelijk gebleken is.

Zoals de internationale gemeenschap hoopt ook ons land een snelle hervatting van de vredesgesprekken. Zoals de Amerikaanse voorzitter van de *all-party-talks* — gewezen senator George Mitchell — zijn wij ervan overtuigd dat vooruitgang mogelijk moet zijn, ondanks het uiterst moeilijke verloop van de onderhandelingen in het heersende politieke klimaat.

Het afspringen van deze onderhandelingen zal de Noordierse bevolging opnieuw in een spiraal van geweld en tegengeweld brengen, wat ze de voorbije twintig maanden bespaard is gebleven.

Zoals George Mitchell terecht heeft opgemerkt, ligt de oplossing voor het Noordiers probleem in de dialoog tussen de Noordierse gemeenschappen, met afzwering van elke vorm van geweld uit welke hoek die ook zou komen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een repliek.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord.

Mijn bekommerning gaat vooral uit naar de bijkomende eisen. Het IRA had inderdaad aangekondigd dat het een wapenstilstand zou aanvaarden, en heeft die ook gedurende maanden in stand gehouden.

Dat John Major aandrang op ontwapening als voorwaarde om de politieke vleugel, Sinn Fein, toe te laten aan de onderhandelingen deel te nemen, heeft het IRA ervaren als een bijkomende eis, nadat het reeds zijn goede wil had getoond door het aanvaarden en instandhouden van een wapenstilstand.

Dat bedoel ik met de politieke toegevingen die premier Major doet aan de protestanten in Noord-Ierland.

Ik ben het volkomen met de minister eens dat alleen via democratische gesprekken, dus via de macht van het woord, een oplossing mogelijk is. In een spiraal van geweld wordt niets bereikt.

Het verheugt me dat de minister het ermee eens is dat op alle partijen druk moet worden uitgeoefend om die rondetafelconferentie te laten plaatshebben waarbij iedereen betrokken is, dus ook Sinn Fein, de protestanten en de verantwoordelijken van de Ierse Republieken.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. HAZETTE AU MINISTRE DE L' AGRICULTURE ET DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES SUR «LES RÉACTIONS DU GOUVERNEMENT DEVANT L'AGGRAVATION DE LA CRISE DANS LE SECTEUR DE LA VIANDE BOVINE»

QUESTION ORALE DE MME MILQUET AU MINISTRE DE L' AGRICULTURE ET DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES SUR «LA CRISE DE LA VIANDE BOVINE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HAZETTE AAN DE MINISTER VAN LANDBOUW EN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN OVER «DE PLAN- NEN VAN DE REGERING IN VERBAND MET DE VERERGERING VAN DE CRISIS IN DE RUNDVEESEC- TOR»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW MILQUET AAN DE MINISTER VAN LANDBOUW EN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN OVER «DE CRISIS IN DE RUNDVEESECTOR»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Hazette au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «les réactions du Gouvernement devant l'aggravation de la crise dans le secteur de la viande bovine».

Je propose de joindre à cette question orale celle de Mme Milquet qui a le même objet. (*Assentiment.*)

La parole est à M. Hazette.

M. Hazette (PRL-FDF). — Monsieur le Président, le secteur bovin subit depuis des mois des secousses qui en hypothèquent la survie: dévaluations compétitives chez des partenaires européens, effet négatif sur la consommation des aspects les plus médiatiques de la lutte contre les hormones, développements de la crise de la maladie de la vache folle.

L'Institut économique agricole estime à 31 p.c. la chute du revenu par unité de travail entre les campagnes 1993-1994 et 1994-1995. Pour 1995-1996, la régression s'est encore accentuée. Il importe, dès lors, de faire le point sur les mesures financières mises en œuvre jusqu'à présent.

C'est pourquoi, monsieur le ministre, j'aimerais que vous nous informiez quant à la programmation des deuxième et troisième phases des versements d'origine européenne en matière d'aide agri-monnaire. Pour ce qui est du complément national apporté à cette aide européenne, quelle est la programmation des versements qui sont encore attendus? Il semble en effet que seul a été effectué le premier versement européen.

Lors du Conseil agricole des 25 et 26 juin, il fut décidé d'octroyer une compensation européenne de 1 200 millions pour atténuer les effets de la crise de la vache folle. Quel sera l'échelonnement des versements? Quelles décisions le Gouvernement belge compte-t-il prendre, d'une part, vis-à-vis de cette mesure européenne et, d'autre part, vis-à-vis du secteur en crise? Compte-t-il consentir un effort parallèle à l'aide européenne et si oui, quel sera l'échelonnement des paiements? Quels seront les critères d'octroi de ces aides? C'est une question importante car si l'on veut véritablement cibler le secteur en difficulté, il conviendra de bien choisir les critères afin d'atteindre les objectifs visés. Le Gouvernement envisage-t-il une dispense des cotisations sociales? En effet, la situation de trésorerie dans certaines exploitations est particulièrement catastrophique. Je pense qu'il faudra songer à cette action. En ce qui concerne les charges d'emprunt qui pèsent lourdement sur les budgets, un moratoire pourrait-il être envisagé notamment grâce à une action du Gouvernement à l'égard des banques? Enfin, sur le plan diplomatique, le Gouvernement a-t-il progressé dans ses contacts avec le gouvernement français afin de tenter de rétablir un bon climat commercial entre les deux pays? La Suède a pris des mesures discriminatoires et protectionnistes à notre égard en application d'une loi sur le bien-être des animaux. Quel est votre sentiment à cet égard?

Monsieur le ministre, les réponses à toutes ces questions sont attendues avec intérêt dans un milieu particulièrement touché.

M. le Président. — La parole est à Mme Milquet pour poser sa question.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le Président, mon intervention sera complémentaire aux questions posées par M. Hazette, lesquelles sont identiques à celles développées hier à la Chambre par mon collègue le député Arens.

Pour ma part, j'aimerais vous demander d'intervenir avec plus de fermeté auprès du gouvernement français afin que l'embargo sur la viande bovine soit levé. Le marché français représente 40 p.c. de nos exportations. L'embargo devient tout à fait intolérable. Les différentes actions judiciaires qui ont été entamées n'ont pas abouti. Les démarches entreprises auprès de M. Van Miert ont été sans succès et le ministre Vasseur n'a toujours pas accepté le contact qui lui avait été proposé notamment par le ministre Guy Lutgen.

La situation est d'autant plus dramatique que nous assistons à l'introduction dans notre pays de viandes bovines françaises qui ne respectent pas toutes les conditions d'hygiène exigées par le marché belge.

M. le ministre pourrait-il m'informer de la façon dont il a agi et dont il compte agir afin que cette revendication légitime soit prise en compte et quelles sont les actions menées auprès de la Commission européenne et du Conseil européen des ministres de l'Agriculture à ce sujet? Et avec quel degré d'urgence?

En ce qui concerne le système d'intervention actuellement en vigueur dans le secteur de la viande bovine, nous savons que les carcasses S et E ne sont pas prises en considération alors que la majorité du cheptel wallon répond justement à ces caractéristiques.

Quelles démarches avez-vous entreprises afin que ce système soit étendu aux carcasses S et E de notre cheptel?

M. le Président. — La parole est à M. Pinxten, ministre.

M. Pinxten, ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises. — Monsieur le Président, je répondrai tout d'abord à M. Hazette. Malheureusement, le temps dont nous disposons est trop court pour nous permettre de répondre longuement à toutes les questions qui nous sont posées.

Je préciserai toutefois que l'action du Gouvernement dans le secteur de la viande bovine ne se résume pas à l'octroi d'aides financières. Beaucoup de mesures ont déjà été prises pour apporter des solutions durables à cette crise qui n'est pas seulement conjoncturelle, mais aussi structurelle. En effet, entre 1980 et 1994, la production de viande bovine dans notre pays a augmenté de 25 p.c. alors que la consommation a diminué dans les mêmes proportions. Actuellement, nous sommes à un taux d'auto-suffisance d'environ 170 p.c.

Comme vous l'indiquez vous-même, deux types d'aides ont été apportés dans le secteur de l'agriculture. Tout d'abord une aide européenne de 384 millions de francs belges a été attribuée en mai dernier; par ailleurs, au niveau national, le Gouvernement belge a décidé d'octroyer une aide complémentaire de 240 millions de francs belges. Puisque nous avons reçu le feu vert de la Commission européenne le 10 juillet dernier, le paiement pourra être effectué incessamment.

Des aides dégressives seront encore versées en 1997 et en 1998 à concurrence de deux tiers en 1997 et d'un tiers en 1998. Dans le cadre de la crise conjoncturelle due à l'ESB, le Conseil a décidé d'octroyer une enveloppe d'un montant de 1,126 milliard.

Après concertation d'usage avec le secteur, il a été décidé que cette aide serait très rapidement versée sous forme d'aide forfaitaire — seul ce système permettant un paiement rapide — qui s'élèverait à 1 787 francs belges par vache allaitante et à 1 524 francs belges par jeune bovin mâle. Ces montants s'ajoutent aux primes existantes.

Comme vous l'avez souligné, le règlement permet en outre aux États membres de verser une aide nationale complémentaire, laquelle est néanmoins soumise à trois conditions. La première impose que cette aide soit versée avant le 1er juillet de l'année prochaine; la deuxième, qu'elle ne «surcompense» pas la perte de revenus; la troisième, que le montant total ne dépasse pas celui de l'enveloppe européenne. Nous devons nous soumettre à ces trois conditions.

Compte tenu de l'ampleur de la crise et tout en restant cohérent avec l'objectif prioritaire du Gouvernement — qui est l'entrée du franc belge dans la monnaie unique —, j'informerai le Conseil des ministres, qui aura lieu ce vendredi, des nombreuses mesures déjà prises. Je formulerai également quelques propositions. Ces dernières tiendront compte de la nécessaire solidarité entre les différents grands secteurs agricoles et ceux de l'économie.

Enfin, à l'image de mon département, je pense que tout le monde peut apporter une contribution positive à la restauration de la rentabilité de ce secteur vital de l'agriculture belge dont le chiffre d'affaires s'élève à environ 50 milliards de francs belges — soit 19 p.c. de la production agricole totale.

J'en viens aux questions posées par Mme Milquet. Mon département travaille à plusieurs niveaux pour remédier au mieux à cette crise. Nous travaillons en concertation permanente avec tous les partenaires — le Front vert et les Régions, notamment. Hier, j'ai reçu une délégation du PSC présidée par M. Charles-Ferdinand Nothomb. J'ai eu l'occasion d'exposer les mesures déjà prises ainsi que les nouvelles propositions que je soumettrai demain au Conseil des ministres.

Tout d'abord, je suis intervenu personnellement et à plusieurs reprises lors des réunions du Conseil ou par courriers adressés à mon collègue Philippe Vasseur. Ces échanges ont permis la mise

sur pied d'une initiative commune le 30 avril dernier: les associations interprofessionnelles de chaque pays ont été invitées par les deux ministres à dialoguer et à passer un protocole d'accord en vue d'une reconnaissance mutuelle des systèmes de contrôle de la qualité mis en place. Les discussions sont toujours en cours.

À ce stade, le dialogue constitue la seule voie possible pour rétablir les courants commerciaux. En effet, une interdiction unilatérale des importations telle que proposée par certains entraînerait, selon moi, des conséquences catastrophiques pour nos éleveurs. Je pense que le secteur bovin belge verrait alors vraiment «le début de la fin». En effet, comme vous l'avez vous-même souligné, 40 p.c. de nos exportations de viande bovine sont destinées à la France. Si nous interdisions toute importation en provenance de ce pays, il est clair que des contre-mesures seraient prises par celui-ci.

Toutefois, s'il devait apparaître que la mise en place et la mise en œuvre du logo VBF, «Viande Bovine Française», étaient réalisées sous le couvert officiel des autorités publiques françaises, j'introduirais immédiatement un recours auprès des instances européennes pour entraver aux règles communautaires fixées par le Traité de Rome. J'ai d'ailleurs, à titre préventif, écrit en ce sens à la Commission en dates du 15 avril et du 7 juin.

En ce qui concerne la question relative à l'accès de notre bétail au système d'intervention, je puis affirmer que la Belgique n'a cessé, à la moindre occasion, de revenir à la charge au Conseil ou au comité de gestion *ad hoc*. Nous avons toujours réagi, à tous les échelons, avec toute la fermeté voulue. La Commission européenne a déjà beaucoup travaillé en vue d'assouplir les règles en la matière, notamment en ce qui concerne le poids. Malheureusement, c'est encore insuffisant, compte tenu de la très haute qualité de notre blanc bleu. Vous l'avez souligné, presque 60 p.c. de notre viande bovine est reprise dans les classes «S» et «E», qui concernent donc les catégories de qualité!

Notre action porte également sur les aides à l'exportation par le biais des restitutions. Nous les désirons beaucoup plus sélectives et orientées davantage vers la viande de qualité, laquelle devrait être la norme en Europe.

Nous ne négligeons aucune piste en vue de dégager des solutions. Le Conseil de l'Agriculture, qui se tiendra la semaine prochaine, examinera de nouvelles mesures urgentes.

M. le Président. — La parole est à M. Hazette pour une réplique.

M. Hazette (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je remercie M. le ministre d'avoir tenté de répondre à nos préoccupations.

Vous nous dites, monsieur le ministre, que l'aide a été octroyée sur la base d'un forfait en raison de la rapidité de la méthode. Toutefois, cette aide forfaitaire ne tient pas compte des différences existant sur le terrain. Nous sommes dans un pays où la production de viande bovine ne pèse pas d'un poids égal dans la rentabilité des exploitations agricoles. Dans le sud du pays, certaines exploitations sont quasi exclusivement orientées vers la production de viande bovine. Actuellement, elles sont dans une situation financière catastrophique.

J'entends insister une nouvelle fois sur la nécessité d'apporter une aide nationale urgente à ces exploitants en difficulté. Vous ne pouvez pas vous contenter d'invoquer une crise structurelle dont nous connaissons toute l'étendue à la lumière des chiffres relatifs à la consommation intérieure et à l'évolution de notre production. Les agriculteurs ont subi l'effet des dévaluations compétitives auxquelles ont procédé les pays du sud de l'Europe. L'accès à ces marchés, notamment au marché italien, en a été fortement entravé. Les agriculteurs ne sont absolument pas responsables de cet état de fait et, par conséquent, il me semble que les pouvoirs publics devraient les aider.

Je ne plaide pas en toutes circonstances pour les interventions publiques, mais nous sommes confrontés, ici, à un problème causé par une question de nature politique sur laquelle nos agriculteurs n'ont aucune prise.

J'aimerais dès lors, monsieur le ministre, que vous soyez particulièrement éloquent, demain, au Conseil des ministres, afin de faire entendre les revendications d'un secteur en difficulté. Ce dossier doit être ouvert de toute urgence, tant au Conseil des ministres belge qu'au Conseil des ministres européen.

M. le Président. — La parole est à Mme Milquet pour une réplique.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le Président, je voudrais simplement remercier M. le ministre de sa réponse.

M. le Président. — La parole est à M. Pinxten, ministre.

De heer Pinxten, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen. — Mijnheer de Voorzitter, ik zou even willen reageren op de verdeling van de steun.

Je tiens à être tout à fait clair. Le Conseil de l'Agriculture a fixé le montant de 850 millions d'écus pour toute l'Europe. La part belge s'élève à un peu plus de 1,1 milliard de francs belges.

Cette aide communautaire doit être versée au plus tard le 15 octobre, faute de quoi elle sera entièrement perdue.

J'ai demandé à mon administration s'il était possible de respecter cette échéance tout en prenant en considération, pour la répartition de l'aide, des spécificités de type social. Après avoir étudié la question un peu plus d'une semaine, on m'a répondu que le seul moyen de ne pas dépasser le délai était de se baser sur le système existant, c'est-à-dire le système des primes accordées pour les vaches allaitantes et les jeunes bovins mâles. Nous sommes alors convenus, avec le Front vert et la Région, que nous nous baserions sur le système en vigueur.

Bref, il existe une autre façon, plus équitable, de répartir ce montant d'1 milliard 126 millions, mais au risque de perdre la totalité de la somme.

M. le Président. — La parole est à M. Hazette.

M. Hazette (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je présume que le raisonnement de M. le ministre n'est valable que pour l'aide communautaire. Si un complément national intervient ...

M. Pinxten, ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises. — Si un complément national est accordé, nous essayerons évidemment au maximum de tenir compte des aspects sociaux que j'ai évoqués.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE M. HATRY AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «LE GROUPE DE HAUT NIVEAU SUR LA FISCALITÉ»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HATRY AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIER EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE GROEP-MONTI OVER DE FISCALITEIT»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Hatry au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «le groupe de haut niveau sur la fiscalité».

La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, ma question concerne donc le groupe de haut niveau sur la fiscalité constitué voici une quinzaine de jours à la demande de M. Monti, commissaire européen chargé des questions fiscales.

Les quinze ministres des Finances de l'Union européenne ont été amenés à désigner un représentant personnel au groupe de haut niveau sur la fiscalité dont la constitution a été demandée par le commissaire en charge du marché intérieur et de la fiscalité, le professeur Mario Monti.

De la liste qui a été publiée, il apparaît que, parmi les quinze ministres qui avaient la possibilité de désigner des personnalités de haute qualité à cette fonction, neuf ont désigné des hauts fonc-

tionnaires, directeurs généraux ou secrétaires généraux de leur département ministériel des Finances et du Budget. Il s'agit du Danemark, de la Grèce, de l'Espagne, de la France, du Luxembourg, des Pays-Bas, de l'Autriche, de la Finlande et du Royaume-Uni. Trois autres ministres ont désigné leur secrétaire d'État parlementaire, donc des personnes responsables de fonctions au sein de leur département ministériel. Il s'agit de l'Allemagne, de l'Irlande et de la Suède. Enfin, deux pays, l'Italie et le Portugal, ont désigné des chefs de cabinet.

Monsieur le Vice-Premier ministre, vous remarquerez que tous ces ministres ont désigné des personnes qui, soit faisaient partie de l'administration, soit faisaient partie de leur cabinet, soit étaient des membres de leur propre gouvernement, au titre de secrétaire d'État, parlementaire ou extra-parlementaire. Seul, le ministre belge des Finances, en l'occurrence vous-même, a jugé opportun de désigner comme représentant personnel un membre d'une assemblée politique.

À la limite, monsieur le Vice-Premier ministre, j'aurais pu être candidat, mais vous n'avez pas jugé opportun de me consulter en la matière. Vous avez donc désigné un député européen, qui était d'ailleurs mon secrétaire d'État lorsque j'occupais vos fonctions, bien connu pour ses prises de position fiscalisantes dans un certain nombre de domaines et pour ses visions extrêmement interventionnistes dans le système fiscal.

J'en arrive aux questions.

Monsieur le Vice-Premier ministre, ne trouvez-vous pas qu'une telle désignation, quelle que soit la qualité personnelle de la personne désignée que, d'ailleurs, je ne mets pas en cause, singularise la Belgique, donne une orientation excessivement politique à cette désignation et tranche totalement par rapport à ce qui, semble-t-il, était souhaité par le commissaire européen ?

Permettez-moi également de vous demander si vous pensez vraiment que la personne en question, dont je ne mentionnerai pas le nom — il vous appartient de le citer — est bien le reflet de votre opinion politique.

M. le Président. — La parole est à M. Maystadt, Vice-Premier ministre.

M. Maystadt, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — Monsieur le Président, sur proposition de la Commission européenne, les ministres du Conseil ÉCOFIN ont décidé, lors de leur réunion informelle à Vérone, le 13 avril, de créer un groupe à haut niveau, composé de représentants personnels des ministres des Finances et chargé de poursuivre la réflexion des ministres sur la fiscalité.

L'objectif final des ministres n'est pas d'augmenter la fiscalité mais d'arriver à une harmonisation fiscale dans l'Union européenne dans un double souci : assurer la protection du marché unique et veiller à ce que la taxation des revenus du travail ne devienne pas excessive en raison de la concurrence entre les États membres dans d'autres domaines.

L'honorable membre a parfaitement raison lorsqu'il laisse entendre que j'aurais pu désigner comme représentant personnel un haut fonctionnaire ou un professeur d'université. C'était d'ailleurs mon intention première et j'avais déjà contacté à ce sujet une autre personne. Toutefois, le commissaire Monti, dans sa lettre du 30 avril 1996 par laquelle il m'invitait à lui communiquer l'identité de mon représentant, soulignait que : « Les membres du groupe devraient être des personnalités du niveau politique approprié. » En outre, le commissaire Monti m'a téléphoné pour attirer mon attention sur le fait que mon collègue allemand avait désigné le secrétaire d'État aux Finances, chargé des matières fiscales.

M. Hatry (PRL-FDF). — Un membre du gouvernement ?

M. Maystadt, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — Oui, un membre du gouvernement fédéral allemand. En Belgique, nous n'avons pas, à l'heure actuelle, de secrétaire d'État aux Finances, et je vous avoue qu'il m'arrive souvent de le regretter.

M. Hatry (PRL-FDF). — Je déplore également cette situation.

M. Maystadt, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — Cela me permettrait, par exemple, de me trouver pour le moment en séance plénière à la Chambre, où ma présence est requise, et de demander à mon secrétaire d'État de venir vous répondre ici.

J'ai cherché parmi les parlementaires et mon choix s'est porté sur Freddy Willockx, membre du Parlement européen et ancien secrétaire d'État aux Finances, dont je sais que le dynamisme et les compétences en la matière profiteront aux travaux du groupe. J'ai contacté informellement le Commissaire Monti pour lui demander s'il ne voyait pas d'inconvénient à la désignation d'un membre du Parlement européen; il m'a répondu que la désignation de Freddy Willockx était parfaitement acceptable pour lui.

M. le Président. — La parole est à M. Hatry pour une réplique.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, M. le ministre des Finances a confirmé tout ce que je pensais de bien et de mal de cette désignation.

M. Willockx est incontestablement compétent et il est politiquement engagé.

Toutefois, la question était de savoir si le commissaire Monti souhaitait avoir, au sein de son groupe, des leaders politiques des différents pays concernés.

Je constate que sur quinze pays, quatorze ont désigné des hauts fonctionnaires des administrations des Finances ou du Budget et un seul a désigné un dirigeant du Parlement européen, qui est fortement engagé politiquement, mais peut-être pas toujours dans le sens du ministre.

Pourquoi, monsieur le Vice-Premier ministre, n'avez-vous pas consulté d'éminents fiscalistes du VLD ou du PRL, par exemple, qui sont aussi compétents que vous-même et M. Willockx pour jouer ce rôle au sein de ce groupe de haut niveau ?

En fait, vous avez choisi quelqu'un qui vous dédouane à l'égard d'un autre parti de votre coalition, et c'est précisément ce que je vous reproche.

Je vous demande formellement de reconnaître que vous êtes le canard boiteux du système parce que vous êtes le seul à avoir choisi cette voie.

M. Maystadt, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — Je vous ai expliqué, monsieur Hatry, que je n'étais pas le seul dans le cas et que mon collègue allemand avait également choisi un membre de son gouvernement.

M. Hatry (PRL-FDF). — Personne n'a choisi votre chemin !

M. Maystadt, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — C'est inexact, monsieur Hatry. La décision du Conseil des ministres des Finances est de constituer un groupe de représentants personnels de chacun des ministres. Il est donc normal, comme ce fut le cas pour chacun de mes collègues, de désigner une personne appartenant à la même majorité politique.

Je répète que je n'ai pas de secrétaire d'État aux Finances, ce qui me serait bien utile. Lorsque je considère d'autres portefeuilles, j'estime qu'une répartition plus équitable du travail impliquerait que l'on désigne un secrétaire d'État aux Finances. Comme je n'en ai pas, j'ai recherché parmi les parlementaires et j'ai choisi comme représentant personnel M. Willockx. J'ai confiance en lui et il me semble présenter toutes les qualités requises.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je me permettrai d'interroger à nouveau le ministre sur ce point au mois d'octobre.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE MME DARDENNE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «L'ÉCOTAXE PILES (SUIVI)»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW DARDENNE
AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN
FINANCIEN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE
ECOTAKS OP BATTERIJEN (VERVOLG)»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Dardenne au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «l'écotaxe piles (suivi)».

La parole est à Mme Dardenne.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le Président, je me permets de revenir sur ce sujet, afin d'obtenir des informations complémentaires par rapport à celles que le Vice-Premier ministre m'a déjà communiquées dans le cadre d'une autre question orale.

Monsieur le Vice-Premier ministre, considérant que vous m'avez répondu la semaine passée à propos de l'écotaxe piles que «la date de marquage des piles au 1er juillet 1996 ne peut être retenue comme telle en raison de divers retards», je souhaite vous poser les questions suivantes, afin d'éclaircir la situation.

Premièrement, des exonérations ont-elles été accordées? Si oui, à quelle date et à quels redevables? Les redevables qui émargent au système BÉBAT bénéficient-ils d'une décision d'exonération?

Deuxièmement, comment le commerçant peut-il apporter la preuve que les piles dont il dispose en rayon et en stock sont exonérées, notamment en présentant des factures portant la mention obligatoire «exonération de l'écotaxe»?

Troisièmement, des contrôles auprès des commerçants sont-ils prévus avant la mise en œuvre du numéro d'enregistrement? Le commerçant n'étant pas le redevable, comme vous l'indiquez dans votre réponse, quelles sanctions encourt-il s'il n'est pas en mesure de prouver soit l'exonération, soit le paiement de l'écotaxe?

Enfin, quatrièmement, quelles démarches un commerçant — ou un groupe de commerçants — doit-il effectuer pour obtenir l'exonération lorsqu'il organise un système de consigne ou de prime de retour pour les piles qu'il vend?

M. le Président. — La parole est à M. Maystadt, Vice-Premier ministre.

M. Maystadt, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — Monsieur le Président, premièrement, conformément à l'article 392, paragraphe 1er, de la loi du 16 juillet 1993 relative aux écotaxes, modifiée en dernier lieu par la loi du 7 mars 1996, toute exonération en matière d'écotaxe ne sera accordée que pour autant que la personne physique ou morale qui met les produits passibles de l'écotaxe sur le marché apporte la preuve non contestable que les conditions pour en bénéficier sont remplies, conformément aux modalités prévues par le ministre des Finances.

Il est bon de rappeler que l'arrêté ministériel relatif au régime fiscal des produits soumis à écotaxe date du 5 mai 1996 et qu'il a été publié le 10 mai 1996. Ce n'est donc qu'à partir de cette date que les redevables de l'écotaxe pouvaient introduire des demandes d'enregistrement et d'exonération auprès de l'administration des Douanes et Accises.

À l'heure actuelle, plusieurs centaines de demandes ont été introduites auprès de ladite administration et la priorité a été donnée aux demandes d'enregistrement, étant donné que le numéro qui sera attribué à chaque redevable doit impérativement être apposé sur les produits, en l'occurrence les piles, pour le 1er novembre 1996 au plus tard, ce qui nécessite des adaptations de production et/ou d'emballage pour ce secteur.

Étant donné que l'écotaxe s'applique aux piles au 1er janvier 1996, tout titre d'exonération qui sera accordé aux ayants droit aura un effet rétroactif au 1er janvier 1996 également et aura un caractère conditionnel pour ce qui concerne les piles pour lesquelles un système de collecte et de recyclage est mis sur pied. En effet, je rappelle à l'honorable membre que pour obtenir l'exonération définitive de l'écotaxe, il incombe à BÉBAT de collecter et de recycler, en 1996, 40 p.c. des piles mises sur le marché au cours de la même année. C'est donc pour cette raison que cet organisme a mis sur pied, dès le 1er janvier 1996, le système de collecte et de recy-

clage. Toutes les demandes d'exonération introduites à ce jour l'ont été sur la base de l'article 378, paragraphe 1er, point 2, les redevables ayant adhéré au système BÉBAT.

Deuxièmement, depuis le 1er janvier 1996, toute pile livrée à des détaillants doit être revêtue du signe distinctif prévu par l'arrêté ministériel du 2 mai 1996, qu'il s'agisse d'une exonération ou d'un paiement de l'écotaxe, comme, par exemple, en ce qui concerne les piles contenant de l'oxyde de mercure. En outre, le document commercial relatif aux produits exonérés doit être revêtu de la mention «exonération de l'écotaxe» et de la disposition légale prévoyant l'exonération. En ce qui concerne la mise à la consommation avec paiement de l'écotaxe, le montant de l'écotaxe doit être mentionné sur le produit et le montant total de l'écotaxe à acquitter doit apparaître sur le document commercial relatif à la mise à la consommation.

Troisièmement, les contrôles en matière d'écotaxe sont opérés par l'administration des Douanes et Accises au cours de ses missions de routine. Ces contrôles ont été effectués depuis l'entrée en vigueur des différentes écotaxes. Il faut néanmoins tenir compte du décalage d'environ six mois résultant de la publication tardive tant de la loi que des arrêtés d'exécution. Des contrôles plus pointus sont néanmoins envisagés dans les mois à venir.

S'il est vrai que le commerçant n'est, en principe, pas le redevable de l'écotaxe, il ne doit pas être perdu de vue qu'un détaillant qui s'approvisionne directement à l'étranger est redevable de l'écotaxe et qu'il lui incombe dès lors d'entreprendre toute démarche afin de se faire enregistrer et d'obtenir, le cas échéant, une exonération de l'écotaxe. Dans le cas où il a transgressé les dispositions de la loi relative aux écotaxes, cette infraction est poursuivie sur la base des articles 395 à 399 de la même loi.

Le redevable qui désire mettre en place un système de consigne ou de prime de retour doit introduire auprès de l'administration des Douanes et Accises un dossier complet démontrant le caractère réel d'un tel système. Pour rappel, le montant de la consigne ou de prime de retour doit se monter à un minimum de dix francs par pile. En outre, les piles doivent être revêtues du signe distinctif prévu par l'arrêté royal du 23 décembre 1993 relatif au signe distinctif à apposer sur les récipients pour boissons, les piles et les récipients contenant certains produits industriels ainsi qu'à la dispense de mentionner le montant de la consigne.

M. le Président. — La parole est à Mme Dardenne pour une réplique.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le Président, je voudrais demander au Vice-Premier ministre comment un signe distinctif peut être apporté si les exonérations n'ont pas encore été accordées.

M. le Président. — La parole est à M. Maystadt, Vice-Premier ministre.

M. Maystadt, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — Monsieur le Président, effectivement, nous rencontrons ce type de problème, car nous sommes dans une période transitoire. La situation sera plus simple lorsque l'administration aura examiné toutes les demandes qui ont été introduites. Mais, quoi qu'il en soit, les demandes d'enregistrement sont traitées en premier lieu et les demandes d'exonération seront examinées par la suite.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE MME LIZIN AU VICE-PREMIER
MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «LA
PRÉPARATION EN BELGIQUE DES ÉLECTIONS
BOSNIAQUES»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE
VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNEN-
LANDSE ZAKEN OVER «DE VOORBEREIDING IN
BELGIË VAN DE BOSNISCHE VERKIEZINGEN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Lizin au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la préparation en Belgique des élections bosniaques».

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, les Accords de Dayton ont confié à l'OSCE l'organisation des élections bosniaques. Les pays membres de l'OSCE ont été invités à apporter toute leur collaboration pour l'organisation de ces élections.

Le ministre de l'Intérieur peut-il nous exposer les conditions dans lesquelles les personnes de nationalité bosniaque vivant en Belgique pourront exercer leur droit de vote? Quel est le nombre de ces personnes? Quelle est l'instance qui détient le registre de ces personnes? S'agit-il du ministère? Disposez-vous d'un endroit particulier pour que ces gens puissent voter? Qui est autorisé à faire à leur égard de la publicité électorale? L'ambassade bosniaque est-elle autorisée à tenir un registre de toute la population de nationalité bosniaque?

Avez-vous communiqué à l'ambassade les coordonnées de ces gens? Si ce n'est pas le cas, quelle en est la raison?

M. le Président. — La parole est à M. Vande Lanotte, Vice-Premier ministre.

M. Vande Lanotte, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur. — Monsieur le Président, l'organisation d'élections en Bosnie-Herzégovine constitue un des éléments principaux des Accords de Dayton. Comme la Belgique est partie à ces accords, il relève de ses engagements internationaux de les appliquer.

Le 14 septembre prochain, pour la première fois depuis la fin de la guerre, des élections libres et démocratiques seront organisées dans la république de Bosnie-Herzégovine.

Afin de garantir le caractère neutre et indépendant de ces élections, le projet est placé sous le contrôle direct de l'OSCE. L'OSCE-Bruxelles apportera en outre un appui direct au bénéfice de l'enregistrement des Bosniaques séjournant en Belgique.

Chaque Bosniaque de 18 ans ou plus peut participer à ces élections. Dès lors, les Bosniaques — environ un million — qui ont fui leur pays en raison des violences pourront y prendre part. Environ 4 000 de ces réfugiés bosniaques se trouvent actuellement en Belgique. Le vote même peut avoir lieu, au choix, soit par correspondance en Belgique, soit en se rendant par ses propres moyens en Bosnie-Herzégovine pour y voter personnellement.

Toutefois, pour pouvoir participer au vote, les candidats électeurs doivent d'abord se faire enregistrer auprès du bureau de coordination pour les élections en Bosnie-Herzégovine, et ce avant le 30 juillet 1996.

À cet effet, il convient de compléter un formulaire d'enregistrement pouvant être obtenu auprès du bureau électoral susmentionné ou auprès d'une ONG. Outre son identité, le candidat électeur doit indiquer son adresse de séjour actuelle, la façon dont il compte voter, c'est-à-dire par la poste en Belgique ou dans son pays, en précisant, dans ce dernier cas, dans quelle commune, soit dans sa commune d'origine soit dans une autre.

À cet égard, il est essentiel de faire noter que toutes ces données ont un caractère strictement confidentiel et ne pourront être utilisées à d'autres fins.

Un autre aspect fondamental est que la participation aux élections — sur place ou par la poste en Belgique — n'aura aucune influence sur le statut officiel de séjour du Bosniaque en Belgique ni ne sera interprétée comme une indication d'un retour à terme.

Le BEBH coordonnera l'information et prévoira à cet effet une ligne téléphonique d'information en français et en bosniaque, collectera et traitera les formulaires d'enregistrement, contrôlera les données à l'aide d'une liste électorale provisoire de l'OSCE basée sur le recensement de 1991 et enverra les bulletins de vote. La décision sur l'admission des Bosniaques aux élections est prise par un groupe de travail permanent placé sous la direction et le contrôle de l'OSCE.

Pour qu'un peu plus de publicité soit donnée à ces élections, j'ai écrit une lettre aux bourgmestres des communes hébergeant les plus grandes concentrations de Bosniaques, dans laquelle je leur

recommande d'apposer deux affiches. Ces affiches, l'une en slave, l'autre en serbo-croate, appellent les Bosniaques à se faire enregistrer auprès du BEBH pour qu'ils puissent participer effectivement aux élections.

L'OSCE déconseille en effet de trop engager les ambassades bosniaques lors de ces élections en raison d'un manque possible d'impartialité de leur part.

En plus de ces démarches, un communiqué de presse contribuera à donner davantage de publicité à cette initiative.

M. le Président. — La parole est à Mme Lizin pour une réponse.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Vice-Premier ministre, le communiqué de presse a-t-il été envoyé? Il nous reste peu de temps ...

M. Vande Lanotte, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur. — Il a dû être envoyé hier. J'ai signé la lettre voici deux jours.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GORIS AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE GEZONDHEIDSTOESTAND VAN DE TROEPEN IN EX-JOEGOSLAVIE»

QUESTION ORALE DE M. GORIS AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «L'ÉTAT DE SANTÉ DES TROUPES EN EX-YOUGOSLAVIE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging over «de gezondheidstoestand van de troepen in ex-Joegoslavië».

Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, tijdens ons bezoek aan de Beluga-groep in het Visoko-kamp in Joegoslavië werden wij geconfronteerd met het probleem van de slechte gezondheidstoestand van de manschappen.

Allereerst is er het probleem van de vaccinaties. De noodzakelijke herhaling wordt niet steeds toegediend, zodat de vaccinatie uiteraard automatisch haar doel mist.

Ten tweede is er het probleem van de gebrekkige huisvesting. Soldaten van de genietroepen dienen te overnachten in loodsen van leerlooierijen vol cementstof. Het gevolg is dat zij 's morgens ontwaken met een bloedneus, een hese stem en dergelijke meer. Bovendien blijkt dat de UNO dit probleem kent, aangezien de vorige troepen moesten verhuizen omwille van gezondheidsklachten. Het is onverantwoord dat er opnieuw troepen gelegerd zijn in die loodsen zonder dat efficiënte maatregelen werden genomen om de problemen te verhelpen.

Ten derde is ook het douchewater sterk verontreinigd zodat huidkloven en -schimmels veelvuldig voorkomen.

Ten vierde blijken de medische opvang en de begeleiding ter plaatse sterk te wensen over te laten. Verschillende Belgische militairen hebben dan ook hun heil gezocht bij een andere arts. Een groot probleem is ook dat het zogenaamde «model 150», dat in dergelijke gevallen een toelage waarborgt, niet wordt opgemaakt.

Van deze problemen werden wij op de hoogte gebracht tijdens een bezoek van de minister en van een parlementaire delegatie aan het kamp. Graag vernam ik hoever het staat met het beloofde onderzoek naar de situatie en wat er de voorbije twee maanden reeds is gebeurd om deze vier tekortkomingen te verhelpen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Poncelet.

De heer Poncelet, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de Voorzitter, op de beweringen in verband met de gezondheids-toestand van onze troepen in ex-Joegoslavië kan ik het volgende antwoorden.

Men moet vermijden een vals beeld te scheppen van de gezondheidstoestand van de Belgische troepen in Bosnië-Herzegowina. Ergens moeten we toch ook denken aan het moreel van onze soldaten en aan het thuisfront. Weliswaar was het Visoko-kamp algemeen in een zeer slechte staat toen wij het begin dit jaar overnamen, maar sindsdien hebben onze troepen er hard gewerkt en hebben wij ook veel geld geïnvesteerd, onder meer door het aankopen van containers. Ik beperk mij dus tot de huidige situatie.

De voorgeschreven inentingen voor de ongeveer 350 Belgische militairen zijn volkomen in orde.

Wat de huisvesting betreft, slaapt het grootste deel van ons personeel in containers en in een omgeving die door permanent onderhoud maximaal stofvrij wordt gehouden. Ik kan u dan ook ten stelligste verzekeren dat tijdens ons verblijf geen neusbloeding of andere symptomen werden waargenomen. Het stof werd door een medisch labo in Brussel onderzocht en zonder gevaar bevonden.

Volgens onze dokter ter plaatse is niet bewezen dat er een verband is tussen de kwaliteit van het douchewater en de beschreven huidproblemen. Sinds zijn aankomst, twee en een halve maand geleden, werden bij het Belgisch detachement van Beluga in het totaal een twintigtal van de beschreven symptomen vastgesteld te wijten aan het warme weer en een gebrekkige persoonlijke hygiëne.

Voor de medische begeleiding ter plaatse doen, volgens de commandant van het Belgisch detachement, de dokter en zijn ploeg hun uiterste best. Het Belgisch personeel doet bij voorkeur een beroep op onze dokter. Tot nu toe werd 23 keer een «model 150» opgemaakt, telkens voor niet-zware gevallen. Een «model 150» dat wordt opgesteld na een ongeval of incident geeft geen recht op een toelage van ambtswege.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris voor een repliek.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord, maar ik wens toch te wijzen op het huisvestingsprobleem. Onze genietroepen zijn immers gehuisvest in zeer onaangename loodsen. Ik hoop evenwel, samen met de minister, dat deze troepen binnenkort in containers kunnen worden gelegerd. Wij volgen de situatie in elk geval van nabij.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BOUTMANS AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE CONSENSUS-NOTA TUSSEN DE MINISTER EN DE POLITIEDIENSTEN EN HET VERZET VAN DE GERECHTELIJKE POLITIE»

QUESTION ORALE DE M. BOUTMANS AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA NOTE DE CONSENSUS ENTRE LE MINISTRE ET LES SERVICES DE POLICE ET L'OPPOSITION DE LA POLICE JUDICIAIRE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Boutmans aan de minister van Justitie over «de consensusnota tussen de minister en de politiediensten en het verzet van de gerechtelijke politie».

Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, enkele dagen geleden heeft de minister de consensusnota tussen hemzelf en de politiediensten bekendgemaakt. De nota is ook door de deken van het college van procureurs-generaal ondertekend.

Sindsdien is echter gebleken dat bij de gerechtelijke politie groot verzet is gerezen tegen de gemaakte afspraken; er wordt zelfs openlijk gezegd dat het korps zich distantieert van zijn commissaris-generaal en dat deze het vertrouwen niet meer geniet. De commissaris-generaal zou intussen in een nota gesteld hebben dat hij de consensusnota slechts heeft ondertekend op voorwaarde dat ze in zijn korps verder besproken en geamendeerd kan worden en dat ze — samen met de amendementen van de gerechtelijke politie, en dus wellicht ook van andere politiekorpsen — aan het Parlement voorgelegd zou worden.

In de afsprakennota is wèl sprake van een parlementair debat. In die nota die door alle betrokkenen is ondertekend is er echter nergens sprake van amendering door de korpsen.

Hoe staat de minister tegenover het kennelijk verzet tegen de nota vanwege de gerechtelijke politie? Deelt hij de opvatting dat de nota maar een «voorlopige» consensus weerspiegelt? Zal de voorgenomen regeling, bepaald in punt 4.1 van de nota, worden ontworpen voor of na het parlementair debat dat de minister heeft toegezegd, en waarvan trouwens sprake is in de nota zelf?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, eerst en vooral herinner ik aan de regeringsverklaring die voorziet in een verregaande specialisering en samenwerking tussen de politiediensten en een betere verdeling van de gerechtelijke taken tussen de rijkswacht, de gerechtelijke politie en de gemeentepolitie, onder meer om deze laatste in staat te stellen de preventieve taak van «buurtpolitie» te kunnen vervullen.

Er is eveneens bepaald dat de samenwerking tussen de politiediensten het voorwerp zal uitmaken van een grondige evaluatie en van een parlementair debat.

Ten slotte bepaalt de regeringsverklaring dat de Regering het voorontwerp van wet betreffende de gerechtelijke politie voort zal uitwerken om het als ontwerp spoedig bij het Parlement te kunnen indienen.

Met het oog op de uitwerking van dit punt van de regeringsverklaring heb ik eerst overleg gepleegd met de leiding van de gerechtelijke politie, de vakbondsorganisaties en het college van procureurs-generaal om, gelet op de troeven waarover de gerechtelijke politie beschikt, de domeinen te kunnen bepalen waarin zij zich wou specialiseren, alsook om het voorontwerp van wet tot hervorming van de gerechtelijke politie te finaliseren. Er is ter zake een akkoord gesloten op 27 maart 1996 en er is een tekst tot stand gekomen die de basis vormt van verdere gesprekken.

In een tweede fase heb ik overleg georganiseerd tussen de drie nationale politiediensten, te weten de gerechtelijke politie, de rijkswacht en de gemeentepolitie, met het college van procureurs-generaal, evenals met een vertegenwoordiger van de onderzoeksrechters. Na vier lange vergaderingen is op 14 juni 1996 een akkoord tot stand gekomen tussen de politiediensten en is er een document opgesteld om dit akkoord te verwezenlijken.

Vervolgens heeft de gerechtelijke politie tijdens de volgende vergadering van 24 juni 1996 meegedeeld wat de moeilijkheden waren bij de realisatie van het akkoord en heeft zij een reeks punten in twijfel getrokken naar aanleiding van de reacties van de vakbonden. Die zijn in de pers ruim aan bod gekomen. Naar aanleiding hiervan heb ik de leiding van de drie politiediensten ontvangen en is op 3 juli 1996 een consensusnota goedgekeurd waarin staat dat de tekst ter discussie aan het Parlement zal worden voorgelegd. Dit is het document waarover de heer Boutmans spreekt.

De grote lijnen van deze consensusnota zijn de volgende.

Ten eerste wordt gezegd dat iedere politiedienst eigen kenmerken heeft die vooral betrekking hebben op het opleidingsniveau, het aantal beschikbare personeelsleden, de organisatie van het korps, de know-how in bepaalde materies, de band met de bevolking, de beschikbare uitrusting enzovoort. Het doel is om de specialisaties duidelijk af te bakenen zodat ieder politiekorps zijn troeven maximaal kan benutten alsook om te investeren in de specialisatie-domeinen en om concurrentie in die domeinen te vermijden. Er zijn dus geen exclusiviteiten afgesproken, wel een algemene bevoegdheid afspraken inzake specialisatie.

Vervolgens is het geenszins de bedoeling om afbreuk te doen aan de bevoegdheid van de bevoegde magistraten om een beroep te doen op de dienst die hen het meest geschikt lijken om het onderzoek uit te voeren. De specialisatie brengt geen enkele exclusiviteit van de bevoegdheid mee. Iedere dienst mag op een domein werken dat niet tot haar specialisatie-domein behoort, voor zover dit gebeurt in overleg tussen de diensten en onder toezicht van de magistraten van wie de verantwoordelijkheid op dat vlak zal worden uitgebreid.

Tenslotte is er een lijst opgemaakt van specialisaties. In de tekst zijn verdelings- en samenwerkingsmodaliteiten omschreven.

Het behoud van de drie politiediensten met algemene bevoegdheid blijft dus het uitgangspunt voor discussie. De Regering heeft duidelijk voor dit behoud gekozen.

De vakbonden van de gerechtelijke politie hebben heel onlangs hun ontevredenheid en hun tegenkanting geuit in verband met de consensusnota. Zij oordelen immers dat de rijkswacht te veel bevoegdheden heeft verkregen in verhouding tot de gerechtelijke politie en ze zijn ontevreden over de ondertekening van de consensusnota door de commissaris-generaal. Het is nochtans volkomen normaal dat de commissaris-generaal de gerechtelijke politie vertegenwoordigt bij dergelijke onderhandelingen en dat hij de verantwoordelijkheid op zich neemt om in naam van alle leden van de gerechtelijke politie te onderhandelen en de nota te ondertekenen.

De consensusnota zal na het reces aan het Parlement worden voorgelegd. Ze zal dan worden geëvalueerd en dan zal ook kunnen worden beslist of er amendementen noodzakelijk zijn. De huidige reactie van de vakbonden die het principe van de specialisatie hadden aanvaard en de specialisatie-domeinen zelf hadden voorbereid, lijkt excessief en tegenstrijdig met vroegere standpunten. Ik verneem dat de hoofdcommissarissen tijdens een vergadering gisteren de nota niet hebben verworpen, maar hebben gevraagd om er wijzigingen aan te kunnen brengen. Dat klinkt alleszins positiever dan wat wij eerder via de media hebben gehoord.

Ik meen dat het debat over de modaliteiten van deze nota open moet worden gelaten. Het is duidelijk dat over het principe van de specialisatie geen twijfel kan bestaan, aangezien het beantwoordt aan de noodzaak om het optreden van politiediensten doeltreffender te maken. Vanaf heden heeft ieder politiekorps de mogelijkheid zich in zijn taken te specialiseren. Ik zal geen algemene richtlijn uitvaardigen voor het parlementair debat is beëindigd. De diverse politiekorpsen hebben de opdracht om het parlementair debat voor te bereiden en hun houding tegenover de nota te bepalen. Bovendien moeten zij de mogelijke gevolgen voor hun eigen organisatie onderzoeken.

Tot slot leg ik er nog de nadruk op dat de gerechtelijke politie over een groot menselijk en technisch potentieel beschikt en dat het behoud ervan noodzakelijk is voor de bestrijding van diverse vormen van criminaliteit. De huidige organisatie van de gerechtelijke politie is echter niet meer aangepast aan de vereisten van een moderne politie. De specialisatie van de taken is er hoofdzakelijk op gericht de politie te versterken in de domeinen waarin zij reeds haar bevoegdheden heeft bewezen. De volgende stap is echter de goedkeuring van het wetsontwerp op de gerechtelijke politie dat dit belangrijk en door mij volledig erkende politiekorps een wettelijke en moderne basis moet geven.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een repliek.

De heer Boutmans (Agalev). — Ik dank de minister voor zijn gedetailleerd antwoord.

Er is gekozen voor een consensus tussen de drie politiediensten, de minister en de procureurs-generaal. Daarover wordt er een parlementair debat aangekondigd. De vraag is dan wel wat er gebeurt indien het Parlement het met die consensus niet eens is. Daar bovenop komt nog dat de consensus binnen die politiediensten zwaar onder druk komt. Ik kan nog niet volledig inschatten wat de representativiteit is van de organisaties die beweren dat 95 tot 98 pct. van de leden van de gerechtelijke politie deze consensusnota verwerpen, maar krijg toch de indruk dat er een funda-

menteel probleem ontstaat. Enerzijds kiest de minister voor een enigszins geforceerde consensus en anderzijds zou hij, na een parlementair debat — wat wij alleen maar kunnen toejuichen — zelf een bepaalde lijn trekken. Wat gebeurt er als er over deze beleidslijn in de politiediensten geen consensus kan worden gevonden? Ik spreek mij zeker niet uit over de persoon van de commissaris-generaal maar komt hij niet in een moeilijk vaarwater terecht wanneer een zo belangrijk deel van zijn korps zich van hem distantieert? Ik vernam dit uit de pers, maar de minister heeft dit vandaag eigenlijk bevestigd.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, het is in eerste instantie belangrijk te bevestigen dat wij inderdaad geopteerd hebben voor een parlementair debat. Dat wil echter niet zeggen dat het hier gaat om een document dat te nemen of te laten is. Al degenen die de consensusnota hebben ondertekend, hebben de afspraak gemaakt dat zij op een loyale manier met dit debat rekening zouden houden om te kijken op welke manier deze nota eventueel nog kan worden aangepast of verbeterd. Ik meen dat deze positieve houding door het Parlement alleen maar kan worden gewaardeerd.

De interne reactie bij de gerechtelijke politie is misschien een aanleiding voor het formuleren van een aantal conclusies over de wijze waarop de gerechtelijke politie tot nu toe was georganiseerd en over een aantal andere elementen en dossiers met betrekking tot dit korps. Ik hoop dat de tijd die er nog overblijft vóór het parlementair debat in het najaar, kan worden aangewend om het debat intern voor te bereiden, misschien om het dossier verder te laten rijpen of om intern verder overleg te plegen over een unanieme positionering ten opzichte van een uitdaging die zeker aanwezig blijft. Men is er bij de gerechtelijke politie zelf van overtuigd dat een specialisatie zich opdringt en dat er een modern korps moet worden uitgebouwd. De basisuitgangspunten worden dus zeker niet in twijfel getrokken maar door een aantal aanpassingen of amenderingen kan de reorganisatie nog verder worden verrijkt, zodat ook de leden van dit korps zich hierbij kunnen aansluiten.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

VOORSTEL TOT INSTELLING VAN EEN PARLEMENTAIRE COMMISSIE VAN ONDERZOEK NAAR DE GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT IN BELGIË

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROPOSITION INSTITUANT UNE COMMISSION PARLEMENTAIRE CHARGÉE D'ENQUÊTER SUR LA CRIMINALITÉ ORGANISÉE EN BELGIQUE

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het voorstel tot instelling van een parlementaire commissie van onderzoek naar de georganiseerde criminaliteit in België.

Nous abordons l'examen de la proposition instituant une commission parlementaire chargée d'enquêter sur la criminalité organisée en Belgique.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Erdman (SP), rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, ik zou aan mijn plicht tekortschieten indien ik de heer Vandenberghe niet zou feliciteren met zijn initiatief om een voorstel te formuleren met betrekking tot een maatschappelijk probleem waarbij iedereen betrokken is.

In onze commissie is na enige tijd duidelijk geworden dat iedereen akkoord ging met de oprichting van een parlementaire commissie van onderzoek naar de georganiseerde criminaliteit met het oog op een objectieve benadering van het fenomeen, zij het dat de Regering al het initiatief had genomen voor het opstellen van de nota «Actieplan van de Regering tegen de georganiseerde criminaliteit». Misschien waren wij ons niet ten volle bewust van de taak die voor ons is weggelegd en van de omvang van de problematiek.

In de commissie is duidelijk afgesproken dat het onderzoeksdomein pas zal worden afgebakend nadat de inventaris van de verschillende problemen is opgemaakt.

In de commissie is ook duidelijk gemaakt dat de commissie vrij moet zijn in haar benadering van het probleem en dat zij zich niet mag inkapselen in een eng stramien van definities zoals die worden geformuleerd in het kader van besprekingen op regeringsvlak en van voorontwerpen die naar de Raad van State zijn verstuurd. De commissie moet in de eerste plaats het fenomeen criminologisch en strafrechtelijk omschrijven.

Voorts mogen de werkzaamheden van de commissie geenszins een hypothek leggen op het actieplan van de Regering en de daarin aangekondigde wetsontwerpen. Twee van deze wetsontwerpen werden reeds naar de Raad van State gezonden. Over de andere ontwerpen worden onderhandelingen gevoerd, onder meer met de actoren van Justitie.

Er heeft een korte gedachtenwisseling plaatsgevonden met betrekking tot de samenstelling van de commissie. Persoonlijk ben ik verheugd dat ook niet-erkende fracties bij de werkzaamheden zullen worden betrokken. Sommige collega's hadden inderdaad te kennen gegeven dat zij, weliswaar in het kader van een bijzonder statuut, aan de werkzaamheden van de onderzoekscommissie wenselijk deel te nemen. Hierdoor wordt geen afbreuk gedaan aan de door de Senaat aangenomen regel van de proportionaliteit en de daarmee verbonden vertegenwoordiging in commissie. Bij de behandeling van dit voorstel is in de commissie voor de Justitie duidelijk verklaard dat deze afwijking geen precedent mag vormen, maar dat de aard van de problematiek de deelname van senatoren van niet-erkende fracties rechtvaardigt. In de commissie is ook duidelijk onderstreept dat de onderzoekscommissie haar werkzaamheden vlot moet kunnen organiseren en niet mag worden gehinderd door beperkingen die door de quaestuur worden opgelegd. Het verleden heeft ons geleerd dat wij best bij het begin duidelijke afspraken maken om latere budgettaire beperkingen te vermijden.

De onderzoekscommissie krijgt in een eerste fase een jaar om haar opdracht uit te voeren. Iedereen was het erover eens dat een termijn van zes maanden te kort zou uitvallen.

Zoals de minister in de commissie heeft aangekondigd, is de aanpassing van de wet op het parlementaire onderzoek inmiddels verschenen in het *Belgisch Staatsblad* van 16 juli 1996. Dit vereist een aanpassing van ons Reglement ten opzichte van de leden van de commissie.

Dit voorstel tot instelling van een onderzoekscommissie zal wellicht eenparig worden goedgekeurd. De SP zal in ieder geval voor stemmen, ook al weten wij dat het werk nog voor ons ligt en dat uit de aanzet tot instelling van deze commissie nog niets kan worden afgeleid in verband met de toekomstige besluiten en suggesties.

Op de tekens die de minister mij geeft, zal ik maar niet ingaan, want anders zouden wij wel eens kunnen vervallen in *la guerre des polices*!

M. le Président. — La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand (PS). — Monsieur le Président, nous avons été très heureux de la proposition de M. Vandenberghe de créer cette commission parlementaire d'enquête. Nous nous sommes évidemment interrogés sur les motifs que nous pouvions invoquer pour justifier la création d'une commission dont la tâche sera complexe. Elle devra essayer de définir et de comprendre une criminalité dont la complexité est évidente et l'enjeu financier énorme. En effet, certaines études ont montré que les profits générés par le trafic des stupéfiants pouvaient être comparés à ceux des compagnies pétrolières ou même au budget annuel des États-Unis.

Il est important que nous comprenions que cette criminalité investit des fonds importants dans des circuits économiques légalement constitués. Elle use de moyens apparemment licites pour contrôler l'économie d'une société mais aussi parfois, il faut bien le dire, son pouvoir politique et, ce faisant, elle déstabilise véritablement l'État de droit. La complexité de cette criminalité mais aussi l'apparente légalité d'une partie de ses activités sont autant d'obstacles à l'action des polices et de la justice. On mesure combien il est difficile d'appréhender et de comprendre les mécanismes qui régissent cette criminalité organisée.

La façon de l'approcher conditionne également les réponses. Par exemple, la criminalité organisée a été étudiée par les différents services de police belge et internationaux, souvent sous-équipés et qui travaillent sans confrontation suffisante des informations recueillies. Une des tâches de cette commission sera donc de réaliser une synthèse de travaux épars et de réunir les informations sur les circuits existants. Elle devra également apprécier les réformes législatives ou réglementaires indispensables pour adapter nos instruments de lutte contre la criminalité à cette forme particulière de la délinquance. La commission pourra définir tous les moyens qu'un ordre juridique et démocratique peut mettre en œuvre pour répondre aux défis posés par la criminalité organisée.

Ces réformes, qui devront être liées à une collecte d'informations, sont évidemment attendues. Les pouvoirs d'investigation de la commission d'enquête lui permettront de prendre connaissance de l'ampleur du phénomène, de recueillir les informations indispensables et difficilement accessibles parce qu'elles sont couvertes, dans certains cas, par le secret bancaire.

Au moment même où elle proposait l'institution de cette commission d'enquête, la commission a pris connaissance de l'important projet de réforme du Gouvernement et de son plan de lutte contre la criminalité organisée. Ce plan sera déterminant pour la lutte contre cette forme de criminalité.

Parmi les projets de réformes figurent diverses mesures, notamment la pénalisation accrue de l'intention criminelle, le renversement dans certains cas de la charge de la preuve, la consécration de certaines techniques spéciales d'investigation — renforcement du pouvoir des polices.

Il y a également une délégation implicite de certains pouvoirs du juge d'instruction par les parquets. Bon nombre de suggestions très importantes devront donc être appréciées et débattues. Il faudra jauger leur efficacité aux concessions — limitées et encadrées — sur les règles fondamentales qui régissent l'instruction criminelle. L'équilibre délicat entre les enjeux et les moyens requis pour faire face à cette criminalité devra donc être recherché.

La commission devra définir son action en tenant compte du plan du Gouvernement. Ce plan constituera une plate-forme de travail pour la commission d'enquête. Il faut toutefois souligner le fait que ce plan ne délimitera pas complètement le champ d'investigation de cette commission. Il lui donnera en tout cas, dès le départ, un cadre intéressant et précis. Une relation suivie entre le Gouvernement et le Sénat devra se nouer. C'est dans cette optique que la commission de la Justice a proposé la création de la commission d'enquête. Je me réjouis de l'esprit de collaboration que le ministre de la Justice souhaite instaurer avec les sénateurs. Un *modus vivendi* sera ainsi préparé.

Tout le monde s'est d'ailleurs accordé pour considérer que des initiatives gouvernementales qui ont déjà fait l'objet d'évaluations approfondies ne devaient pas être suspendues ou hypothéquées par les travaux de la commission d'enquête. Je pense par exemple au vote du projet de loi relative à la responsabilité pénale des personnes morales. Le ministre a par ailleurs admis que certains projets pourront être précisés ou balisés par l'enquête. Cette dernière pourra donc ainsi conforter la crédibilité et la force du plan du Gouvernement.

Nous souhaiterons sans doute débattre de la coordination des polices, point essentiel que M. Boutmans vient de soulever. J'ai noté avec intérêt que le débat au Parlement, selon la déclaration du ministre, ne serait pas de pure forme mais de nature à définir la politique qui sera suivie en la matière.

Plusieurs membres de la commission de la Justice estiment, je crois, que la police judiciaire ne peut notamment pas être marginalisée et subordonnée à la gendarmerie dans l'organisation de

son travail. En outre, une coordination s'impose car elle a cruellement manqué dans le passé. À cet égard, l'initiative du Gouvernement est essentielle. Nous souhaitons en tout cas que les polices — la police judiciaire notamment — y retrouvent leur compte. Il ne doit pas y avoir de mise sous le boisseau d'un corps de police qui a incontestablement fait ses preuves, précisément dans la lutte contre la criminalité organisée. La commission de la Justice du Sénat a entendu les représentants de l'OCDEFO. À cette occasion, nous avons pu constater qu'avec des moyens humains très limités, cet organisme avait pu révéler rapidement une fraude de plus de 30 milliards de francs. Ce fait impressionnant montre l'incontestable efficacité de cet organisme.

Le débat sera ouvert. Nous le suivrons avec attention. Nous écouterons avec intérêt les considérations du ministre sur cette très importante réforme.

Je formulerai enfin deux remarques. J'exprimerai la première sous forme de réserve. La commission devra mener son enquête avec prudence et rigueur. Elle devra éviter le sensationnalisme qui risque d'occulter l'existence d'autres formes de criminalité qu'il est tout aussi nécessaire de combattre. Il est évidemment gratifiant de traiter le spectaculaire mais une part de l'essentiel se trouve toujours ailleurs.

Deuxième remarque: je me réjouis de l'instauration de la commission d'enquête sous le régime de la nouvelle loi sur les commissions d'enquête parlementaire. Ce point est capital. En effet, le Sénat est à l'origine de la réforme du projet de loi sur les commissions d'enquête parlementaire. La Chambre a tenu une commission d'enquête sur la grande criminalité; le Sénat a, pour sa part, mené une enquête sur le problème Gladio. Ce sont les problèmes auxquels ont eu à faire face ces commissions qui nous ont incités à modifier la loi. Je me réjouis que la nouvelle loi puisse être mise en application par la commission.

Cependant, le Sénat devra adapter son Règlement aux exigences de la nouvelle loi selon laquelle la sanction des violations du secret couvrant les informations recueillies à huis clos par la commission doit être organisée par le Règlement. L'efficacité des commissions d'enquête de cette nature, portant sur des sujets particulièrement délicats, dépend de la sécurité des dépositions. De toute évidence, en l'absence de garanties minimales de confidentialité, la commission échouera dans certains cas dans ses recherches. Il est en effet indispensable de disposer d'un instrument capable d'obtenir le maximum d'informations. Sous cet angle, il importe d'être attentifs au bon fonctionnement des futures commissions d'enquêtes parlementaires. Mais nous avons parié, en commission de la Justice, sur la sagesse des futurs commissaires et sur leur souci de respecter les règles nouvellement consacrées.

En tout cas, une grande confiance a présidé à l'institution de cette commission. Nous avons admis que des groupes non représentés au sein du Sénat puissent y déléguer un représentant. J'ai personnellement plaidé en faveur de cette dérogation occasionnelle et n'ai, je le reconnais volontiers, guère rencontré d'opposition grâce à un large esprit de coopération. Par ailleurs, je me réjouis également de la collaboration qui s'est installée entre le Sénat et le Gouvernement et entre les différents groupes politiques, ce qui augure d'une certaine réussite des futurs travaux. C'est le souhait que je formule en conclusion de mon intervention. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de rapporteur, collega Erdman, en collega Lallemand voor hun vriendelijke woorden omtrent het initiatief tot instelling van een parlementaire commissie van onderzoek naar de georganiseerde criminaliteit in ons land. Dit initiatief, dat uitgaat van nagenoeg alle fracties in de Senaat, is voldoende open geformuleerd. Er is ook voor gezorgd dat de zogenaamde kleine fracties aan de werkzaamheden van de onderzoekscommissie kunnen deelnemen. Door vandaag dit voorstel goed te keuren, zal de Senaat een middel ter beschikking hebben om ernstig onderzoek te voeren naar de georganiseerde criminaliteit.

«De georganiseerde misdaad is erg diep doorgedrongen in onze samenleving. Ze is onuitroeibaar en brengt het economische leven in onevenwicht. Deze evolutie is zeer verontrustend.» Aldus de administrateur-generaal van de Staatsveiligheid, Bart Van Lijsebeth, in een interview met de krant *De Standaard*, gepubliceerd op 18 oktober 1995.

Dat we ook in België geconfronteerd worden met de zogenaamde georganiseerde criminaliteit wordt niet betwijfeld. Of het fenomeen, zoals wordt beweerd, uitermate verontrustende proporties aangenomen heeft, blijft een open vraag. Een diepgaand, beschrijvend beeld van de georganiseerde criminaliteit in België ontbreekt immers vooralsnog. Dit maakt het mogelijk allerlei hypothesen te formuleren omtrent de georganiseerde criminaliteit zonder dat deze direct of indirect door feitelijke gegevens kunnen worden gelogenstraft of bevestigd.

Aldus kan men beweren dat de georganiseerde criminaliteit dermate sterk ingeburgerd is dat ze de democratische structuren van ons land ontwricht. Met evenveel recht kan worden aangevoerd dat de situatie minder ernstig is dan ze lijkt en dat de georganiseerde criminaliteit niet meer zou zijn dan het traditionele bendewezen in een nieuwe gedaante.

De eerste vraag die bijgevolg rijst, is deze naar werkelijke draagwijdte van de georganiseerde criminaliteit in België. Wat is de omvang, de aard en de ernst ervan? Het antwoord op deze vraag is niet alleen van belang vanuit fenomenologisch oogpunt, maar ook met betrekking tot de aanpak zelf van het probleem van de georganiseerde criminaliteit. Met een duidelijk criminaliteitsbeeld kan men immers de opsporings- en bestrijdingsmethoden op elkaar afstemmen, wat een efficiënte aanpak van het probleem mogelijk maakt. Vandaar dan ook dat de eerste opdracht van de parlementaire commissie van onderzoek erin zal bestaan «een onderzoek te verrichten naar de omvang, de aard en de ernst van de georganiseerde criminaliteit in België.»

De te verrichten analyse van de georganiseerde criminaliteit mag niet beperkt blijven tot de verwerking van louter politionele gegevens. Er dient vooral een beeld te worden gevormd van de wezenskenmerken van de georganiseerde criminaliteit. Het gevaar van de georganiseerde criminaliteit bestaat er immers in de eerste plaats niet in dat bepaalde misdrijven worden gepleegd, maar wel in de wijze waarop dit gebeurt, namelijk bedrijfsmatig, vanuit een streven naar de verwerving van macht in de legale economische, financiële en politieke wereld. Met andere woorden, niet alleen de omvang maar ook de aard van de georganiseerde criminaliteit moeten bepalend zijn voor het te voeren bestrijdingsbeleid.

Vanuit deze optiek wordt een degelijke omschrijving van het begrip «georganiseerde criminaliteit» belangrijk. De gehanteerde definitie is immers een uitgangspunt van waaruit het onderzoek naar de georganiseerde criminaliteit gevoerd wordt. Indien men opteert voor een definitie zoals het plegen van misdrijven door hiërarchisch gestructureerde groepen, dan is het onderzoeksveld veel groter dan wanneer men aan deze definitie de vereiste toevoegt dat het om groepen moet gaan die pogen te integreren in de legale economie. Vandaar wellicht ook ten dele de onduidelijkheid over de aard en de omvang van het probleem. Naarmate men een ruimere definitie vooropstelt, wordt het probleem — vooral in omvang — ernstiger.

De allereerste opdracht van de parlementaire commissie van onderzoek zal er dan ook in bestaan te omschrijven wat er precies onder «georganiseerde criminaliteit» dient te worden verstaan. Vervolgens moet worden onderzocht in hoeverre deze vorm van criminaliteit zich in België manifesteert, en in welke mate. Van zodra een betrouwbaar en gedegen beeld van de georganiseerde criminaliteit tot stand is gebracht, is de uitdaging een doeltreffende bestrijding ervan.

Dat de aanpak van de georganiseerde criminaliteit niet eenvoudig is, bleek reeds uit de vaststellingen van de zogenaamde Bende-commissie. Getuigenissen voor deze commissie wezen namelijk uit dat «de politiediensten in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit als het ware verplicht zijn om een beroep te doen op bijzondere politietechnieken maar dat het gebrek aan wetten en reglementen ter zake een bron van frustraties en problemen is».

Dat dit thans nog steeds het geval is blijkt uit de onlangs aan het licht gebrachte feiten zoals de doorvoer naar Nederland van drugscontainers onder toezicht van de Belgische Justitie en de «operatie Rebel» van het CBO van de rijkswacht.

Ik verwijs hiervoor naar het interessante debat naar aanleiding van de vragen om uitleg die dienaangaande werden gesteld. Tijdens de bespreking ervan werd duidelijk gemaakt dat, hoewel het gebruik van bijzondere politietechnieken in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit absoluut noodzakelijk is, dit geen rechtvaardiging is voor een ongecontroleerde aanwending van dergelijke technieken. In een democratische samenleving is het immers van wezenlijk belang dat ook politie en justitie zich houden aan de regels van de rechtsstaat. Doen zij dit niet, dan vervallen zij tot het niveau dat zij wensen te bestrijden.

Het doel, de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit, heiligt niet altijd de middelen, namelijk het gebruik van bijzondere wettelijk toegelaten technieken die een aantasting kunnen uitmaken van onder meer het recht op privacy en het recht op een eerlijk proces. De diverse belangen zullen steeds tegenover elkaar moeten worden afgewogen. Meer specifiek betekent dit dat een onderzoekstechniek steeds dient te worden getoetst aan beginselen zoals proportionaliteit en subsidiariteit. Een onderzoeksmethode die een dergelijke toetsing niet kan doorstaan, vormt immers een potentiële bedreiging voor de fundamentele beginselen van de rechtsstaat. Een onderzoeksmethode moet met andere woorden rechtmatig, verantwoord en controleerbaar zijn.

De vraag op welke wijze de georganiseerde criminaliteit efficiënt zou kunnen worden aangepakt, kan evenwel niet worden herleid tot de problematiek van de bijzondere opsporings-technieken. Diverse andere aspecten zullen de efficiëntie van de aanpak van de georganiseerde criminaliteit mede bepalen. Ook deze aspecten zullen door de parlementaire commissie van onderzoek nader moeten worden onderzocht.

Zo mag de vraag naar mogelijke preventieve maatregelen in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit niet ontbreken. De bestrijding van de mafia in de Verenigde Staten heeft bijvoorbeeld aangetoond dat een repressief optreden op termijn slechts succesvol is als het ook gepaard gaat met een preventieve aanpak, die erin bestaat de criminele organisaties te verdrijven uit bepaalde markten door hen de toegang ertoe te verhinderen. Zo worden in New York, ter voorkoming van mafiapenetratie in de bouwsector, bedrijven waarvan na onderzoek door politiediensten gebleken is dat ze in feite gecontroleerd worden door de mafia, geweerd uit aanbestedingen.

Zo bijvoorbeeld kan ook in de strijd tegen de corruptie — volgens het actieplan van de Regering tegen de georganiseerde criminaliteit één van de methodes door de georganiseerde criminaliteit aangewend om hun activiteiten en hun invloed in de bovenwereld te vergroten — gedacht worden aan preventieve maatregelen, eerder dan aan een harde repressieve aanpak. Meer in het bijzonder zou in bepaalde omstandigheden kunnen worden gedacht aan een verbetering van de interne controle, gedeelde beslissingsmacht of het invoeren van een roulatiesysteem voor corruptiegevoelige functies.

Maar ook op diverse andere vlakken lijken preventieve maatregelen mogelijk te zijn. Denk namelijk aan de optimalisering van de controle van in- en uitvoerdocumenten in de strijd tegen de zogenaamde BTW-carrousel of de niet-aflevering van visa aan personen waarvan men weet of ernstig vermoedt dat ze lid zijn van een buitenlandse criminele organisatie, bijvoorbeeld de Chinese triade of de Russische maffia.

Uiteraard zal veel, zoniet alles afhangen van de wijze waarop op uitvoerend vlak de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit plaatsvindt. Zoals in het actieplan van de Regering tegen de georganiseerde criminaliteit wordt gesteld, is het noodzakelijk dat de diverse politiediensten tot een gezamenlijke, projectmatige aanpak van de georganiseerde criminaliteit komen. Maar het is essentieel dat dergelijke aanpak verloopt onder het gezag en de leiding van de magistratuur. Er mag immers, zoals in Nederland de zogenaamde Commissie-Van Traa het formuleert, «geen eigen domein voor politie of andere opsporingsdiensten bestaan». De in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit aangewende politietechnieken zijn, zoals reeds gebleken, van die aard dat een

strikte wettelijke regeling en controle ervan noodzakelijk is, teneinde misbruiken en aantasting van bepaalde fundamentele rechten van de mens te voorkomen.

Onontbeerlijk zijn het onderzoek naar de internationalisering van de georganiseerde criminaliteit en de internationale bestrijding ervan. Er bestaat immers weinig twijfel over dat uit het onderzoek naar de omvang, de aard en de ernst van de georganiseerde criminaliteit in België zal blijken dat het probleem een grensoverschrijdend karakter vertoont. Criminele organisaties verschuilen zich immers veelal achter een netwerk van rechtspersonen, met zetel in het buitenland. Dit maakt het niet alleen moeilijk de betrokken criminelen strafrechtelijk te vervolgen, maar bovendien leidt dit ertoe dat aan het crimineel verworven vermogen niet kan worden geraakt. Teneinde de parlementaire commissie van onderzoek in staat te stellen ook deze internationale dimensies te onderzoeken, werd in de door de commissie voor de Justitie aangenomen tekst dan ook terecht ingeschreven dat de commissie van onderzoek de nodige internationale contacten zal kunnen leggen die voor het vervullen van haar opdracht noodzakelijk zijn.

Voorts dient de parlementaire commissie van onderzoek na te gaan of, zoals reeds in het actieplan van de Regering wordt voorgesteld, bepaalde aanpassingen van het materiële strafrecht noodzakelijk zijn. Zo bijvoorbeeld wil de Regering het lidmaatschap van een criminele organisatie strafbaar stellen. Wil men dit evenwel realiseren, dan zal het noodzakelijk zijn aan het begrip georganiseerde criminaliteit een strafrechtelijke kwalificatie te geven. Dit laatste is evenwel slechts mogelijk indien men op voldoende wijze kan omschrijven wat nu juist een criminele organisatie is, wat op het ogenblik niet altijd evident is. Bovendien kan de vraag worden gesteld of het lidmaatschap van een criminele organisatie op zich strafbaar dient gesteld te worden dan wel, of dit als een verzwaard omstandigheid bij gepleegde strafrechtelijke inbreuken gekwalificeerd kan worden.

Ook over andere, door de Regering geformuleerde en interessante voorstellen kan verder discussie gevoerd worden. Indien men bepaalde voorbereidingshandelingen strafbaar wil stellen, om welke handelingen gaat het dan, en hoe zal men kunnen bewijzen dat er zonder dat het misdrijf zich reeds geopenbaard heeft door een begin van uitvoering, ook werkelijk de intentie aanwezig was de «criminele bedoelingen» te realiseren? Ook rijst de vraag in hoeverre een strafrechtelijke sanctionering van bestuurders van handels- en burgerlijke vennootschappen en VZW's in de praktijk een nuttig wapen is in de strijd tegen criminele organisaties, indien deze organisaties werken met zogenaamde stromannen of constructies waarbij de ene, al dan niet buitenlandse, vennootschap bestuurder is in de andere vennootschap. Zonder afbreuk te willen doen aan de zeer belangrijke voorstellen van de Regering, is het duidelijk dat het vraagstuk van de te nemen wetgevende maatregelen tegen de georganiseerde criminaliteit verder onderzoek verdient.

De strijd tegen de georganiseerde criminaliteit zal uiteindelijk slechts met succes worden bekroond als er ook een werkelijke bestrafning van de daders volgt binnen een redelijke termijn. Met betrekking tot de vervolging van de georganiseerde criminaliteit rijzen vragen zoals: wat met zogenaamde spijtoptanten, criminelen die willen getuigen tegen andere criminelen in ruil voor strafkwijtschelding of -vermindering? Wat met getuigen die anoniem willen blijven uit angst voor gewelddadige sancties vanwege de criminele organisatie? In hoeverre is dit al dan niet efficiënt in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit? In hoeverre is dit echter al dan niet strijdig met het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens? Opnieuw rijst dus de vraag naar het doel en de middelen.

Wat dan de bestraffing zelf betreft, rijst de vraag naar specifieke vermogenssancties, aangezien dergelijke sancties door de georganiseerde crimineel vaak als een ernstigere bestraffing worden beschouwd dan een gevangenisstraf. De vraag is dan evenwel hoe de financiële opbrengsten van de georganiseerde criminaliteit gemakkelijker kunnen worden bezweten en in beslag kunnen worden genomen. Een eventuele omkering van de bewijslast in het geval van verdachte vermogens, zoals door de Regering wordt voorgesteld in haar actieplan, lijkt nuttig te kunnen zijn. Evenwel ook hier weer fundamentele vragen. In hoeverre en in welke mate

is een dergelijke omkering van bewijslast verzoenbaar met algemeen vermoeden van onschuld? Het vermoeden dat iemand zich niet strafbaar heeft gemaakt aan bepaalde feiten impliceert dat men niet vermoedt dat zijn vermogen crimineel is verkregen. Opnieuw is er hier dus een belangenafweging.

Op een symposium in Nederland werd in 1992 door een eminent spreker gezegd: « Waar het beleid faalt, slaagt de georganiseerde misdaad. » Deze uitspraak lijkt mij zeer terecht te zijn. Het is de essentiële taak van het Parlement om op het beleid toe te zien. In casu bestaat de taak van het Parlement er met andere woorden in toe te zien op het feit dat de georganiseerde criminaliteit de onzichtbare vijand niet slaagt in zijn opzet.

Het voorstel tot parlementair onderzoek, zoals aangenomen door de commissie voor de Justitie, is mijns inziens dan ook ten zeerste gewenst, vermits dit het Parlement in staat moet stellen de informatie in te winnen die nodig is om een effectieve en efficiënte aanpak van de georganiseerde criminaliteit te waarborgen met eerbiediging van de fundamentele rechten van de mens en de beginselen van de rechtsstaat.

In dit verband is het tenslotte nog vermeldenswaardig dat de op te richten parlementaire commissie van onderzoek, gelet op de complexiteit van de te onderzoeken materie, de mogelijkheid zal hebben om, mocht zij dit nuttig achten, een beroep te doen op personen met een bijzondere kennis van deze materie. Aldus zal zij de haar opgedragen taak zeer zeker naar behoren kunnen uitvoeren en uiteindelijk — zo wens ik het — het land tot voordeel strekken. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, mijn uiteenzetting zal kort zijn. Ik wens hier alleen te bevestigen dat de VLD helemaal achter het idee van de oprichting van een dergelijke onderzoekscommissie staat. Ik zal trachten te motiveren waarom.

Rekening houdend met de literatuur die sinds het begin van de jaren zeventig bestaat over het verschijnsel georganiseerde misdaad, nadien door sommigen gefilterd tot het verschijnsel misdaadonderneming, kunnen urenlange colloquia worden gehouden.

Ik zal mij beperken tot de politieke impact van dit verschijnsel. Vooral in de Verenigde Staten heeft men in het begin van de jaren zeventig, onder meer dank zij een aantal presidentiële onderzoekscommissies, vastgesteld welke invloed de georganiseerde misdaad op het sociaal maatschappelijk leven heeft gekregen. Men stelde immers vast dat er een duidelijke overgang was van wat men *the professional thief* noemde, met de kenmerken die in de werken van Sutherland worden beschreven, naar de georganiseerde misdaad die aanvankelijk op een duidelijk gestructureerde manier handelde om illegale winsten te realiseren.

Die winsten werden niet, zoals bij de professionele crimineel, onmiddellijk uitgegeven, maar opnieuw geïnvesteerd in de legale economie. Men zou macht verwerven om die winsten zo goed mogelijk te kunnen realiseren en de criminele activiteiten met minder risico's te kunnen uitvoeren. Via deze corrumperende activiteiten kon men, zoals collega Vandenberghe terecht heeft gezegd, gemakkelijker winsten maken en daardoor ook gemakkelijker illegale daden verrichten.

In de Kamer was er reeds een onderzoekscommissie die zich bezighield met een deel van die problematiek. Die commissie onderzocht een aantal misdrijven die zich in België hebben voorgedaan en die, naar mijn persoonlijke appreciatie, een specifiek element zijn van de georganiseerde misdaad. De Kamer oordeelde het nuttig nog een vervolgcmissie op te richten, die evenwel opnieuw beperkt zal zijn tot het deelaspect, namelijk die bepaalde misdrijven.

De ontelbare verslagen van buitenlandse commissies, de omvangrijke literatuur, het zeer belangrijke congres van 1992 in Nederland, waarop ik aanwezig was, over de misdaad op Europees niveau en de verklaring van de voorzitter van het Europees Parlement die duidelijk stelt dat de subsidiefraude, die tot de georganiseerde misdaad gerekend moet worden, in Europa lucratiever is dan de drugshandel in Europa, relativeren een aantal standpunten die men naar voren brengt.

Het is dus nodig dat wij ons afvragen hoe het zit met de georganiseerde misdaad in België. Uit bepaalde artikels blijkt immers dat ons land eigenlijk een *safe port* is voor een aantal belangrijke figuren uit de georganiseerde misdaad omdat er niet veel tegen wordt gedaan. Sommigen beweren dat bij afrekeningen in de georganiseerde misdaad de lijken dikwijls worden gedumpt in België, meestal in kleine grensarrondissementen omdat men erop rekent dat daar niet snel een autopsie zal gebeuren. Dit kan men lezen in ernstige artikels. Is dat juist?

België scoort heel slecht in de bestrijding van de internationale corruptie. Betekent dit dat de georganiseerde misdaad nadrukkelijk bestaat in België? Dergelijke misdrijven inventariseren, waar vele diensten zich momenteel mee bezig houden, moet de eerste taak zijn van die commissie. Als men alle gegevens verzameld heeft, kan men nagaan wat eraan kan worden gedaan, zij het niet in de eerste plaats om de strijd aan te binden met de georganiseerde misdaad, want dan trapt men in de val die men zelf opstelt. Men moet eerder proberen deze problematiek te beheersen en de onrechtvaardigheden in het systeem te minimaliseren zodat de burgers van ons land het vertrouwen in de rechtstaat kunnen bewaren.

De optiek van de commissie moet breder zijn. Men moet nagaan wat er gebeurt en welke banden er bestaan op Europees niveau. Wie bijvoorbeeld het verslag van de Commissie-Van Traa leest, stelt vast dat België geen eiland is. In alle verslagen worden banden tussen België en andere landen blootgelegd. Ook daarover moet men proberen te inventariseren en moet men nagaan wat mogelijk is om de problemen te beheersen. Pas als dat gedaan is, zal men keuzes moeten maken.

In andere landen hebben dergelijke onderzoeken politieke gevolgen en het zou mij verbazen mocht dit in België niet het geval zijn. Ik wil hier enkele voorbeelden aanhalen, waarbij ik het niet zal hebben over de pro-actieve werkwijze van de politie, die nodig en nuttig is, maar gepaard moet gaan met de nodige controle. Wellicht zal uit het onderzoek blijken dat er vragen rijzen rond de positie van het openbaar ministerie. Men zal zich moeten afvragen wie het politie-onderzoek moet leiden, wat de mogelijkheden ervan zijn, waar die mogelijkheden eindigen en vanaf wanneer een magistraat bij het onderzoek moet worden betrokken. Men zal moeten nagaan welke mogelijkheden bestaan om de magistraten van het openbaar ministerie te controleren. Eén van de stelregels die blijkt uit de besluiten van commissies die zich bezig houden met de georganiseerde misdaad is dat iedereen die betrokken is bij de beheersing van de georganiseerde misdaad moet kunnen worden gecontroleerd. Men kan dus geen enkele groep van deze controle vrijstellen. Zo moeten politici worden gecontroleerd omdat zij via hun wetgevende arbeid betrokken zijn bij de problematiek, maar ook het openbaar ministerie moet kunnen worden gecontroleerd, want het zou toch absurd zijn aan te nemen dat corruptie overal mogelijk is, maar dat een bepaalde groep mensen daarvoor immuun zou zijn. Ik impliceer niet dat alle leden van het openbaar ministerie bij de corruptie betrokken zijn, maar het is belangrijk voor het onderzoek na te gaan welke controlemechanismen men kan inbouwen.

Ik heb nog een laatste opmerking. Men moet proberen te voorkomen dat de focus van de actie teveel overglijdt naar de georganiseerde misdaad als dusdanig, zoals men in sommige landen heeft gedaan. Het is niet juist, zoals in een aantal handboeken van criminologie staat, dat men in de jaren zeventig plotseling zou zijn overgestapt van de professionele naar de georganiseerde misdaad en dat deze professionele misdaad zou zijn weggevallen. Dat is precies de moeilijkheid. Naast de georganiseerde misdaad blijven ook de andere vormen van criminaliteit bestaan, met de gevaren ervan voor de burgers en voor de gemeenschap. Het stelen van een fiets waarmee men moest vertrekken, zal voor de burger veel erger zijn dan het kraken van een bank en het witwassen van het gestolen geld via een corruptiecircuït.

Wij mogen het Nederlandse voorbeeld, waar men zich al te zeer toespit op de georganiseerde misdaad, niet zomaar overnemen. De VLD-fractie steunt bijgevolg het initiatief tot de oprichting van een onderzoekscommissie die zich gedurende een voldoende ruime tijd met deze materie bezig zal houden. De basis voor het onderzoek is de nota van de minister waarop ik wel enige kritiek heb, maar een nota waarop men kritiek kan uiten, is alleszins

beter dan helemaal niets. Het einddoel is een algemeen aanvaarde definitie waarbij men ook de politiediensten — een bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken — en het openbaar ministerie — een bevoegdheid van de minister van Justitie — kan betrekken, zodat dit belangrijk fenomeen van het einde van de twintigste en wellicht ook van het begin van de eenentwintigste eeuw enigszins kan worden beheerst. Vandaar onze steun voor dit voorstel. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le Président, j'interviendrai brièvement pour apporter l'appui de notre groupe à la création de cette commission d'enquête. Il s'agit d'une initiative de M. Vandenberghe, qui nous fait aborder le problème de la grande criminalité et qui relaie l'inquiétude que ce thème suscite dans l'opinion publique. Nous nous réjouissons donc de la création de cette commission d'enquête, mais je voudrais, malgré tout, souligner encore notre regret de voir une certaine sélectivité dans le choix des objets des commissions d'enquête. Je ne veux pas créer ici une polémique ni déborder du sujet qui est le nôtre, mais je pense, par exemple, au problème du Rwanda. Là aussi, une commission d'enquête s'imposerait mais, dans ce cas, malheureusement, des jeux politiques font que cette commission a pour le moins des difficultés à voir le jour.

La commission que nous créons aura un double objectif: examiner de façon complète le problème de la grande criminalité et faire des suggestions et des recommandations en vue d'organiser la lutte contre cette forme de criminalité.

Jusqu'à présent, au Sénat ou à la Chambre, nous avons évoqué ce genre de sujet souvent de façon fragmentaire et occasionnelle alors qu'aujourd'hui, nous allons nous en emparer de façon globale. Il ne faut cependant pas se cacher la difficulté qui sera celle de cette commission, étant donné l'ampleur de la tâche qui nécessitera un investissement sérieux des membres de la commission et une approche pragmatique de la question. S'y ajoute, à mes yeux, une difficulté circonstancielle, à savoir que cette commission est créée précisément au moment où le Gouvernement publie son plan d'action contre la grande criminalité. En réalité, lorsqu'on lit le développement de la proposition de M. Vandenberghe et la note du Gouvernement, on remarque qu'il y a beaucoup de parallélisme à la fois sur le fond et sur la forme.

Il est évident que le plan d'action du Gouvernement et la commission d'enquête poursuivront des objectifs identiques. Tout d'abord, on s'attachera à définir la notion même de criminalité organisée, pour aborder ensuite divers points concrets figurant dans le développement de la proposition de M. Vandenberghe et dans le plan du Gouvernement, et notamment: le problème des indicateurs; les techniques de pénétration des milieux criminels; l'immunité totale ou partielle à accorder aux repentis; la responsabilité pénale des personnes morales que l'on veut instituer; le renversement, sous certaines conditions, de la charge de la preuve.

Il conviendra aussi que la commission se penche sur les difficultés concrètes d'organisation et sur celles du partage des tâches entre la police judiciaire et la gendarmerie évoquées par M. Lallemand.

De votre côté, monsieur le ministre, vous annoncez dans votre note le dépôt, dans les prochains mois, de plusieurs projets de loi concernant ces diverses matières. C'est là que j'aperçois cette difficulté à laquelle sera confrontée la commission. Comment pourrions-nous concilier les intentions tout à fait louables du Gouvernement de légiférer assez rapidement dans ces différents domaines avec le délai relativement long — en tout cas plusieurs mois — nécessaire à la commission pour le dépôt de ses premières conclusions? On peut vraiment se demander, à certains égards, si cette commission ne vient pas trop tard. En effet, les propositions de la commission devront être relayées sur le plan législatif et la question que je pose est de savoir si le Gouvernement n'aura pas déjà fait à ce moment le nécessaire.

À défaut d'une collaboration suivie entre le Gouvernement et la commission, je crains que les travaux de la commission ne s'enlisent dans des considérations purement académiques. Je me

permets d'insister sur cette volonté du Gouvernement de légiférer rapidement, d'une part, et la nécessité d'un travail sérieux et donc relativement long de la commission, d'autre part. Il y a là un problème sur lequel la commission devra se pencher au début de ses travaux.

Je me réjouis de votre présence, monsieur le ministre, car peut-être pouvez-vous nous donner tout à l'heure votre interprétation à ce sujet.

En conclusion, la création de cette commission est certainement un élément positif, qui s'intègre tout à fait dans le nouveau rôle du Sénat. Sa tâche sera difficile, étant donné l'ampleur du problème, et il conviendra donc de l'appréhender d'une manière plus pragmatique que théorique.

Enfin, il faudra coordonner parfaitement le travail de la commission et les intentions législatives du Gouvernement dans ces différentes matières.

Je tiens en tout cas à vous assurer de la participation et de l'appui de mon groupe à cette commission. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le Président, grâce notamment à la proposition de M. Vandenberghe, il ne sera pas dit qu'au terme de la présente session, le Sénat ne se sera pas investi dans celle parmi ses missions qui doit, en principe, constituer l'une de ses principales préoccupations, à savoir la réflexion approfondie sur les grands problèmes de société.

Les différents orateurs ont souligné que la criminalité organisée constitue l'un de ces problèmes majeurs auxquels se trouve confrontée notre société, et qu'elle dépasse largement, d'ailleurs, nos frontières et celles des sociétés occidentales; je présume que nul ne le contestera.

Nul ne contestera davantage que la criminalité organisée est un phénomène presque ignoré de notre ordre juridique, sur la nature et l'importance duquel le législateur se trouve particulièrement démuné. En conséquence, le pouvoir judiciaire et les services de police et de gendarmerie luttent contre le crime organisé avec les moyens qui sont les leurs, des moyens totalement dérisoires au regard de ceux qu'utilisent les organisations criminelles, et totalement inadaptés à l'ampleur et à la complexité du phénomène.

Par ailleurs, ils sont obligés de recourir à des techniques particulières, en dehors de tout cadre juridique. On sait en effet que notre droit a toujours une révolution de retard en la matière; il n'a pas été adapté et n'a pas encore prévu le contrôle juridique qu'il convenait d'organiser sur ces différentes techniques.

Nous ne pouvons donc que nous féliciter de l'opportunité qui s'offre aujourd'hui au Sénat de contribuer au renforcement de la lutte contre la criminalité organisée. Je tiens à saluer l'excellente initiative que notre collègue M. Vandenberghe a prise en proposant en ce domaine la mise sur pied d'une commission d'enquête, d'autant plus qu'elle s'inscrit dans le cadre du plan d'action du Gouvernement contre la criminalité organisée. Non seulement cette initiative est excellente, mais les missions qu'il est proposé de confier à la commission d'enquête sont, elles aussi, judicieusement choisies.

Il faut évidemment s'entendre sur l'objet d'une enquête parlementaire. La notion de «crime organisé» est presque aussi difficile à appréhender que le phénomène lui-même et l'on ne saurait progresser dans l'étude de la matière en faisant l'économie d'un examen approfondi du type de criminalité organisée que l'on rencontre dans notre pays, de son étendue et de ses effets.

Les définitions qui ont déjà été prévues sur le plan international, notamment à l'échelon européen dans le cadre du rapport d'activités de l'Office central de lutte contre la délinquance économique et financière organisée, pourraient nous être d'une certaine utilité.

Aussi, la mission première de la commission d'enquête sera-t-elle, pour reprendre les termes de M. Vandenberghe, de «dresser la carte» du phénomène. Ce n'est que sur la base de cet examen préalable que des recommandations et des propositions adéquates pourront être formulées. J'espère que l'on prendra en compte

celles qui ont été émises par l'Office central de lutte contre la délinquance économique et financière organisée, qui s'est déjà penché sur le sujet et a tracé certaines pistes intéressantes.

Sans doute ces recommandations et autres propositions seront-elles de deux ordres. Les premières seront de caractère législatif, et l'on peut penser que notre arsenal juridique, sur le plan pénal, fiscal ou autre, devra faire l'objet d'adaptations, sinon d'innovations, en vue de voir renforcée la lutte contre les manifestations polymorphes du crime organisé — le Gouvernement a d'ailleurs déjà proposé certaines pistes à cet égard —; les secondes seront de type fonctionnel et concerneront davantage l'organisation, la coopération et le fonctionnement des services impliqués dans la recherche et la poursuite des infractions constatées, tant à l'échelon interne que sur le plan international.

Je tiens encore à redire à quel point il est urgent de réfléchir à la coopération en matière policière à cet égard. Il faut penser aux impacts et ne pas se précipiter pour confier la compétence relative à la criminalité organisée à un seul corps de police, à savoir la gendarmerie. J'espère que cette commission pourra apporter un éclairage porteur d'intérêt dans ce domaine.

Selon moi, une collaboration étroite entre cette commission — qui devra mener ses travaux de main de maître et de façon approfondie — et le Gouvernement sera nécessaire. Je rappelle en effet que le ministre a lancé un plan d'action contenant toute une série de mesures et de pistes. Une telle collaboration permettra d'éviter que des conclusions divergentes et contradictoires puissent être établies. Bien entendu, je ne préjugerai pas des résultats de ce travail. J'ai la conviction, en tout cas, que cette enquête parlementaire, loin d'empiéter sur le programme que le Gouvernement s'est défini en la matière, permettra au Sénat de bénéficier d'un outil de documentation et d'information très précieux pour l'exercice de son travail législatif et de contrôle politique.

Je me réjouis donc, avec mon groupe, de l'institution de cette commission. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, het enquêterecht is van oudsher een belangrijk prerogatief van het Parlement. Indien het Parlement zich behoorlijk wil toeleggen op zijn wetgevende taak, in het bijzonder in een zo ingewikkelde materie als de ontwikkeling van de criminaliteit, moet het een behoorlijk onderzoek kunnen voeren. Het moet bovendien een tegenwicht kunnen vormen voor de uitvoerende macht. Ik heb hier niet over een oppositioneel tegenwicht, maar wil er enkel op wijzen dat iedereen zijn eigen taak moet vervullen. Het verheugt mij overigens dat de Regering voor het eerst een ambitieus beleidsplan, dat inhoudelijk zinvol is, heeft opgesteld ten einde de georganiseerde criminaliteit te bestrijden.

De rol van het Parlement is te waken over de fundamentele belangen van de rechtsstaat die hierbij in het spel zijn.

Sinds jaren ergert het mij dat de gevangenen vol zitten met kruimeldieven terwijl iedereen weet dat financiële en andere vormen van georganiseerde criminaliteit miljarden opbrengen.

De definitie die wij aan dit begrip zullen geven, is ongetwijfeld van groot belang. De georganiseerde criminaliteit bedreigt de rechtsstaat omdat zij het reguliere economische leven ondermijnt en omdat het infiltreren in bepaalde onderdelen van de Staat een regelrechte bedreiging vormt voor de rechtsstaat. Het kan hierbij om gemeentelijke, gewestelijke of federale instellingen gaan en deze vorm van criminaliteit kan zelfs de uitvoerende of de rechterlijke macht aantasten.

Het is ook ergerlijk dat de politie, die aan haar lot wordt overgelaten, sinds jaar en dag gebruik maakt van technieken die het daglicht soms niet kunnen verdragen omdat zij vaak niet helemaal wettig zijn. Bij het toepassen van deze technieken kan de politie zich niet baseren op een wettelijke regulering. De controle is bovendien bijzonder moeilijk. In vele landen hebben dergelijke politietechnieken, die in hoofdzaak afkomstig zijn uit de Verenigde Staten, aanleiding gegeven tot ernstige misbruiken. Recente

debatten sterken het vermoeden dat dit ook in ons land het geval is. Ook op dit gebied wordt de rechtsstaat in ernstige mate bedreigd. Dit thema is daarom uitermate belangrijk. Enerzijds gaat het om het bestrijden van de georganiseerde criminaliteit of het in kaart brengen en het behoorlijk reageren op het probleem van de georganiseerde criminaliteit. De heer Coveliers heeft deze nuance terecht opgemerkt. Anderzijds moet erover worden gewaakt dat onze politiediensten zelf de rechtsstaat niet in gevaar brengen.

Het instellen van deze commissie vormt een belangrijke uitdaging voor de nieuwe Senaat. Justitie is immers één van zijn belangrijkste bevoegdheids- en actieterrains. De Senaat moet bewijzen dat hij deze opdracht aankan, zelfs in de afgeslankte vorm die hij na de jongste staats hervorming heeft gekregen.

Dit initiatief verheugt mij ten zeerste en ik zal er graag aan meewerken. Ik ben bijzonder blij dat de kleine, niet in het Bureau vertegenwoordigde fracties eveneens aan de werkzaamheden zullen kunnen deelnemen. Ik zal mijn uiterste best doen om deze opdracht, samen met de andere leden van de commissie, tot een goed einde te brengen. Dit zal het imago van de Senaat ten goede komen. Zelfs onze Voorzitter geeft toe dat er iets aan dit imago schort.

Onze fractie zal dit voorstel uiteraard goedkeuren. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, de Volksunie vindt dit initiatief zeer belangrijk en wij hebben er veel waardering voor. Dat dit voorstel werd ingediend door de fractievoorzitter van de grootste partij van de Senaat zal zeker hebben bijgedragen tot de aanvaarding ervan. Het zal een belangrijke uitdaging voor de onderzoekscommissie worden om de zinnige rol van de Senaat te bewijzen.

Wij onderschrijven de doelstellingen van de twee onderdelen van het voorstel: enerzijds een onderzoek naar de betekenis van de georganiseerde criminaliteit in ons land en anderzijds het voorstellen van remedies zodat het onderzoek niet beperkt blijft tot een academische oefening.

Wij hopen ook dat de parlementaire onderzoekscommissie voldoende afstand zal kunnen nemen van de Regering en van het regeringsbeleid ter zake, want een onderzoek kan slechts tot resultaten leiden indien de commissie zich onafhankelijk kan opstellen en geen richtlijnen ontvangt.

Wij hopen ook dat de fracties zonder stemrecht, door de heer Vandenberghe kleine fracties genoemd, volwaardig betrokken zullen worden bij de werkzaamheden. Hierbij heb ik nog twee bedenkingen.

Ten eerste begrijp ik niet dat in het verslag wordt vermeld dat men vreest dat de opening die nu gemaakt werd tot een precedent zou leiden. Ik vraag mij af welk onheil men kan verwachten als ook in andere commissies leden van kleinere fracties toegelaten worden om, zonder stemrecht, volwaardig deel te nemen aan de besprekingen. Als ik zie wat in de Kamer gebeurt, begrijp ik deze angst niet.

Ten tweede heb ik een vraag aan de rapporteur of aan de indieners van dit voorstel over de betekenis van die volwaardige medewerking. Tijdens de besprekingen in de commissie werd door een lid gevraagd of dat ook betekent dat alle documenten zullen worden bezorgd aan de kleine fracties, wat niet zonder belang zou zijn omdat door die uitbreiding het aantal leden van de commissie tot 14 zou kunnen oplopen. Hieruit leid ik af dat men vreest documenten 14 maal te moeten kopiëren. Dit kan echter geen argument zijn, als wij zien wat vandaag in de Kamer gebeurt. Ik vraag met nadruk dat deze volwaardige medewerking uitgebreid wordt tot het uitdelen van alle stukken, tot de deelname aan alle vergaderingen enzovoort.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik was samen met de heer Erdman rapporteur van dit voorstel. Ik kan bevestigen dat de interpretatie van de heer Loones juist is. Men

aarzelde niet omwille van de kostprijs van het vermenigvuldigen van de stukken, maar omwille van de confidentialiteit. De commissie heeft echter beslist dat alle documenten ook aan niet-stemgerechtigde leden zullen worden bezorgd.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de rapporteur voor zijn toelichting, en ik kan beloven dat de confidentialiteit evengoed verzekerd zal zijn bij niet-stemgerechtigde leden dan bij stemgerechtigden.

De Volksuniefractie zal dus zeer graag deelnemen aan de werkzaamheden van de onderzoekscommissie, want zij is overtuigd van het nut en van de noodzaak ervan. Zij zal dan ook het voorstel goedkeuren.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, het voorstel van de heer Vandenberghe tot oprichting van een onderzoekscommissie naar de georganiseerde criminaliteit wordt unaniem gedragen door de Senaat. Het siert de Senaat dat hij steeds bereid is te zoeken naar een samenwerking over de fracties heen, wat in de Kamer van volksvertegenwoordigers niet altijd het geval is.

Ik steun uiteraard het voorstel. Aan de vooravond van de debatten over de kaderwetten in de Senaat, mag er toch wel eens worden op gewezen dat een synchronisatie van de werkzaamheden van Regering en Parlement mogelijk is. Het voorstel tot oprichting van een onderzoekscommissie werd in de Senaat immers samen behandeld met de regeringsnota aangaande de georganiseerde criminaliteit. Ik hoop dat deze werkwijze ook in de toekomst mogelijk is. De heer Desmedt heeft er trouwens ook op gewezen hoe belangrijk dit is.

In de komende maanden zullen wij moeten nagaan hoe wij de werking van de onderzoekscommissie verder kunnen koppelen aan het regeringswerk. Het betreft hier een zeer brede, nieuwe, nog te ontginnen materie die door de Regering en door de Senaat elk op zijn terrein moet worden aangepakt. Zo zal de senaatscommissie heel wat werk kunnen verrichten op het vlak van de analyse van het fenomeen van de georganiseerde criminaliteit. Tegelijkertijd kunnen op een aantal deelterreinen concrete initiatieven en zelfs wetgevende initiatieven worden genomen en voorbereid. Regering en Senaat zullen ter zake permanent overleg moeten plegen. Ik vind dit een bijzonder aantrekkelijke uitdaging en ben ervan overtuigd dat deze werkwijze tot resultaten zal leiden.

Ik vraag de onderzoekscommissie steeds oog te blijven hebben voor de hele draagwijdte van de te onderzoeken materie. Er is niet alleen het initiatief tot oprichting van de onderzoekscommissie, waarbij mede werd uitgegaan van de nota van de Regering, de Regering heeft ook heel wat andere initiatieven genomen. Ik denk hierbij aan de installatie van het college van procureurs-generaal, aan de rol van de nationale magistraat, aan de nota in verband met de specialisatie van verschillende politiediensten, aan de discussie over het strafuitvoeringsbeleid en aan de nieuwe structuur die, onder andere voor de Staatsveiligheid en gerechtelijke politie, zal moeten worden uitgebouwd. Al deze zaken hebben op de een of andere manier te maken met de georganiseerde criminaliteit.

De onderzoekscommissie zal dus oog moeten hebben voor het brede veld van het justitiële gebeuren, maar toch ervoor moeten waken op het terrein van de georganiseerde criminaliteit te blijven. Zij zal de fundamenten moeten leggen om in de toekomst een goede verslaggeving ter zake mogelijk te maken. Volgens de nota over de georganiseerde criminaliteit moet er immers jaarlijks een verslag over dit fenomeen worden uitgebracht. Er moet dus een kader worden uitgewerkt, zodat jaarlijks kan worden nagegaan welke vaststellingen er moeten worden verricht, welke nieuwe fenomenen zich voordoen, welke resultaten er zijn geboekt, welke correcties er moeten worden aangebracht en welke aanbevelingen er moeten worden geformuleerd. Op die wijze zal in de toekomst een efficiënte opvolging van het fenomeen mogelijk zijn.

Ik sta dus positief tegenover het voorstel, maar wil toch twee suggesties doen.

Ten eerste moet de Senaat ervoor oppassen dat de omvang van het terrein er niet toe leidt dat hij de essentie uit het oog verliest. Dit zal permanent moeten worden in het oog gehouden en hiervoor zal steeds overleg moeten worden gevoerd. Ik althans engageer mij hiertoe.

Ten tweede mag het hele analysewerk van de onderzoekscommissie niet paralyserend werken. Met andere woorden, wij moeten elk op onze manier concrete initiatieven kunnen nemen.

Intussen zijn al een aantal initiatieven opgestart, zoals deze met betrekking tot de definitie van criminele organisatie en de telefontapwetgeving. Andere zijn in voorbereiding. Deze initiatieven mogen niet worden geblokkeerd in afwachting van de resultaten van de commissie van onderzoek. Wij moeten, met andere woorden, beide mogelijkheden tegelijkertijd ontwikkelen.

Met dank voor het initiatief en waardering voor het debat druk ik de hoop uit dat deze commissie van onderzoek in perfecte synchronisatie met andere initiatieven resultaten kan boeken. *(Applaus.)*

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het voorstel.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles de la proposition.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Er wordt een parlementaire onderzoekscommissie ingesteld met als opdracht:

— Een onderzoek te verrichten naar de omvang, de aard en de ernst van de georganiseerde criminaliteit in België;

— Na te gaan hoe deze georganiseerde criminaliteit op een effectieve en rechtmatige wijze kan worden bestreden;

— Nadat een analyse is gemaakt van de bestaande toestand, conclusies te trekken en aanbevelingen en voorstellen te formuleren teneinde deze doelstelling te bereiken.

Article premier. Il est institué une commission d'enquête parlementaire ayant pour missions:

— De réaliser une enquête sur l'étendue, la nature et la gravité de la criminalité organisée en Belgique;

— De déterminer comment il serait possible de combattre efficacement et dans le cadre d'un ordre juridique cette criminalité organisée;

— Après avoir fait l'analyse de la situation existante, d'en tirer des conclusions et de formuler des recommandations et des propositions en vue d'atteindre cet objectif.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. De commissie heeft alle rechten en bevoegdheden overeenkomstig artikel 56 van de Grondwet en de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek, en oefent deze uit volgens de noodwendigheden van haar opdrachten.

De commissie legt de nodige internationale contacten die voor het vervullen van haar opdrachten noodzakelijk zijn.

Art. 2. La commission dispose de tous droits et pouvoirs, conformément à l'article 56 de la Constitution et à la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires, et les exerce selon les besoins de ses missions.

La commission prend les contacts internationaux nécessaires à l'accomplissement de ses missions.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. De commissie bestaat uit elf leden en elf plaatsvervangers, aangewezen volgens de regel van de evenredige vertegenwoordiging van de politieke fracties.

Bovendien kan iedere fractie die er niet in vertegenwoordigd is, bij de samenstelling van de commissie één lid aanwijzen, dat aan de werkzaamheden van de commissie mag deelnemen zonder stemrecht; dit lid heeft voor het overige alle rechten en verplichtingen van de andere leden.

Art. 3. La commission est composée de onze membres effectifs et de onze suppléants, désignés suivant la règle de la représentation proportionnelle des groupes politiques.

En outre, tout groupe qui n'y est pas représenté peut, lors de la composition de la commission, désigner un membre, qui pourra participer sans droit de vote aux travaux de la commission; pour le surplus, ce membre a tous les droits et obligations des autres membres.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. De commissie kan, binnen de budgettaire beperkingen door het Bureau van de Senaat gesteld, alle nodige maatregelen treffen teneinde haar opdracht op efficiënte wijze te vervullen. Ze kan daartoe, eventueel via een arbeidsovereenkomst, een beroep doen op specialisten.

Art. 4. La commission peut, dans les limites budgétaires fixées par le Bureau du Sénat, prendre toute mesure nécessaire pour assurer l'efficacité de sa démarche. À cette fin, elle peut faire appel à des spécialistes et, le cas échéant, les engager dans les liens d'un contrat de travail.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. De commissie brengt binnen een jaar na haar installatie verslag uit aan de Senaat.

Art. 5. La commission fait rapport au Sénat dans l'année de son installation.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen zo dadelijk over het voorstel in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble de la proposition.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

Wervingscollege der magistraten

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

Collège de recrutement des magistrats

De Voorzitter. — In het *Belgisch Staatsblad* van 20 april en van 29 juni 1996 verschenen oproepen tot kandidaten voor de openstaande plaatsen van leden van de examencommissie van het Wervingscollege der magistraten.

Deze plaatsen zullen binnenkort openvallen aangezien de lopende mandaten, die voor een periode van vier jaar kunnen worden verlengd, een einde nemen op 30 september aanstaande.

Le *Moniteur belge* des 20 avril et 29 juin 1996 a publié des appels aux candidats pour les places vacantes de membre du collège de recrutement des magistrats.

Ces places seront prochainement vacantes, étant donné que les mandats actuels, qui sont renouvelables pour une période de quatre ans, expirent le 30 septembre prochain.

Overeenkomstig artikel 259bis van het Gerechtelijk Wetboek behoort het aan de Senaat in deze vacatures te voorzien.

Conformément à l'article 259bis du Code judiciaire, il incombe au Sénat de pourvoir à ces vacances.

Ik stel voor tot deze benoemingen over te gaan tijdens onze vergadering van woensdag 24 juli aanstaande.

Het gedrukte stuk met de lijst van de namen van de gegadigden, die hun kandidatuur binnen de gestelde termijn aan de Senaat hebben doen toekomen, zal worden rondgedeeld onder het nummer 381.

Je vous propose, mesdames, messieurs, de procéder à ces nominations au cours de notre séance du mercredi 24 juillet prochain.

Le document portant la liste des postulants qui ont fait parvenir leur candidature au Sénat dans le délai prescrit, sera distribué sous le numéro 381.

Is de Senaat het hiermee eens?

Le Sénat est-il d'accord?

Dan zal aldus geschieden.

Il en sera donc ainsi.

HULDE AAN DE SLACHTOFFERS VAN DE LUCHTRAMP NABIJ EINDHOVEN

HOMMAGE AUX VICTIMES DE LA CATASTROPHE AÉRIENNE PRÈS DE EINDHOVEN

De Voorzitter staat op en richt zich in volgende bewoordingen tot de staande vergadering: Dames en heren, de Senaat heeft met ontzetting de luchtramp vernomen waarbij een C130-vliegtuig van de Belgische luchtmacht is neergestort nabij Eindhoven.

Nos pensées vont aux quatre jeunes membres du quinzième Wing qui ont perdu la vie dans ce tragique accident. Aux proches des victimes belges, le Sénat présente ses condoléances émues.

Ook aan de Staten-Generaal van het Koninkrijk der Nederlanden en aan de familieleden van de 28 Nederlandse militaire slachtoffers betuigt de Senaat zijn diepste medeleven.

Het woord is aan minister De Clerck.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, de Regering sluit zich aan bij uw woorden van medeleven, bestemd voor de Belgische en Nederlandse militaire slachtoffers van de luchtramp nabij Eindhoven.

Au nom du Gouvernement, je présente également mes condoléances aux familles éprouvées. (*L'assemblée se recueille quelques instants.*)

HULDEBETOON AAN KOLONEL DES TOUCHES, MILITAIR BEVELHEBBER VAN HET PALEIS DER NATIE

HOMMAGE AU COLONEL DES TOUCHES, COMMANDANT MILITAIRE DU PALAIS DE LA NATION

De Voorzitter staat op en richt zich in volgende bewoordingen tot de staande vergadering: Dames en heren, vandaag nemen wij afscheid van onze militaire commandant, kolonel stafbrevehouder des Touches, die op 1 oktober eerstkomend met pensioen gaat.

Geboren in Ukkel in 1940 uit een vader die zelf een afstameling was van een oud Normandisch adellijk geslacht en een Vlaamse moeder die lerares was in Namen, was de toekomstige kolonel al voorbestemd om de uitstekend tweetalige te worden die hij nu is. Hij haalde briljante uitslagen in de klassieke reeks militaire scholen, sloot de studie af met een kort verblijf in de School voor Pantserstroepen en was van 1964 tot 1971 actief in het tweede regiment van de Gidsen van de Belgische strijdkrachten in Duitsland. Na twee bijkomende jaren op de Krijgsschool oefende hij gedurende tien jaar, van 1973 tot 1983, verschillende bevelvoerende en staffuncties uit. Van 1983 tot 1993, het jaar waarin hij het bevelhebberschap over het Paleis der Natie overnam, volgde hij vervolmakingscursussen in Madrid en Rome vooraleer hij zelf zou doceren aan het Koninklijk Hoger Instituut voor Defensie en zich bij de SHAPE zou inlaten met bewapeningscontrole en samenwerking met de landen van Centraal- en Oost-Europa.

Een zeer ervaren man met een ruime belangstelling is het dus, die in 1993 het hoofd wordt van de veiligheid in het Paleis der Natie.

Sinds het begin van de jaren tachtig had dit ambt stilaan zijn hoofdzakelijk protocollaire kenmerken afgelegd en werd het om verschillende redenen een echte opdracht, waarvan niet de minste was dat bij het oude Paleis der Natie het Huis der Parlementsleden werd gevoegd, een prachtig gerenoveerd oud gebouw dat het echte zenuwcentrum van het politieke leven van ons land zou worden.

Le colonel des Touches poursuivit et paracheva l'œuvre entamée par son prédécesseur et qui consistait à adapter les structures de la sécurité aux nécessités nouvelles. Le colonel créa un véritable petit état-major et se montra omniprésent et attentif au moindre détail, veillant, en particulier, à tirer le maximum des ressources humaines mises à sa disposition. Il sut également maintenir et approfondir, dans la foulée de ses prédécesseurs, les excellents contacts avec l'autorité civile du Parlement.

Dans ses fonctions de commandant militaire du Palais de la Nation, le colonel des Touches s'est trouvé plongé dans une période de transition, dans un de ces moments où les recettes éprouvées ne satisfont plus et où les nouvelles ne sont pas encore bien dégagées.

Ces périodes-là appellent des hommes de caractère. Les militaires, en règle général, n'en sont pas dépourvus. Tant mieux si, à l'instar du colonel, ils font également montre de compréhension pour les problèmes fort spécifiques de nos assemblées parlementaires.

Nous sommes reconnaissants au colonel des Touches d'avoir bien servi le pouvoir civil et lui souhaitons une retraite aussi riche et bien occupée que le fut sa vie active.

J'aimerais, à présent, inviter le Sénat tout entier à s'associer à cet hommage. (*Applaudissements unanimes.*)

PROPOSITION DE RÉOLUTION SUR L'ÉTAT DE L'ENVIRONNEMENT ET LE RESPECT DES DROITS DE L'HOMME AU NIGERIA

Vote sur l'amendement réservé

VOORSTEL VAN RESOLUTIE OVER DE SITUATIE VAN HET MILIEU EN DE MENSENRECHTEN IN NIGERIA

Stemming over het aangehouden amendement

M. le Président. — Mesdames, messieurs, nous devons nous prononcer maintenant sur l'amendement de Mme Dardenne à la proposition de résolution sur l'état de l'environnement et le respect des droits de l'homme au Nigeria.

Wij moeten ons nu uitspreken over het amendement van mevrouw Dardenne bij het voorstel van resolutie over de situatie van het milieu en de mensenrechten in Nigeria.

La parole est à Mme Dardenne.

Mme Dardenne. — Monsieur le Président, je demande le vote nominatif.

M. le Président. — Cette demande est-elle appuyée? (*Plus de quatre membres se lèvent.*)

Le vote nominatif étant régulièrement demandé, il va y être procédé.

Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

56 membres sont présents.

56 leden zijn aanwezig.

50 votent non.

50 stemmen neen.

6 votent oui.

6 stemmen ja.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Bock, Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, M. Coveliers, Mme de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mme Leduc, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Pinoie, Poty, Raes, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbach, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Verreycken et Weyts.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Boutmans, Daras, Mme Dua, MM. Jonckheer, Loones et Vandembroeke.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote sur la proposition de résolution.

We stemmen zo dadelijk over het voorstel van resolutie.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — Mesdames, messieurs, le Bureau propose l'ordre du jour suivant pour la semaine prochaine.

Lundi 22 juillet 1996, le matin à 10 heures 30, l'après-midi à 14 heures, le soir à 19 heures.

1. Projet de loi portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions (procédure d'évocation).

2. Projet de loi visant à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité (procédure d'évocation).

Pour mémoire :

3. Projet de loi visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne (à transmettre par la Chambre des représentants et moyennant évocation).

4. Projet de loi modifiant la loi du 21 juin 1985 relative aux conditions techniques auxquelles doivent répondre tout véhicule de transport par terre, ses éléments ainsi que les accessoires de sécurité (procédure d'évocation).

5. Projet de loi modifiant les lois coordonnées du 12 janvier 1973 sur le Conseil d'État (à transmettre par la Chambre des représentants).

6. **Projet de loi modifiant les lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973 (à transmettre par la Chambre des représentants).**

Mardi 23 juillet 1996, le matin à 10 heures, l'après-midi à 14 heures, le soir à 19 heures.

Reprise de l'ordre du jour des séances de lundi.

Mercredi 24 juillet 1996, le matin à 10 heures, l'après-midi à 15 heures, éventuellement le soir à 19 heures.

1. Prise en considération de propositions.
2. Reprise de l'ordre du jour des séances de lundi.

À partir de 16 heures :

a) **Scrutin pour la nomination de 22 membres effectifs et 22 membres suppléants du Collège de recrutement des magistrats (à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés).**

b) **Votes nominatifs sur l'ensemble des points à l'ordre du jour dont la discussion est terminée.**

Het Bureau stelt voor volgende week de volgende agenda voor.

Maandag 22 juli 1996, 's ochtends om 10 uur 30, 's middags om 14 uur, 's avonds om 19 uur.

1. **Wetsontwerp tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels (evocatieprocedure).**

2. **Wetsontwerp tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen (evocatieprocedure).**

Pro memorie :

3. **Wetsontwerp strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie (over te zenden door de Kamer van volksvertegenwoordigers en mits er evocatie is).**

4. **Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen (evocatieprocedure).**

5. **Wetsontwerp tot wijziging van de gecoördineerde wetten van 12 januari 1973 op de Raad van State (over te zenden door de Kamer van volksvertegenwoordigers).**

6. **Wetsontwerp tot wijziging van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973 (over te zenden door de Kamer van volksvertegenwoordigers).**

Dinsdag 23 juli 1996, 's ochtends om 10 uur, 's namiddags om 14 uur, 's avonds om 19 uur.

Hervatting van de vergaderingen van maandag.

Woensdag 24 juli 1996, 's ochtends om 10 uur, 's namiddags om 15 uur, eventueel 's avonds om 19 uur.

1. Inoverwegingneming van voorstellen.
2. Hervatting van de vergaderingen van maandag.

Vanaf 16 uur :

a) **Geheime stemming over de benoeming van 22 effectieve en 22 plaatsvervangende leden van het Wervingscollege der magistraten (met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen).**

b) **Naamstemmingen over het geheel van de afgehandelde agendapunten.**

La parole est à M. Jonckheer.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le Président, pouvez-vous me confirmer que la journée de lundi sera consacrée à une discussion dite « générale générale », en présence du Premier ministre, et que cette discussion portera sur l'ensemble des trois projets de loi mentionnés ?

M. le Président. — Je vous le confirme, monsieur Jonckheer. Après cette discussion « générale générale », nous reprendrons une à une les lois-cadres dans l'ordre de leur évocation. L'objectif est de terminer nos travaux dans le courant de l'après-midi de mercredi prochain.

Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik merk dat in het Bureau van de Senaat, in tegenstelling tot de Kamer, blijkbaar wel een consensus kan worden bereikt om te werken binnen een tamelijk strikt tijds kader. Ik vraag mij echter af of ook aan de fracties die niet in het Bureau vertegenwoordigd zijn, zoals onder meer onze fractie, voldoende spreektijd zal worden toegemeten.

De Voorzitter. — Mijnheer Loones, u kunt ervan op aan dat dit inderdaad het geval zal zijn en dat ook de Volksunie fractie ruim de gelegenheid krijgt om aan het debat deel te nemen. Indien de Senaat met dit tijdschema akkoord gaat, impliceert dit uiteraard een zekere vorm van autodiscipline vanwege alle fracties. Indien hierover geen consensus is, zullen wij de spreektijd moeten beperken.

Ik hoef u niet te zeggen dat met deze nieuwe agenda, de vergaderingen van morgen en zaterdag vervallen. De commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden zal wel zaterdagochtend vergaderen om het, naar wij hopen, door de Kamer goedgekeurde wetsontwerp over de EMU te behandelen.

Is de Senaat het eens met deze regeling van de werkzaamheden ?

Le Sénat est-il d'accord sur cet ordre des travaux ? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en est ainsi décidé.

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA CONSTITUTION ET À LA CONVENTION DE L'UNION INTERNATIONALE DES TÉLÉCOMMUNICATIONS, ET AU PROTOCOLE FACULTATIF CONCERNANT LE RÈGLEMENT OBLIGATOIRE DES DIFFÉRENDS, FAITS À GENÈVE LE 22 DÉCEMBRE 1992

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA CONVENTION CONCERNANT LA COMPÉTENCE JUDICIAIRE ET L'EXÉCUTION DES DÉCISIONS EN MATIÈRE CIVILE ET COMMERCIALE, AU PROTOCOLE N° 1 RELATIF À CERTAINS PROBLÈMES DE COMPÉTENCE, DE PROCÉDURE ET D'EXÉCUTION, AU PROTOCOLE N° 2 SUR L'INTERPRÉTATION UNIFORME DE LA CONVENTION, AU PROTOCOLE N° 3 CONCERNANT L'APPLICATION DE L'ARTICLE 57, AUX TROIS DÉCLARATIONS, ET À L'ACTE FINAL, FAITS À LUGANO LE 16 SEPTEMBRE 1988

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA CONVENTION RELATIVE À L'ADHÉSION DU ROYAUME D'ESPAGNE ET DE LA RÉPUBLIQUE PORTUGAISE À LA CONVENTION CONCERNANT LA COMPÉTENCE JUDICIAIRE ET L'EXÉCUTION DES DÉCISIONS EN MATIÈRE CIVILE ET COMMERCIALE, AINSI QU'AU PROTOCOLE CONCERNANT SON INTERPRÉTATION PAR LA COUR DE JUSTICE, AVEC LES ADAPTATIONS Y APPORTÉES PAR LA CONVENTION RELATIVE À L'ADHÉSION DU ROYAUME DE DANEMARK, DE L'IRLANDE ET DU ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE ET D'IRLANDE DU NORD ET LES ADAPTATIONS Y APPORTÉES PAR LA CONVENTION RELATIVE À L'ADHÉSION DE LA RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, AUX ANNEXES I, II, III, IV ET V, ET À LA DÉCLARATION COMMUNE, FAITES À DONOSTIA-SAN SEBASTIAN LE 26 MAI 1989

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT AU PROTOCOLE N° 11 À LA CONVENTION DE SAUVEGARDE DES DROITS DE L'HOMME ET DES LIBERTÉS FONDAMENTALES PORTANT RESTRUCTURATION DU MÉCANISME DE CONTRÔLE ÉTABLI PAR LA CONVENTION, ET À L'ANNEXE, FAITS À STRASBOURG LE 11 MAI 1994

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À L'ACCORD ADDITIONNEL, SIGNÉ À BRUXELLES LE 13 MARS 1991, MODIFIANT LA CONVENTION ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LA RÉPUBLIQUE DE FINLANDE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET SUR LA FORTUNE, SIGNÉE À BRUXELLES LE 18 MAI 1976

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À L'ACCORD ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LE ROYAUME DU NÉPAL RELATIF À LA RECONNAISSANCE RÉCIPROQUE DES PERMIS DE CONDUIRE, CONCLU PAR ÉCHANGE DE LETTRES SIGNÉES À BRUXELLES LE 15 FÉVRIER 1995 ET LE 21 JUIN 1995

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À L'ACCORD ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LA RÉPUBLIQUE DE MAURICE RELATIF À LA RECONNAISSANCE RÉCIPROQUE DES PERMIS DE CONDUIRE, CONCLU PAR ÉCHANGE DE LETTRES SIGNÉES À BRUXELLES LE 3 JUIN 1994 ET LE 10 MARS 1995

Vote

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET DE STICHTINGSAKTE EN OVEREENKOMST VAN DE INTERNATIONALE UNIE BETREFFENDE TELEVERBINDINGEN EN HET FACULTATIEF PROTOCOL INZAKE DE VERPLICHTE BESLECHTING VAN GESCHILLEN, OPGEMAAKT TE GENEVE OP 22 DECEMBER 1992

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET VERDRAG BETREFFENDE DE RECHTERLIJKE BEVOEGDHEID EN DE TENUITVOERLEGGING VAN BESLISSINGEN IN BURGERLIJKE EN HANDELSZAKEN, MET PROTOCOL NR. 1 BETREFFENDE ENKELE ONDERWERPEN VAN BEVOEGDHEID, WIJZE VAN PROCEDEREN EN TENUITVOERLEGGING, MET PROTOCOL NR. 2 BETREFFENDE DE EENHEID IN DE UITLEGGING VAN HET VERDRAG, MET PROTOCOL NR. 3 BETREFFENDE DE TOEPASSING VAN ARTIKEL 57, MET DE DRIE VERKLARINGEN, EN MET DE SLOTAKTE, OPGEMAAKT TE LUGANO OP 16 SEPTEMBER 1988

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET VERDRAG INZAKE DE TOETREDING VAN HET KONINKRIJK SPANJE EN DE PORTUGESE REPUBLIEK TOT HET VERDRAG BETREFFENDE DE RECHTERLIJKE BEVOEGDHEID EN DE TENUITVOERLEGGING VAN BESLISSINGEN IN BURGERLIJKE EN HANDELSZAKEN, ALSMEDE TOT HET PROTOCOL BETREFFENDE DE UITLEGGING DAARVAN DOOR HET HOF VAN JUSTITIE, ZOALS DEZE ZIJN GEWIJZIGD BIJ HET VERDRAG INZAKE DE TOETREDING VAN HET KONINKRIJK DENEMARKE, IERLAND EN HET VERENIGD KONINKRIJK VAN GROOT-BRITANNIE EN NOORD-IERLAND EN BIJ HET VERDRAG INZAKE DE TOETREDING VAN DE HELLEENSE REPUBLIEK, MET DE BIJLAGEN I, II, III, IV EN V, EN MET DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING, OPGEMAAKT TE DONOSTIASAN SEBASTIAN OP 26 MEI 1989

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET PROTOCOL NR. 11 BIJ HET VERDRAG TOT BESCHERMING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS EN DE FUNDAMENTELE VRIJHEDEN BETREFFENDE HERSTRUCTURERING VAN HET CONTROLEMECHANISME INGESTELD DOOR DAT VERDRAG, EN MET DE BIJLAGE, GEDAAN TE STRAATSBURG OP 11 MEI 1994

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET AANVULLEND AKKOORD, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 13 MAART 1991, TOT WIJZIGING VAN DE OVEREENKOMST TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE REPUBLIEK FINLAND TOT HET VERMIJDEN VAN DUBBELE BELASTING EN TOT HET VOORKOMEN VAN ONTDUIKING VAN BELASTING INZAKE BELASTINGEN NAAR HET INKOMEN EN NAAR HET VERMOGEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 18 MEI 1976

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET AKKOORD TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN HET KONINKRIJK NEPAL INZAKE DE WEDERZIJDSE ERKENNING VAN DE RIJBEWIJZEN, GESLOTEN BIJ WISSELING VAN BRIEVEN, GEDAGTEKEND TE BRUSSEL OP 15 FEBRUARI 1995 EN 21 JUNI 1995

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET AKKOORD TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE EN DE REPUBLIEK MAURITIUS INZAKE DE WEDERZIJDSE ERKENNING VAN DE RIJBEWIJZEN, GESLOTEN BIJ WISSELING VAN BRIEVEN, GEDAGTEKEND TE BRUSSEL OP 3 JUNI 1994 EN 10 MAART 1995

Stemming

M. le Président. — Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi.

Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over deze wetsontwerpen in hun geheel. (*Instemming.*)

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble des projets de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over de wetsontwerpen in hun geheel.

58 membres sont présents.

58 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Derhalve zijn de wetsontwerpen aangenomen.

Ils seront transmis à la Chambre des représentants.

Ze zullen aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont pris part au vote :

Aan de stemming hebben deelgenomen :

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Foret, Goris, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Lallemand, Mme Leduc, MM. Loones, Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Verreycken et Weyts.

PROPOSITION DE RÉSOLUTION SUR L'ÉTAT DE L'ENVIRONNEMENT ET LE RESPECT DES DROITS DE L'HOMME AU NIGERIA

Vote

VOORSTEL VAN RESOLUTIE OVER DE SITUATIE VAN
HET MILIEU EN DE MENSENRECHTEN IN NIGERIA

Stemming

M. le Président. — Mesdames, messieurs, nous devons nous prononcer maintenant sur la proposition de résolution sur l'état de l'environnement et le respect des droits de l'homme au Nigeria.

Wij moeten ons nu uitspreken over het voorstel van resolutie over de situatie van het milieu en de mensenrechten in Nigeria.

La parole est à Mme Dardenne pour une explication de vote.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le Président, comme je l'ai dit ce matin, nous voterons contre cette proposition de résolution.

On peut s'étonner que les écologistes ne votent pas une résolution sur la situation des droits de l'homme et de l'environnement au Nigeria alors qu'ils ont été à l'initiative d'actions sur ce sujet tant au Parlement européen qu'au Parlement national: j'ai moi-même posé une question orale, demandé une explication et déposé une motion immédiatement après l'assassinat des opposants ogonis par le régime Abasha.

Certes, nous avions espéré pendant un court instant — probablement un court instant d'inattention de la majorité — qu'une résolution un peu musclée, qui engageait de manière plus précise qu'habituellement notre Gouvernement, allait émerger de cette assemblée. En effet, notre amendement invitant le Gouvernement belge à user de son action privilégiée au sein de Distrigaz pour renoncer au contrat prévu entre cette société — où Shell est actionnaire à 16 p.c. — et Shell-Nigeria avait été accepté dans un premier temps. Il a suffi de l'intervention d'un lobbyiste de la confédération pétrolière, membre de l'opposition libérale, pour que la majorité change d'avis et nous soumette un texte considérablement affadi.

Et même si, formellement, vous avez donc raison, monsieur Hatry, pour ce qui concerne le deuxième amendement que j'ai retiré, le Nigeria n'est pas suspendu de la Convention de Lomé, par contre, l'Europe a déjà suspendu toutes les applications de cette convention au Nigeria.

Je suis donc forcée de constater que les doubles standards n'existent pas seulement en matière de vente d'armes ou de pesticides au Tiers monde mais aussi en matière de défense des droits de l'homme.

Permettez-moi en effet de souligner qu'il est contradictoire de voter le Protocole numéro 11 à la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales portant restructuration du mécanisme de contrôle alors que, dans le même temps, nous sommes incapables de voter un texte quelque peu consistant condamnant une violation flagrante et scandaleuse de ces mêmes droits de l'homme au Nigeria.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Ceder voor een stemverklaring.

De heer Ceder (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, blijkbaar gaan we vandaag oproepen tot een olieboycot en een opschorting van de Conventie van Lomé ten aanzien van Nigeria.

Ik citeer uit een resolutie over Irak, die eveneens werd ingediend door de heer Staes en hier enkele weken geleden werd goedgekeurd:

«De Senaat,

Wijst er op dat een zeer belangrijk deel van de bevolking al op diverse andere manieren lijdt onder het autoritaire regime, vooral inzake mensenrechten;

Stelt vast dat, op deze manier, de bevolking tweemaal wordt geraakt, als slachtoffer van het regime en als slachtoffer van de boycot;

Meent dat het getuigt van politieke naïviteit te veronderstellen dat, op die manier en mede dank zij de boycot, de bevolking in opstand zal komen tegen haar actuele leiders;

Kan het niet eens zijn met een politiek waarbij de hele bevolking wordt ingezet als wapen bij een strijd waar die bevolking niets mee te maken heeft, temeer daar de bevolking dit regime nooit via democratische verkiezingen aan de macht heeft gebracht.»

Met deze argumentatie werd opgeroepen om de boycot tegen Irak te verlichten.

Wat geldt voor de ene bevolking, geldt blijkbaar niet voor de andere. Men kan vragen stellen over de zin van de Senaat, men kan vragen stellen over de zin van resoluties van de Senaat, in het bijzonder als die getuigen van grote lichtzinnigheid en tegenstrijdigheden. We kunnen ons geruststellen met de gedachte dat dit toch allemaal slechts *spielerei* is, waarmee de Regering toch nooit enige rekening zal houden. De Regering gaat blijkbaar uit van de filosofie dat de ene dictatuur beloond moet worden met economische investeringen, zoals Vietnam, of met prinselijke bezoeken, zoals China, en de andere door een economische boycot.

Om tegen deze hypocrisie te protesteren, zal het Vlaams Blok zich bij de stemming onthouden. (*Applaus bij de leden van het Vlaams Blok.*)

M. le Président. — La parole est à M. Hatry pour une explication de vote.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, pour la première fois depuis qu'elle est membre du Sénat, Mme Dardenne a bien voulu reconnaître que j'avais raison. Ce jour mérite donc d'être marqué d'une pierre blanche.

Cela étant, je me réjouis de pouvoir me rallier aux termes de l'exposé que M. Vautmans, président de la commission des Affaires étrangères, a fait ce matin. Il a en effet très correctement décrit les difficultés rencontrées lors du dépôt de cette proposition de résolution.

À mon sens, cette proposition ne sera certainement pas moins efficace que celle qui, rédigée en termes agressifs et désagréables, émanait de la première délibération de la commission des Affaires étrangères.

Mon groupe votera donc en faveur de cette proposition, sans enthousiasme, la matière traitée ayant un caractère triste et tragique.

M. le Président. — Mesdames, messieurs, nous allons procéder au vote sur la proposition de résolution.

Dames en heren, wij zullen nu stemmen over het voorstel van resolutie.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

58 membres sont présents.

58 leden zijn aanwezig.

47 votent oui.

47 stemmen ja.

7 votent non.

7 stemmen neen.

4 s'abstiennent.

4 onthouden zich.

En conséquence, la résolution est adoptée.

Derhalve is de resolutie aangenomen.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Bock, Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzuis, M. Coveliers, Mme de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pètre, MM. Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Foret, Goris, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mme Leduc, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM.

Nothomb, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Verhofstadt et Weys.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

MM. Boutmans, Daras, Mmes Dardenne, Dua, MM. Jonckheer, Loones et Vandenbroeke.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Ceder, Raes, Van Hauthem et Verreycken.

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE GEMEENTEGRENSZEN TUSSEN BRAIVES EN VILLERS-LE-BOUILLET

Stemming

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LES LIMITES ENTRE LES COMMUNES DE BRAIVES ET DE VILLERS-LE-BOUILLET

Vote

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsvoorstel tot wijziging van de gemeentegrenzen tussen Braives en Villers-le-Bouillet.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble de la proposition de loi modifiant les limites entre les communes de Braives et de Villers-le-Bouillet.

Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, de Volksunie zal dit wetsvoorstel goedkeuren al was het maar uit sympathie voor de burgemeester van Braives. Wij willen bij deze gelegenheid nogmaals aandringen op de regionalisering van de organieke wetgeving op de provincies en gemeenten, die overeengekomen was bij de bespreking van de Sint-Michielsakkoorden. Eigenlijk zou deze materie besproken moeten worden in het Waals Parlement en niet in de Senaat.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een stemverklaring.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, alhoewel deze gemeente volgens een volksvertegenwoordiger-partijgenoot van de burgemeester in Frankrijk ligt, zullen wij ons toch innemen in deze buitenlandse aangelegenheid en een ja-stem uitbrengen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers voor een stemverklaring.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, wij zullen dit voorstel goedkeuren omdat wij de burgemeester van Villers-le-Bouillet, wie het ook mag zijn, sympathiek vinden.

De Voorzitter. — Wij gaan over tot de stemming.

Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

58 leden zijn aanwezig.

58 membres sont présents.

Allen stemmen ja.

Tous votent oui.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Aan de stemming hebben deelgenomen :

Ont pris part au vote :

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Foret, Goris, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Lallemand, Mme Leduc, MM. Loones, Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Verreycken et Weys.

VOORSTEL TOT INSTELLING VAN EEN PARLEMENTAIRE COMMISSIE VAN ONDERZOEK NAAR DE GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT IN BELGIE

Stemming

PROPOSITION INSTITUANT UNE COMMISSION PARLEMENTAIRE CHARGÉE D'ENQUÊTER SUR LA CRIMINALITÉ ORGANISÉE EN BELGIQUE

Vote

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over het voorstel tot instelling van een parlementaire commissie van onderzoek naar de georganiseerde criminaliteit in België.

Nous devons nous prononcer maintenant sur la proposition instituant une commission parlementaire chargée d'enquêter sur la criminalité en Belgique.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

58 leden zijn aanwezig.

58 membres sont présents.

Allen stemmen ja.

Tous votent oui.

Derhalve is het voorstel aangenomen.

En conséquence, la proposition est adoptée.

Aan de stemming hebben deelgenomen :

Ont pris part au vote :

MM. Bock, Bourgeois, Boutmans, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, G. Charlier, Ph. Charlier, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Foret, Goris, Hatry, Hazette, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Lallemand, Mme Leduc, MM. Loones, Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Verreycken et Weys.

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de Voorzitter

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le Président

De Voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het Bureau.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verwezen.

Ces propositions sont donc prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verwezen, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

La liste des propositions, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

VOORSTEL — PROPOSITION

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De heer Caluwé heeft ingediend een voorstel tot wijziging van het Reglement van de Senaat door invoeging van een titel *IVbis* betreffende de samenwerkingsvormen.

M. Caluwé a déposé une proposition tendant à modifier le Règlement du Sénat par l'insertion d'un titre *IVbis* concernant des formes de coopération.

Dit voorstel zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Cette proposition sera traduite, imprimée et distribuée.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération. Dames en heren, onze agenda voor vandaag is afgewerkt. Notre ordre du jour est ainsi épuisé.

De Senaat vergadert opnieuw maandag 22 juli 1996 om 10 uur 30.

Le Sénat se réunira le lundi 22 juillet 1996 à 10 heures 30.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(*De vergadering wordt gesloten om 18 h 25 m.*)

(*La séance est levée à 18 h 25 m.*)

BIJLAGE — ANNEXE

Inoverwegingneming — Prise en considération

Lijst van de in overweging genomen voorstellen:

Liste des propositions prises en considération:

A. Wetsvoorstellen:

Tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 juli 1985 betreffende de identiteitskaarten (van de heer Verreycken);

A. Propositions de loi:

Modifiant l'arrêté royal du 29 juillet 1985 relatif aux cartes d'identité (de M. Verreycken);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden.

Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Tot wijziging van de artikelen 488*bis*, *b*), *c*) en *d*), van het Burgerlijk Wetboek en van artikel 623 van het Gerechtelijk Wetboek (van de heer Vandenberghe).

Modifiant les articles 488*bis*, *b*), *c*) et *d*), du Code civil et l'article 623 du Code judiciaire (de M. Vandenberghe).

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Envoi à la commission de la Justice.

B. Voorstel van resolutie:

Betreffende het embargo tegen Cuba en de wet-Helms-Burton (van de heer Hostekint en mevrouw Sémer).

B. Proposition de résolution:

Relative à l'embargo contre Cuba et à la loi Helms-Burton (de M. Hostekint et Mme Sémer).

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Envoi à la commission des Affaires étrangères.